

DERİK BELEDİYE BAŞKANLIĞI STRATEJİK PLANI 2020-2024

BAŞKANIN SUNUŞU

Bu kentte yaşayan yaşlı, genç, engelli, emekçi, çocuk, kadın her kesime hizmet götürmeyi vizyon edinerek halkımıza hizmet etmek için çabalayacağız. Bizler bu kentte; kadından çocuğa, gençten yaşlıya, engelliden emekçiye, kentte yaşayan her kesime hizmet götürmeyi ve halk ile beraber yönetmeyi vizyon edineceğiz.

Şeffaf bir yönetim, etkin yerel yönetim anlayışının önemli ilkesi olmaktadır. Siyasal ve ekonomik, ranta kapalı, merkezi otoritenin politik aracı olmaktan uzak, hesap verebilen, sorumlu, hizmette kaliteyi ve eşitliği esas alan bir yerel yönetim anlayışıyla sizlerle beraber çalışacağız. 2020-2024 Stratejik Planlama ile belediyelerin klasik kimliğinden sıyrılması ve çağdaş bir yapıya kavuşması mümkün kılınacaktır. Belediye, stratejik anlayış ve uygulama kimliğine kavuştuğunda, hizmette verimlilik, süreklilik gerçekleştirilecektir.

Misyon, vizyon ve çalışma ilkeleri ile geçmişi değerlendiren ve geleceğin planlanması olarak yorumlanabilen stratejik planlama ile; 'Yurttaş Odaklı' ilkesine sürekli vurgu yapılmış, hizmetlerde şeffaflığı, etkinliği ve mali açıdan hesap verilebilirliği hedeflemiştir. Her ne kadar kanunlarla stratejik plan yapma zorunluluğu getirilmiş olsa da, belediyemiz modern kamu yönetimi anlayışı gereği bunun yapılması gereken önemli bir çalışma olduğu düşüncesiyle hareket ederek, 2020-2024 yılları stratejik plan çalışmasını tamamlamıştır.

Hazırlanan stratejik plan; demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum paradigmasını esas alarak Derik'in geleceğini şimdiden planlamanın bir ifadesidir. Plandaki iç ve dış paydaş görüşlerine, belediye sınırları içerisinde hizmet veren diğer tüm kamu ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri, mahalle muhtarları, kentteki kadın ve gençlerin görüş ve düşünceleri de dahil edilmiştir. Yasalarla kendisine verilen görev ve sorumlulukların farkında olan belediyemiz, Derik'in mutluluğu, rahatı ve refahı için aralıksız çalışacaktır. Benimsediği misyon ve vizyon ilkeleriyle kaliteli ve modern hizmet anlayışı çerçevesinde sorumluluklarını yerine getirmeye ve hizmet üretmeye devam edecektir.

Gelecek 5 yıl içerisinde hizmetlerini daha etkin ve etkili yerine getirmek üzere yapılan Derik Belediyesi Stratejik Planı'nın, tüm Derik halkına hayırlı olması temennisinde bulunur, çalışmada emeği geçen herkese teşekkürlerimi ifade ederim.

Kaymakam/Belediye Başkan V.

Hicabi AYTEMÜR

İÇİNDEKİLER

A. GENEL BİLGİLER

A.1. STRATEJİK PLAN

A.2. STRATEJİK PLAN EKİBİ

A.3. AMAÇ, KAPSAM VE YÖNTEM

B. ANALİZLER

B.1. DURUM ANALİZİ

- B.1.1. KENTİN ÜLKE VE BÖLGESİNDEKİ YERİ
- B.1.2. BÖLGENİN YÖNETİMSEL YAPISI, İDARİ BÖLÜNÜŞ
- B.1.3. BÖLGESEL EKONOMİK YAPI
 - B.1.3.1. Demografi
 - B.1.3.2. Ekonomik yapı
 - B.1.3.3. Ulaşım Ağı
- B.1.4. KENTSEL KADEMELENME VE ETKİ ALANLARI
- B.1.5. ÇEVRESEL YAPI

B.2. KENTİN MEKAN OLUŞUMU

- B.2.1. TARİHSEL GELİŞİM
 - B.2.1.1. Derik İlçesinin Tarihsel Gelişimi
- B.2.2. TARİHSEL ÇEVRE
- B.2.3. KENT ESTETİĞİ, KENT İMAJI

B.3. FİZİKSEL YAPI-ÇEVRESEL KAYNAKLAR

- B.3.1. JEOMORFOLOJİK VE TOĞOĞRAFİK EŞİKLER
- B.3.2. İKLİM
- B.3.3. BİTKİ ÖRTÜSÜ
 - B.3.3.1. Orman Durumu
- B.3.4. JEOLojİK DURUM, DEPREM, AKARSULAR, TAŞKIN DURUMU
 - B.3.4.1. Jeolojik Durum
 - B.3.4.2. Akarsular ve Taşkın (D.S.İ) Durumu

B.4. TOPRAK KABİLİYETİ VE SULAMA

- B.4.1. İÇME SUYU SAĞLANANAN KAYNAKLAR
- B.4.2. MADEN KAYNAKLARI
- B.4.3. GÖRSEL DEĞERLER-GÖRÜ NOKTALARI
- B.4.4. ÇEVRE SORUNLARI YÖNÜNDEN DURUM

B.5. KENTSEL NÜFUS-DEMOGRAFİK YAPI

- B.5.1. KENTSEL NÜFUS DEĞİŞİMİ
- B.5.2. KENTE GÖÇ-KENTTEN DIŞA GÖÇ
- B.5.3. KENTSEL NÜFUSUN DAĞILIMI
- B.5.4. NÜFUSUN YAPISI

B.6. SOSYAL YAPI

- B.6.1. AİLE YAPISI
- B.6.2. EĞİTİM DURUMU
- B.6.3. SOSYAL KADEMELENME
- B.6.4. SOSYAL VE KÜLTÜREL HİZMETLER

B.7. EKONOMİK YAPI

- B.7.1. ÇALIŞANLARIN EKONOMİK FAALİYETLERE DAĞILIMI
- B.7.2. GELİR DÜZEYİ, GELİR DAĞILIMI, İŞSİZLİK VE MARJİNAL SEKTÖR
- B.7.3. SEKTÖREL YAPI ANALİZLERİ
 - B.7.3.1. Tarım ve Hayvancılık Sektörü
 - B.7.3.2. Hizmetler Ana Sektörü

B.8. BUGÜNKÜ KENTSEL ALAN KULLANIMI VE ALTYAPI

- B.8.1. KONUT YERLEŞME ALANLARI
- B.8.2. KENTSEL BÖLGESEL MERKEZ, MERKEZİ İŞ ALANI
- B.8.3. AKARYAKIT VE SERVİS ALANLARI
- B.8.4. KENTSEL YEŞİL ALANLAR
- B.8.5. KENTSEL SOSYAL DONATI
 - B.8.5.1. Eğitim
 - B.8.5.2. Sağlık
 - B.8.5.3. Resmi Kurum Alanları
 - B.8.5.4. Dini Tesisler
 - B.8.5.5. Sosyal Tesisler
 - B.8.5.6. Kentsel Spor Alanları
- B.8.6. TEKNİK ALTYAPI
- B.8.7. ASKERİ ALANLAR
- B.8.8. TARIM VE ZEYTİNLİK ALANLAR
- B.8.9. MEZARLIKLAR

B.9. KENTSEL ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI

- B.9.1. ULAŞIM- HABERLEŞME
 - B.9.1.1. Karayolu Ulaşımı
 - B.9.1.2. Demiryolu Ulaşımı
 - B.9.1.3. Haberleşme
- B.9.2. ENERJİ
- B.9.3. İÇME SUYU
- B.9.4. KANALİZASYON
- B.9.5. KATI ATIK

B.10. MÜLKİYET DURUMU-KENTSEL ARAZİ DEĞERLERİ

B.10.1. ARAZİ MÜLKİYETİ

B.11. ÖNCEKİ PLAN KARARLARI-UYGULAMASI-ETKİNLİĞİ

B.11.1. ESKİ İMAR PLANLARI

B.11.2. HALİHAZIR HARİTA DURUMU

B.12. GELİŞME EĞİLİMLERİ-FİNANSMAN ANALİZİ- ÜST PLAN KARARLARI VE YASAL ÇERÇEVE

B.12.1. GELİŞME EĞİLİMLERİ

B.12.2. ÜST ÖLÇEKLİ PLAN KARARLARI

B.13. GZFT (GÜÇLÜ-ZAYIF-FIRSAT-TEHDİT) ANALİZİ

C. KURUMSAL YAPI

C.1. GÖREVLERİ

C.2. MALİ YAPI

C.3. BORÇ YAPISI

C.4. PERSONEL YAPISI

C.5. YÖNETİM ŞEMASI

D. ÇEVRE ANALİZİ

D.1. İÇ PAYDAŞLAR

D.2. DIŞ PAYDAŞLAR

E. GELECEĞE BAKIŞ

E.1. MİSYON

E.2. VİZYON

E.3. İLKELERİMİZ

E.4. AMAÇ VE HEDEFLERİMİZ

E.5. KENTSEL HİZMETLERE YÖNELİK STRATEJİK FAALİYETLERİMİZ

E.6. KURUMSAL HİZMETLERE YÖNELİK STRATEJİK FAALİYETLERİMİZ

A. GENEL BİLGİLER

A.1. STRATEJİK PLAN

Strateji, belirli bir amaca ulaşmak için izlenen temel yol veya yaklaşım olarak tanımlanabilir. Strateji kavramı ilk defa, İki bin beş yüz yıl önce Çinli general ve filozof Sun Tzu tarafından yazılmış olan Savaş Sanatı eserinde kullanılmıştır. Sun Tzu, bu eserinde, bir savaşı kazanabilmek için tarafların hem kendisini hem de düşmanını iyi tanınması gerektiğini ifade etmiştir. Bu düşünceye paralel şekilde bugün organizasyonlar için hem organizasyonun kendisini hem de rakipleri ve ortamı tanımaya yönelik iç ve dış çevre analizlerinin gerçekleştirilmesi, stratejik planların hazırlanmasında büyük önem taşımaktadır. Bu çerçevede Stratejiyi de bir örgütün sahip olduğu kaynaklar ve güçleri ile kapasitesini kullanabilme potansiyeli (çevresel fırsatlar ve tehditler) arasındaki uyum olarak tanımlamak mümkündür.

Modern Yönetim Biliminde Strateji, “örgüte yön vermek ve rekabet üstünlüğü sağlamak amacıyla, örgüt ve çevresini sürekli analiz ederek uyum sağlayacak amaçların belirlenmesi, faaliyetlerin planlanması ve gerekli araç ve kaynakların yeniden düzenlenmesi süreci” olarak tanımlanmaktadır.

Stratejik Planlama; stratejik planın hazırlanması, planın uygulanması, bu sürecin izlenmesi ve değerlendirilmesinin birbirini takip ettiği döngüsel bir yönetim modelidir.

Stratejik Planlamanın temel amaçları; örgüt için stratejik hedefleri belirleyerek örgüt kaynaklarının kullanılmasına rehber oluşturmak, hedefler için standartlar belirlemek, örgütleri çevresiyle uyumlu kılarak değişiklikler sonucu ortaya çıkacak fırsat ve tehditleri en iyi şekilde analiz etmek, bunun sonucunda ortaya çıkabilecek tehlikelere karşı önlem alabilmek ve vizyon oluşturmaktır. Bir örgütün Stratejik Plan yapması için bazı temel sorulara net cevaplar verebilmesi ve oluşan denklemi çözebilmesi gerekmektedir. Bu sorular şu şekilde sıralanabilir:

Örgüt hangi faaliyetleri yapmak zorundadır?

- Faaliyetler için ne tür kaynaklar gereklidir? Hangi kaynaklar mevcuttur? Hangileri yeterlidir? Eksiklikler nereden ve nasıl temin edilebilir?
- Faaliyetlerin yürütülmesi esnasında çevrede oluşabilecek tehditler nelerdir?
- Faaliyetleri yürütmek, kaynakları harekete geçirmek, üretmek, sorunlarla baş etmek ve fırsatları değerlendirebilmek için yeterli güç var mıdır?
- Zayıf noktalar nelerdir?

Stratejik Planlama, örgüte bir yön ve amaçlar dizisi vererek kaynakların etkili bir şekilde kullanılmasına olanak sağlamaktadır. Farklı birimler için ortak bir yön tayin edilmesi ve örgütsel uyumun korunması Stratejik Planlama ile mümkün hale gelmektedir. Böylelikle hem örgüt ve çevresi arasındaki uyum hem de örgüt bünyesindeki birimler arasındaki uyum sağlanmaktadır.

Belediyelerde Stratejik Planlama Türkiye’de 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile; hesap verebilirlik ilkeleri çerçevesinde kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanımının sağlanması amacıyla kamuda stratejik planlama uygulaması getirilmiştir. Bu kanuna göre; kamu idarelerinin, stratejik planlarını, “kalkınma planları, programlar, ilgili mevzuat ve benimsedikleri temel ilkeler çerçevesinde geleceğe ilişkin misyon ve vizyonlarını oluşturmak, stratejik amaçlar ve ölçülebilir hedefler saptamak, performanslarını önceden belirlenmiş olan göstergeler doğrultusunda ölçmek ve bu sürecin izleme ve değerlendirmesini yapmak” amacıyla ve katılımcı yöntemlerle hazırlamaları gerekmektedir.

Söz konusu kanun ile, kamu kurumları için Stratejik Plan hazırlanması zorunlu hale getirilmiştir. Bu planların hazırlanması için Strateji Geliştirme Başkanlıkları kurulmuş, iç denetim birimleri ile uygulamaların denetlenmesi ile kaynakların tahsis amacına ve hedeflerin gerçekleştirilmesi doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığının raporlanması maksadıyla yılsonlarında Birim Faaliyet Raporlarının hazırlanması zorunlu hale getirilmiştir.

Stratejik Plan, varsa üniversiteler ve meslek odaları ile konuyla ilgili sivil toplum örgütlerinin görüşleri alınarak hazırlanır ve Belediye Meclisi tarafından kabul edildikten sonra yürürlüğe girer.” Stratejik Plan ve Performans Programı bütçenin hazırlanmasına esas teşkil ettiği için, Belediye Meclisinde Stratejik Plan’ın bütçeden önce görüşülerek kabul edilmesi gerekmektedir.

Mali saydamlığın ve hesap verebilirliğin sağlanması amacıyla kamu idarelerinin faaliyetlerini bir plan dâhilinde yerine getirmeleri ve bu süreci izleme ve değerlendirmeleri giderek önem kazanmaktadır. Kamu kurumlarında Stratejik Plan hazırlanmasının kanuni bir zorunluluk olmasının yanı sıra, planın uygulamasının takip edilmesi ve çıktılarının değerlendirilerek gerekli düzenlemelerin yapılmasının, kurumun başarısının temelini oluşturması bakımından da büyük bir önemi haizdir.

A.2. STRATEJİK PLAN EKİBİ

- Hicabi AYTEMÜR Kaymakam/Belediye Başkan V.
- Abdullah OSMANOĞLU Başkan Yrd.
- Selahattin DİNÇ Yazı İşleri Müdür V.
- Sait ÖZMEN Zabıta Müdür V.
- Yasemin GÖKBAŞ Mali Hizmetler Müdür V.
- Gülistan AKKAYA DEMİR Fen İşleri Müdür V.
- Halim GÖVEN Kültür ve Sosyal İşler Müdür V.
- Sultan ÖZEN Kadın ve Aile Hizmetleri Müdür V.

A.3. AMAÇ, KAPSAM VE YÖNTEM

AMAÇ

5018 Sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun yanı sıra 5393 Sayılı Belediye Kanunu ve 5216 Sayılı Büyükşehir Kanunları ile nüfusu 50 binin üzerinde olan tüm belediyelerin stratejik plan hazırlamakla yükümlü oldukları belirtilmiştir. Buna göre "Belediye Başkanı, mahalli idareler genel seçimlerinden itibaren 6 ay içinde; kalkınma planı ve programı ile varsa bölge planına uygun olarak stratejik plan ve ilgili olduğu yılbaşından önce de yıllık performans programı hazırlayıp Belediye Meclisine sunar.

Çalışmanın amacı, belediyelerde yapılması zorunlu kılınmış ve gerekli olan stratejik plan hazırlama sürecini açıklamaktır.

KAPSAM

Derik'in bugünkü fiziksel, demografik ve sosyo-ekonomik durumunun değerlendirilerek; yerleşmenin gelişme potansiyelinin, gelişme eğilimlerinin ve bu gelişmeleri yönlendiren eşik ve sınırlamaların belirlenerek, yerleşmenin 2020-2024 yılları arasında erişeceği sosyo-ekonomik yapı öngörüsüne dayalı mekânsal gereksinimlerin ortaya konulması hedeflenmektedir.

Araştırma çalışmaları ilçe idari sınırları içinde yer alan yaklaşık 1.367 km²'lik alanı kapsamaktadır. Yapılan çalışmada, 04.12.2018 tarih ve 2018/611 sayılı Mardin Büyükşehir Belediyesi Meclis kararıyla onaylanan Derik Revizyon İmar Planı Analiz Çalışmaları, Derik Revizyon İmar Planına Esas Jeolojik Ve Jeoteknik Etüt Çalışması, ilgili kurumlardan ve yerel kaynaklardan elde edilen verilerden yararlanılmıştır. Bu süreç içerisinde, Derik Belediyesi Stratejik Planlama Ekibinin çalışmaları, STK'lar, resmi kurumlar ve yerel paydaşlar ile görüşülmesi neticesinde elde edilen verilerin değerlendirmesi sonucunda tamamlanmıştır.

Tüm bu değerlendirmeler sonucunda yerleşmenin potansiyelleri ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak, Derik ilçemizin Stratejik Planı hazırlanmış bulunmaktadır.

YÖNTEM

- Mevzuata uygunluk
- Üst politikaların incelenmesi
- Dünya ve Türkiye'deki örneklerinin incelenmesi
- Literatür taraması (Kitap, makale, dergi vb.)
- Mevcut kurumsal planların incelenmesi
(Kalkınma Planı, Çevre Düzeni Planı, Nazım İmar Planı, Uygulama İmar Planı vb.)
- Üye olunan birlikler ve bunların getirdiği yükümlülüklerin incelenmesi
- Katılımcılık mekanizmalarının geliştirilmesi
- Plan çalışmalarının güncel bir biçimde internetten yayınlanması

B. ANALİZLER

B.1. DURUM ANALİZİ

B.1.1. KENTİN ÜLKE VE BÖLGESİNDEKİ YERİ

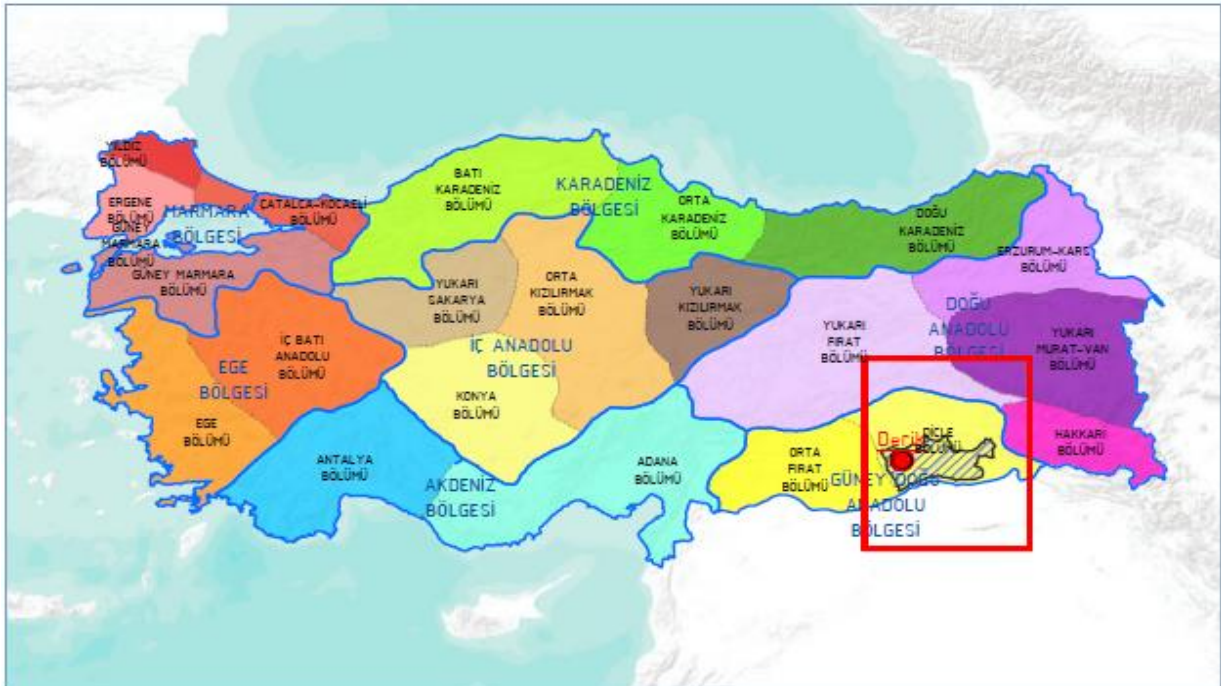
DERİK BELEDİYE BAŞKANLIĞI

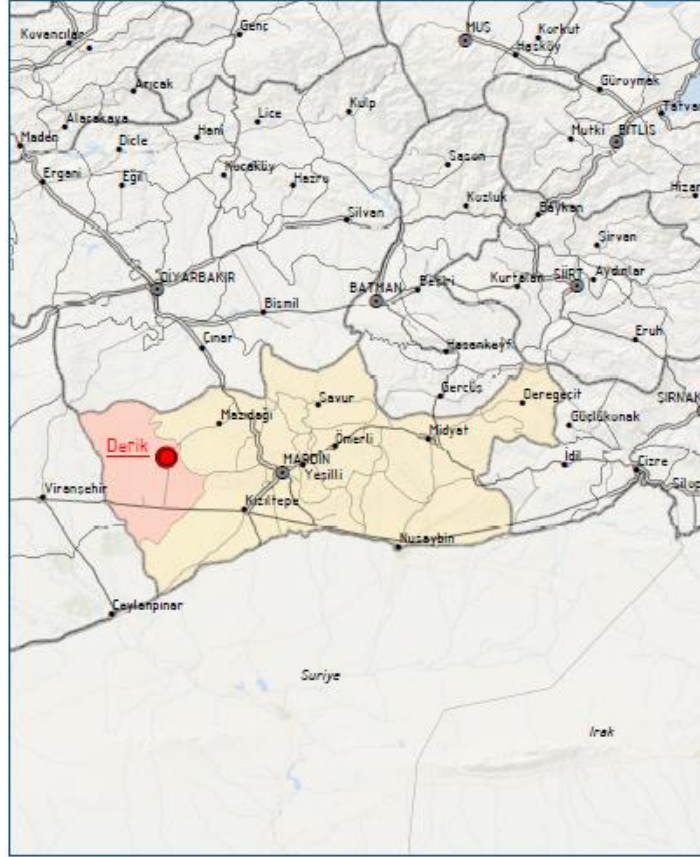
Derik İlçesi, Mardin İli sınırları dahilinde yer almaktadır. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Mezopotamya havzasında bulunan Mardin İli, ° 55' ile 42° 41' doğu boylamları ve 36° 54' ile 37° 47' kuzey enlemleri arasında yer almaktadır. İl güneyinde Suriye, doğusunda Şırnak ve Siirt, kuzeyinde Diyarbakır ve Batman, batısında ise Şanlıurfa illeri ile çevrilidir. Deniz seviyesinden 1.083 metre yükseklikte olup, 8 858 km² yüz ölçüme sahiptir.

Planlama alanının sınırları içerisinde kaldığı Derik İlçesi, Mardin İlinin kuzeybatısında bulunmakta olup, ilçe doğudan Mazıdağı ilçesi, güney ve güneydoğudan Kızıltepe İlçesi, Batıdan Şanlıurfa İli sınırları içerisinde yer alan Viranşehir İlçesi, kuzeyden ise Diyarbakır İli sınırları içerisinde yer alan Çınar İlçesi ile çevrilidir. Yüzölçümü 1367 km² olan ilçenin denizden yüksekliği 780 m.'dir.

İlçenin Doğu ve Güneydoğusu ovalık olup, arazinin % 70'ini kapsamaktadır. Kuzey tarafı ise dağlık bir yapı arz eder. İlçe ile Mazıdağı İlçesi arasında Turcel Dağları yer almaktadır. Bu dağlar üzerindeki Gıriguzi tepesi İlçenin en yüksek tepesi olup, 1208 metre yüksekliğe sahiptir. Bu dağlar arasında derin vadiler yer almaktadır.

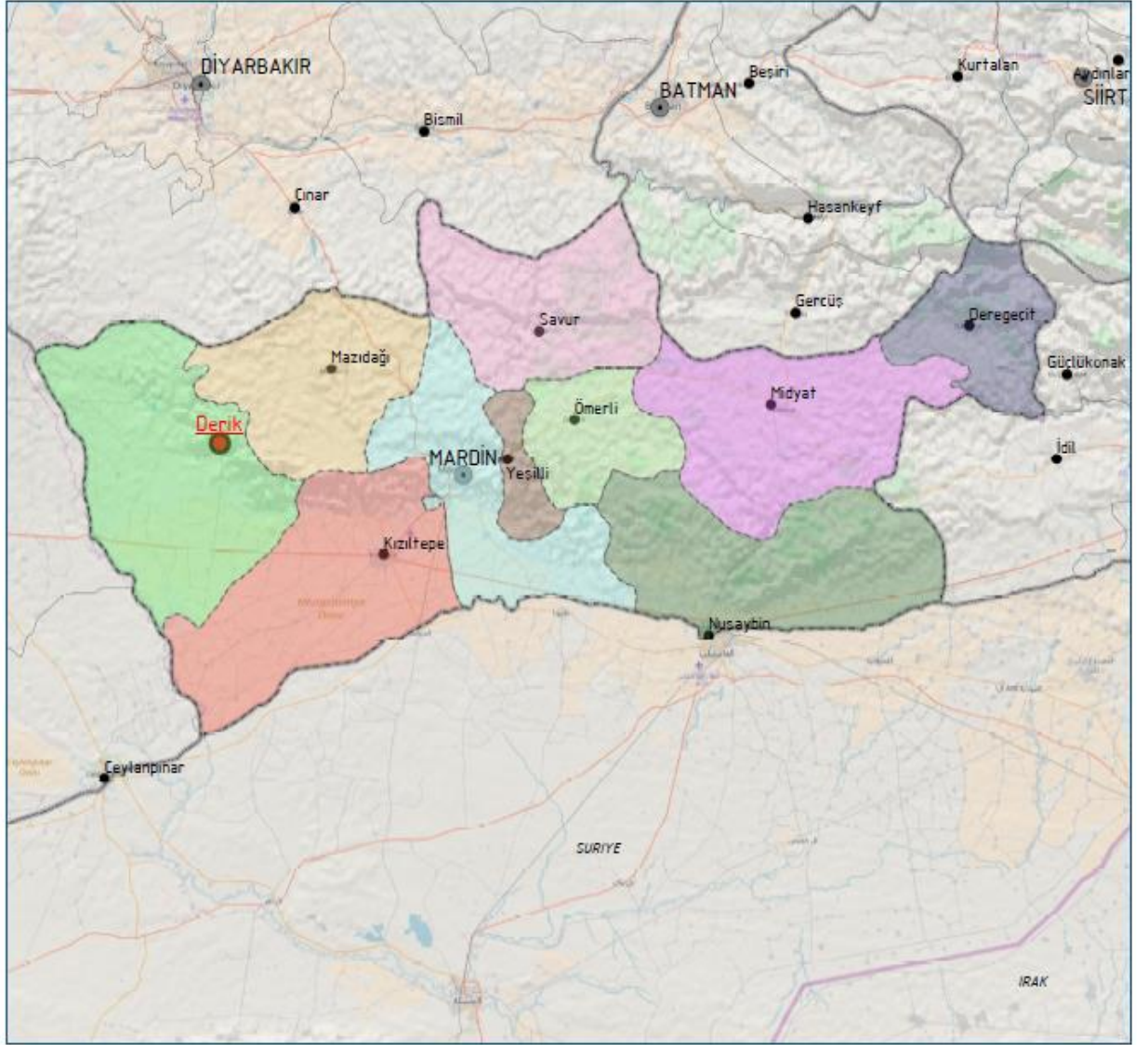
İlçede büyük akarsu yoktur. Mevcut akarsular küçük çay ve dereciklerden oluşmaktadır. Bunların başlıcaları; Şip deresi, Cırcip deresi ve Turcel dereleridir. Durgun su olarak DSİ tarafından yapılan Künreş, Şerefli, Yıldız ve Dumluca göletleridir. (Bkz: Harita No:1, Ülke ve Bölgesindeki Yeri)

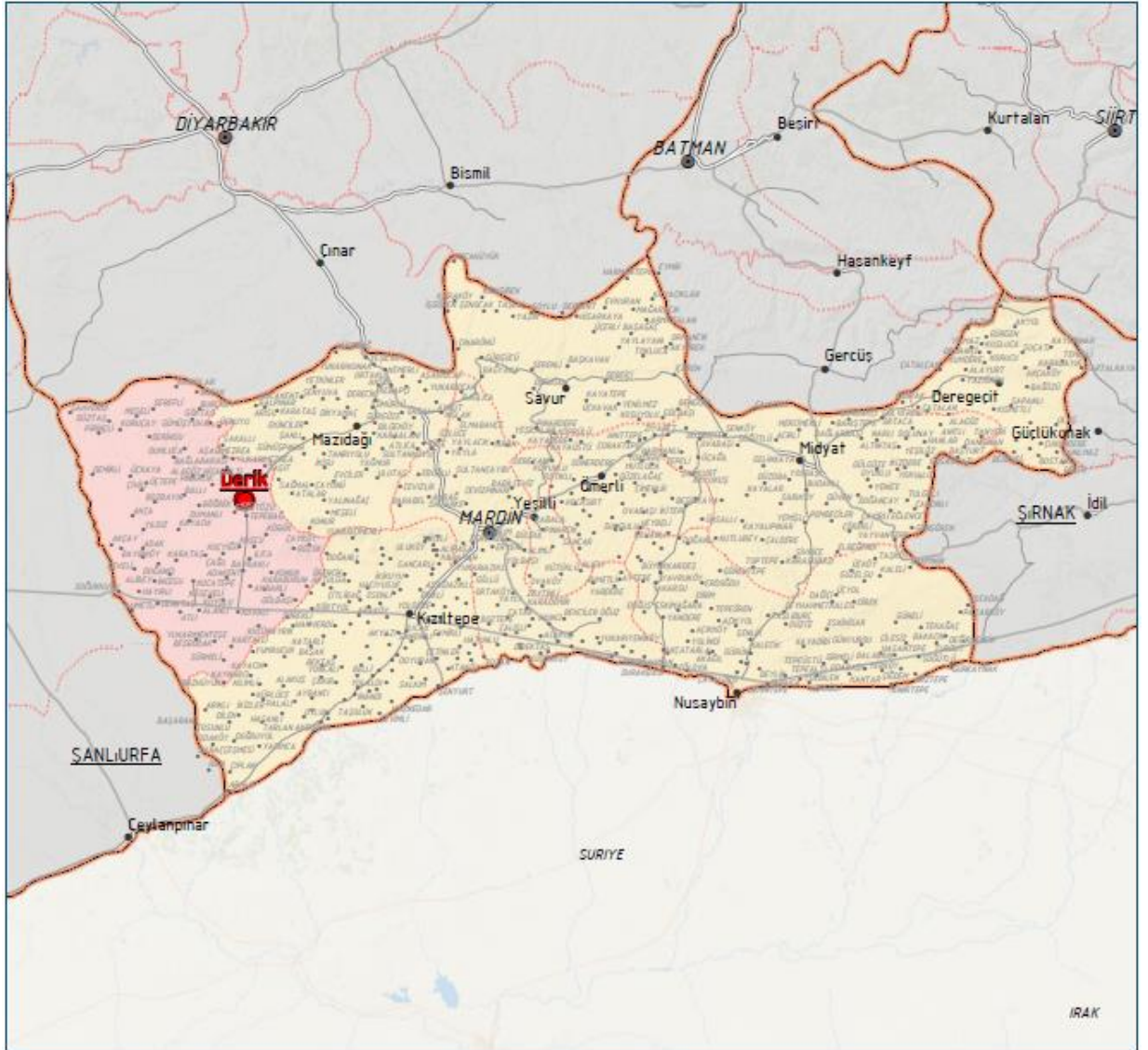
B.1.2. BÖLGENİN YÖNETİMSEL YAPISI, İDARİ BÖLÜNÜŞ

06.12.2012 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan 12.11.2012 tarih 6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi Ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile birlikte Mardin İli sınırları kapsamında 10 adet ilçe ve Mardin Büyükşehir Belediyesi ile birlikte 10 adet de ilçe belediyesi bulunmaktadır. Mardin İli’ne bağlı ilçeler; Artuklu, Dargeçit, Derik, Kızıltepe, Mazıdağı, Midyat, Nusaybin, Ömerli, Savur ve Yeşilli olmak üzere toplam 10 ilçesi bulunmaktadır. (Bkz: Harita No:2, İl İdari Bölünüş)

Mardin ilinin nüfus bakımından beşinci büyük ilçesi olan Derik İlçesi'nde Belediye teşkilatı 1874 yılında kurulmuştur. İlçe 1926 yılına kadar Diyarbakır iline bağlı iken, bu tarihten sonra Mardin İli'ne bağlanmıştır.

Son yapılan yasal düzenlemeler ile birlikte; ilçe sınırları dahilindeki diğer belediyeler kapatılarak Mardin Büyükşehir Belediyesi kapsamında Derik İlçe Belediyesi'ne bağlı mahalle statüsüne dönmüştür. Bu kapsamda Derik İlçesi sınırları kapsamında 79 adet mahalle bulunmaktadır. (Bkz: Harita No:3, İlçe İdari Bölünüş)

B.1.3. BÖLGESEL EKONOMİK YAPI

B.1.3.1. Demografi

2017 yılı TÜİK ADNKS sonuçlarına göre Güneydoğu Anadolu Bölgesi illerinden birisi olan Mardin İli nüfus büyüklüğü olarak 809.719 kişi ile bölgenin 4. büyük ilidir.

Mardin İli'ne bağlı ilçelerin 2000 – 2017 yılları arasındaki nüfus değişimi **Tablo 4'**te verilmiştir.

Tablo 1: Mardin İline Bağlı İlçelerin Şehir ve Köy Nüfusu (2000–2017)

İlçeler	2000			2017		
	Şehir	Köy	Toplam	Şehir	Köy	Toplam
Türkiye	44.006.274	23.797.653	67.803.927	71.286.182	6.409.722	77.695.904
Mardin İli	391.249	313.849	705.098	809.719	-	809.719

Merkez	65.072	43.268	108.340		-	
Artuklu	-	-	-	168.600	-	168.600
Dargeçit	16.541	11.070	27.611	27.308	-	27.308
Derik	19.806	35.472	55.278	61.335	-	61.335
Kızıltepe	113.143	70.332	183.475	247.375	-	247.375
Mazıdağı	11.194	16.240	27.434	34.745	-	34.745
Midyat	56.669	71.416	128.085	110.548	-	110.548
Nusaybin	74.110	29.753	103.863	103.801	-	103.801
Ömerli	7.197	7.387	14.584	13.951	-	13.951
Savur	7.817	26.585	34.402	26.779	-	26.779
Yeşilli	19.700	2.326	22.026	15.277	-	15.277

Kaynak: TÜİK 2000 Nüfus Sayımı Sonuçları. 2017 Yılı ADNKS Sonuçları.

Mardin İli'nin toplam 10 adet ilçesi bulunmaktadır. Planlama alanının sınırları içerisinde kaldığı Derik İlçesi; Mardin İli'nin nüfus büyüklüğü açısından 8. ilçesidir. İlçenin 2017 yılı toplam nüfusu 61.335 kişidir.

Tablo 5'te Türkiye, Mardin İli ve Derik İlçesi'nin yıllara göre nüfus değişimleri verilmiştir.

Tablo 2: Türkiye, Mardin İli ve Derik İlçesinin Nüfus Değişimi (1985 - 2017)

		1985	1990	1995*	2000	2005*	2010	2015	2016	2017
Türkiye	Kentsel	26.865.757	33.326.351	38.295.764	44.006.184	49.740.641	56.222.356	72.523.134	73.671.748	74.761.132
	Kırsal	23.798.701	23.146.684	23.469.956	23.797.743	20.407.732	17.500.632	6.217.919	6.143.123	6.049.393
	Toplam	50.664.458	56.473.035	61.879.670	67.803.927	70.701.542	73.722.988	78.741.053	79.814.871	80.810.525
Mardin İli	Kentsel	244.000	249.268	312.291	391.249	409.642	428.899	796.591	796.237	809.719
	Kırsal	408.069	119.213	193.429	313.849	314.777	315.707	-	-	-
	Toplam	652.069	557.727	627.098	705.098	724.583	744.606	796.591	796.237	809.719
Derik İlçesi	Kentsel	13.975	13.201	16.170	19.806	20.035	20.266	62.175	61.523	61.335
	Kırsal	31.036	32.782	34.100	35.472	36.689	37.947	-	-	-
	Toplam	45.011	45.983	50.417	55.278	56.727	58.213	62.175	61.523	61.335

Kaynak: TÜİK Verileri

* 1995 yılı nüfusu 1990 ve 2000 sayım sonuçlarına göre ve 2005 yılı nüfusu 2000 ve 2010 nüfusları kullanılarak logaritmik olarak hesaplanmıştır.

Derik ilçesi, Mardin ili ve Türkiye nüfus indeksleri incelendiğinde; her ne kadar Mardin İli nüfusunun 1985-2000 yılları arasında nüfusu azalma eğiliminde olsa da, ilin ve Derik İlçesi nüfuslarının da Türkiye nüfusunda olduğu gibi düzenli bir artış gösterdiği görülmektedir.

Tablo 3: Türkiye, Mardin İli ve Derik İlçesinin Nüfus Değişim İndeksi

		1985	1990	1995*	2000	2005*	2010	2017
Türkiye	Kentsel	100	124	143	164	185	209	278
	Kırsal	100	97	99	100	86	74	25
	Toplam	100	111	122	134	140	146	160
Mardin İli	Kentsel	100	102	128	160	168	176	332
	Kırsal	100	29	47	77	77	77	
	Toplam	100	86	96	108	111	114	124
Derik İlçesi	Kentsel	100	94	116	142	143	145	439
	Kırsal	100	106	110	114	118	122	
	Toplam	100	102	112	123	126	129	136

Kaynak: TÜİK Verileri.

* 1995 yılı nüfusu 1990 ve 2000 sayım sonuçlarına göre ve 2005 yılı nüfusu 2000 ve 2010 nüfusları kullanılarak logaritmik olarak hesaplanmıştır.

Derik ilçesinin toplam nüfus artışının Türkiye ve Mardin iline oranla toplam nüfus artışının düşük olduğu görülmektedir. 2017 yılında Derik ilçesinin nüfus artış hızının %-0,53 olarak gerçekleştiği görülmektedir.

Tablo 4: Türkiye, Mardin İli ve Derik İlçesinin Nüfus Artış Hızları

		1985-90 (%)	1990-95 (%)	1995-2000 (%)	2000-05 (%)	2005-10 (%)	2010-15 (%)	2015-17 (%)
Türkiye	Kentsel	4.31	2.78	2.78	2.45	2.45	5.09	0.79
	Kırsal	-0.56	0.28	0.28	-3.07	-3.07	-20.70	-0.61
	Toplam	2.17	1.83	1.83	0.84	0.84	1.32	0.68
Mardin İli	Kentsel	0.43	4.51	4.51	0.92	0.92	12.38	-0.02
	Kırsal	-24.61	9.68	9.68	0.06	0.06	-	-
	Toplam	-3.13	2.34	2.34	0.55	0.55	1.35	-0.02
Derik İlçesi	Kentsel	-1.14	4.06	4.06	0.23	0.23	22.42	-0.53
	Kırsal	1.09	0.79	0.79	0.67	0.67	-	-
	Toplam	0.43	1.84	1.84	0.52	0.52	1.32	-0.53

Kaynak: TÜİK Verileri.

Mardin iline bağlı olan ilçelerin 1985-2017 yılları arasında nüfus değişimlerine bakıldığında; nüfus büyüklüğü açısından en büyük ilçenin Kızıltepe ilçesi, en küçüğü ise Ömerli ilçesidir.

Tablo 5: Mardin İline Bağlı İlçelerin Toplam Nüfuslarının Yıllara Göre Değişimi (1985-2017)

	1985	1990	1995(*)	2000	2005(*)	2010	2015	2016	2017
TÜRKİYE	50.664.458	56.473.035	61.879.670	67.803.927	70.701.542	73.722.988	78.741.053	79.814.871	77.695.904
Mardin İli	652.069	557.727	627.098	705.098	724.583	744.606	796.591	796.237	809.719
Merkez	91.139	83.863	95.319	108.340	117.980	128.477	-	-	-
Cizre	44.732	-	-	-	-	-	-	-	-
Artuklu	-	-	-	-	-	-	156.660	163.725	168.600
Dargeçit	-	31.436	29.461	27.611	27.719	27.828	27.722	27.441	27.308
Derik	45.011	45.983	50.417	55.278	56.727	58.213	62.175	61.523	61.335
Gerçüş	42.361	-	-	-	-	-	-	-	-
İdil	39.863	-	-	-	-	-	-	-	-
Kızıltepe	90.027	130.639	154.819	183.475	197.643	212.905	237.694	241.781	247.375
Mazıdağı	29.023	30.276	28.820	27.434	30.172	33.184	33.930	33.972	34.745
Midyat	89.038	72.929	96.649	128.085	116.986	106.848	105.952	108.242	110.548
Nusaybin	82.720	85.448	94.207	103.863	108.235	112.790	113.594	102.007	103.801
Ömerli	20.967	18.936	16.618	14.584	14.795	15.010	14.485	14.266	13.951
Savur	39.751	35.832	35.110	34.402	33.084	31.817	28.127	27.422	26.779
Silopi	37.437	-	-	-	-	-	-	-	-
Yeşilli	-	22.385	22.205	22.026	19.652	17.534	16.252	15.858	15.277

Kaynak: TÜİK Verileri.

* 1995 yılı nüfusu 1990 ve 2000 sayım sonuçlarına göre ve 2005 yılı nüfusu 2000 ve 2010 nüfusları kullanılarak logaritmik olarak hesaplanmıştır.

06.12.2012 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan 12.11.2012 tarih 6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi Ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile beraber Büyükşehir Belediyesi olarak belirlenen illerde bulunan köy statüsündeki yerleşmelerin mahalle statüsüne dönüştürülerek kentsel nüfusa dahil edilmesi sebebiyle Mardin İli ilçelerinde 2012 yılından sonraki kentsel nüfus önceki yıllara nazaran daha yüksektir ve kırsal nüfus bulunmamaktadır.

Tablo 6: Mardin İline Bağlı İlçelerin Kentsel Nüfuslarının Yıllara Göre Değişimi (1985-2016)

	1985	1990	1995(*)	2000	2005(*)	2010	2015	2016	2017
TÜRKİYE	26.865.757	33.326.351	38.295.764	44.006.184	49.740.641	56.222.356	72.523.134	73.671.748	74.761.132
Mardin İli	244.000	249.032	310.739	391.249	408.681	428.899	796.591	796.237	809.719
Merkez	44.543	53.005	58.729	65.072	72.127	79.947	-	-	-
Cizre	29.496	-	-	-	-	-	-	-	-
Artuklu	-	-	-	-	-	-	156.660	163.725	168.600
Dargeçit	-	10.079	12.912	16.541	15.593	14.700	27.722	27.441	27.308
Derik	13.975	13.201	16.170	19.806	20.035	20.266	62.175	61.523	61.335
Gerçüş	5.491	-	-	-	-	-	-	-	-
İdil	8.465	-	-	-	-	-	-	-	-
Kızıltepe	40.852	60.134	82.485	113.143	123.656	135.145	237.694	241.781	247.375
Mazıdağı	8.289	9.526	10.326	11.194	10.808	10.436	33.930	33.972	34.745
Midyat	22.169	29.569	40.935	56.669	56.140	55.615	105.952	108.242	110.548
Nusaybin	45.178	49.671	60.672	74.110	79.601	85.498	113.594	102.007	103.801
Ömerli	6.221	7.152	7.174	7.197	6.728	6.289	14.485	14.266	13.951
Savur	6.708	6.244	6.986	7.817	7.487	7.170	28.127	27.422	26.779
Silopi	13.071	-	-	-	-	-	-	-	-
Yeşilli	-	10.451	14.349	19.700	16.508	13.833	16.252	15.858	15.277

Kaynak: TÜİK Verileri.

* 1995 yılı nüfusu 1990 ve 2000 sayım sonuçlarına göre ve 2005 yılı nüfusu 2000 ve 2010 nüfusları kullanılarak logaritmik olarak hesaplanmıştır.

B.1.3.2. Ekonomik Yapı

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan Mardin ili son zamanlarda sahip olduğu sanayi ve ticaret yapısıyla bölgede önemli bir yere sahiptir. İlin genel ekonomik yapısı çoğunlukla tarım ve ticarete dayanırken, son zamanlarda imalat sanayi ile küçük çaplı sanayi ve el sanatlarına dayalı ekonomisi de gelişmeye başlamıştır.

Mardin ili, Kalkınma Bakanlığı tarafından 2011 yılında yapılan "Bölgelerin ve İllerin Sosyo – Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması" na göre 81 il içinde -1,3591 gelişmişlik endeksi ile 74. sırada bulunmaktadır.

Tablo 7: Mardin İline Bağlı İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (2004)

İlçeler	Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi	872 İlçe İçindeki Sıralaması
Merkez	3	0,40114	205
Dargeçit	6	-1,11614	816
Derik	6	-1,25966	834
Kızıltepe	4	-0,46970	580
Mazıdağı	6	-1,16851	824

Midyat	5	-0,62817	665
Nusaybin	4	-0,37735	529
Ömerli	5	0,76498	738
Savur	6	-1,20311	830
Yeşilli	3	0,11503	281

Kaynak: DPT, İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması, 2004.

Mülga Devlet Planlama Teşkilatının hazırlamış olduğu il ve ilçelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasına göre Mardin ilinin en gelişmiş ilçesi merkez ilçedir. Mülga Devlet Planlama Teşkilatı tarafından 2004 yılında yapılan “İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması” araştırmasına göre Derik ilçesi 6. Derece gelişmiş ilçeler içerisinde yer almakta olup, ilçenin gelişmişlik endeksi -1,25966’dır.

TÜİK 2013 yılı verilerine göre; Mardin ilini de kapsayan TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) bölgesinde 15 ve daha yukarı yaştaki nüfusun işgücüne katılma oranı %36,9 iken işsizlik oranı %21,1’dir. İstihdam edilenlerin %12,3’ü tarımda, %26’sı sanayide istihdam edilmektedir. Hizmetler sektöründeki istihdam ise %61,7’dir.

Kaynak: TÜİK, 2017.

B.1.3.3. Ulaşım Ağı

Mardin İline ülkenin büyükşehirlerinin birçoğundan karayolu ve havayolu ile ulaşım imkânı bulunmaktadır.

Karayolu

Derik ilçesine Mardin ilçe merkezinden Mazıdağı yolu ile ulaşılmaktadır ve ilçenin il merkezine olan uzaklığı 48 km.’dir. Derik ilçesinin önemli yerleşmelere karayolu uzaklıkları **Tablo 20**’de, çevre ilçelere olan uzaklıkları ise **Tablo 21**’de verilmektedir.

(Bkz: Harita No:4 Ulaşım Ağındaki Yeri, Harita No:5, Önemli Merkezlere Uzaklıklar)

Tablo 8: Derik İlçesi’nin Önemli Merkezlere Karayolu Uzaklığı

Yerleşim Merkezleri	Uzaklık (Km.)
İstanbul	1,442
Ankara	993
İzmir	1,404
Kayseri	634
Sivas	567
Kırıkkale	905
Samsun	898
Antalya	1,114
Diyarbakır	93
Erzurum	406
Van	429
Konya	854

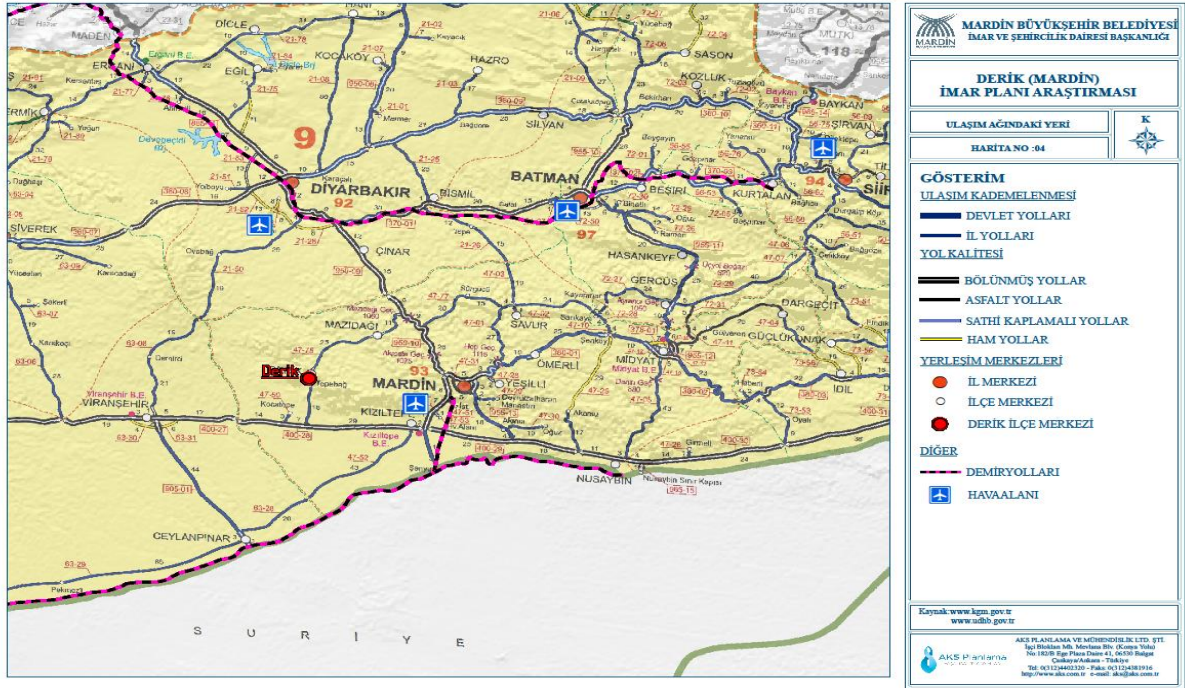
Kaynak: Karayolları Genel Müdürlüğü, 2017.

Tablo 9: Derik İlçesi'nin Çevre İlçelere Karayolu Uzaklığı

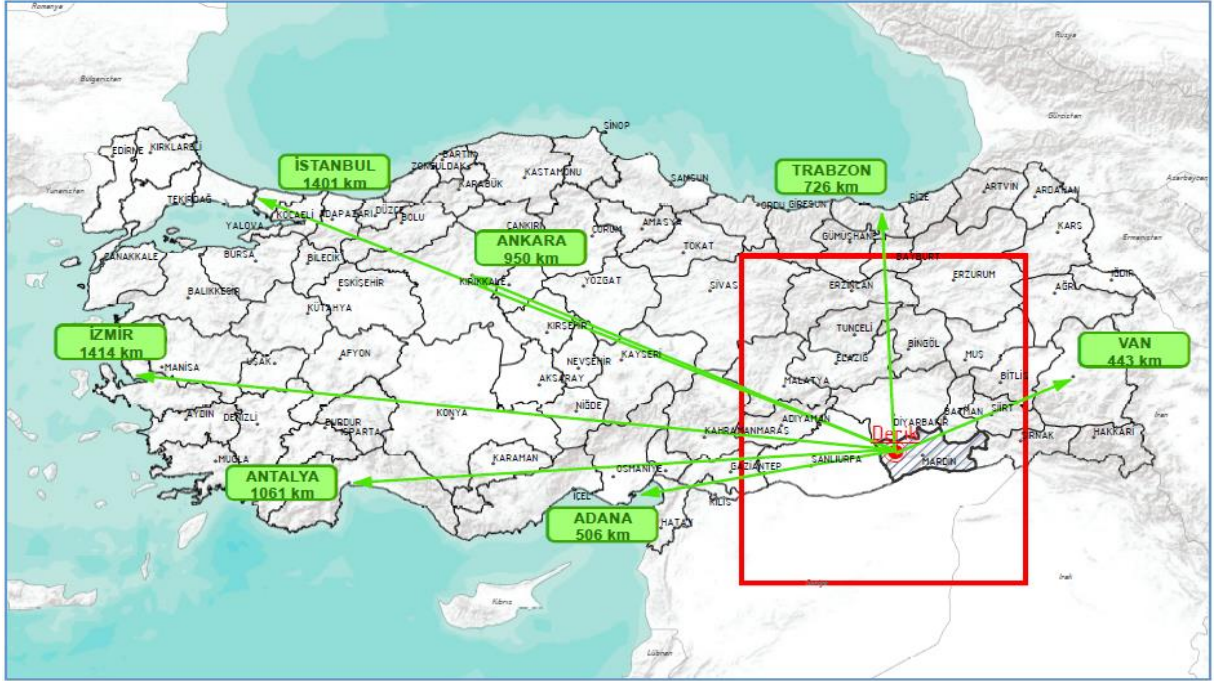
Yerleşim Merkezleri	Uzaklık (Km.)
Merkez	86
Dargeçit	179
Kızıltepe	49
Mazıdağı	23
Midyat	138
Nusaybin	107
Ömerli	105
Savur	115
Yeşilli	82

Kaynak: Karayolları Genel Müdürlüğü, 2017.

Harita No:4 Ulaşım Ağındaki Yeri

Harita No:5, Önemli Merkezlerle Uzaklıklar

Havayolu

Mardin İline en kolay ulaşım yolu ise şehir merkezine 20 km uzaklıktaki Kızıltepe’de yer alan Mardin Havalimanı’ndan sağlanmaktadır. Büyük illerden ve çevre illerden Mardin’e otobüs seferleri düzenlenmekte ve Mardin otobüs terminaliyle kent arasındaki ulaşım ise belediye otobüsleri ve minibüslerle sağlanmaktadır.

33,150 m² büyüklüğünde terminal binasına sahip olan Mardin Havalimanı 1999 yılında hizmete girmiştir. İlk yıllarda sadece haftanın bir günü Mardin-Ankara tarifeli seferi yapılırken, günümüzde Mardin-İstanbul, Mardin-Ankara; Mardin-İzmir seferleri yapılmaktadır.

Devlet Hava Meydanları İşletmesi’nin 2017 yılı verilerine göre Mardin Havalimanı’na gelen yolcu sayısı iç hat 677.418 kişi ve dış hat 3.440 kişi olmak üzere toplam 680.858 kişidir.

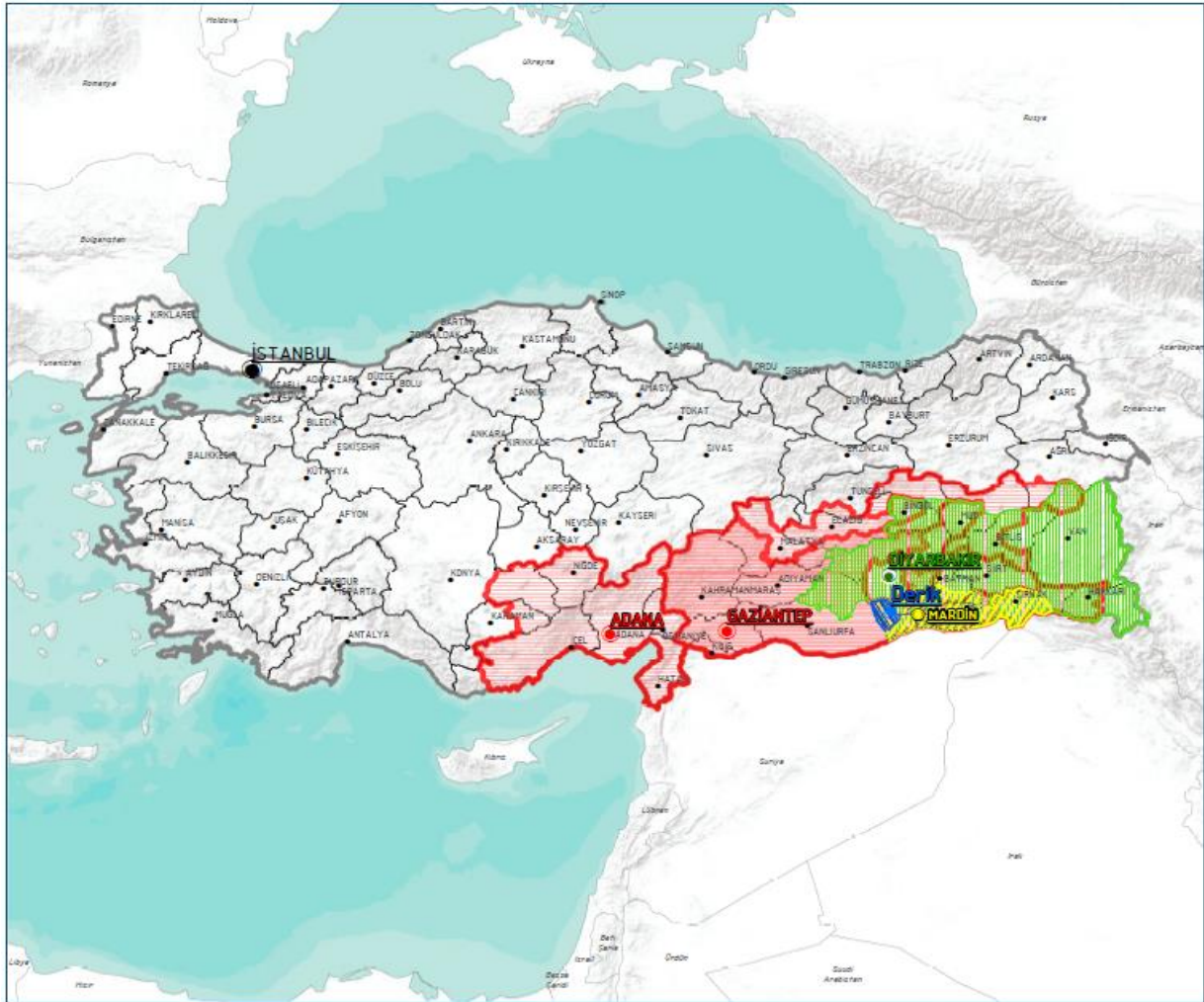
Demiryolu

İlin içinde 142 km. uzunluğunda demiryolu bulunmaktadır. İl topraklarına Şanlıurfa İli Ceylanpınar ilçesinden giren demiryolu sınırı izleyerek Suriye ve Irak Devletlerine ulaşır. Ayrıca il Kızıltepe ilçesinden geçen bu yola Mardin 30 km.lik bir hatla bağlıdır. Demiryolu ulaşımı sadece taşımacılıkta kullanılmaktadır.

Derik ilçemiz idari sınırları dahilinde Şanlıurfa-Mardin demiryolu projesi kapsamında demiryolu geçmesi planlanmaktadır.

B.1.4. KENTSEL KADEMELENME VE ETKİ ALANLARI

Mülga Devlet Planlama Teşkilatının (DPT)'nin 1982'de yayımlamış olduğu "Türkiye'de Yerleşme Merkezlerinin Kademelenmesi" araştırmasına göre, Mardin'in ekonomik ilişkilerde bağımlı olduğu başlıca merkezler İstanbul, Ankara ve Kayseri'dir. Mardin ili, 7. kademe (en üst düzey) işlevlerdeki tüm iller gibi İstanbul'un etki alanındadır. 6. kademe (üst-bölgesel) ilişkilerde ise 6. kademe mal ve hizmet gereksinimlerini gidermek için, Adana ve Gaziantep illerini kullanmaktadır. 5. kademe (bölgesel) ilişkilerde, ilin tamamı Diyarbakır merkezinden hizmet almaktadır. Mardin ili, 4. kademe (alt-bölgesel) merkezi olarak Mardin il merkezini kullanmaktadır. Kentin 4. kademe etki alanına, bütün il dahildir. 3. kademe merkez olan Derik İlçesi çevresindeki mahalleleri etkilemektedir. (Bkz: Harita No:6, Etki Alanları)

Derik yerleşiminin temel ekonomik faaliyeti tarımdır. Hizmetler ve sanayi sektörü çok gelişmemiştir. Derik yerleşmesi bünyesinde yer alan eğitim, sağlık ve ticari faaliyetleri ancak yerleşimin kendi ihtiyaçlarını karşılama düzeyindedir. Bu sebepten gelişmiş bir merkezden söz edilmesine olanak yoktur.

Tablo 10: Derik İlçesi'ni Etki Alanı İçine Alan Kentsel Kademe Merkezleri

Kademeler	Merkezler
VII. Kademe Merkez	İstanbul
VI. Kademe Merkez	Adana-Gaziantep
V. Kademe Merkez	Diyarbakır
IV. Kademe Merkez	Mardin
III. Kademe Merkez	Derik

Kaynak: DPT, Türkiye'de Yerleşme Merkezlerinin Kademelenmesi, 1982

B.1.5. ÇEVRESEL YAPI

Mardin İlinin kuzeybatısında yer alan Derik İlçesi Mazıdağı'nın güney eteklerinden Kızıltepe-Ceylanpınar ovalarına doğru alçalan alanları kaplar. İlçe toprakları kuzeyden güneye doğru alçalmaktadır.

İlçe ile Mazıdağı İlçesi arasında Turcel Dağları yer almaktadır ve ilçe merkezinin üç tarafı dağlarla çevrilidir. İlçenin güney ve güneydoğusu ovalık olup, söz konusu alanlarda tarıma elverişli araziler yer almaktadır.

B.2. KENTİN MEKÂN OLUŞUMU

B.2.1. TARİHSEL GELİŞİM

B.2.1.1. Derik İlçesinin Tarihsel Gelişimi

Derik İlçesi (610) sene önce Turan Türklerinin Kayıhan aşireti tarafından kurulmuştur. Bizans, Acem ve Türk akınlarına zaman zaman uğramıştır. Bir zamanlar Hristiyanlar ve Ermeniler bölgede sayı olarak çoğunluk sağlamışlardır.

İlçenin adı Farsça "Dikenlik" anlamına gelen "Dirrik" kelimesinin zaman içinde değişime uğramasının yanı sıra bir zamanlar İlçede Hristiyan manastırlarının çoğalmasına bağlı olarak da "Der" kelimesinin yerel dilde "Kilise" anlamına geldiği "Derik" kelimesinin Kiliseler Diyarı diye anıldığı da ifade edilmektedir.

Derik tarihi incelenirken; Derik ilçe merkezinin kuruluşu ve ilçe merkezi çevresinde kurulan medeniyetlerin tarihi olmak üzere iki yapılanma göz önüne

alınmalıdır. Derik İlçe merkezi etrafında kurulan medeniyetlerin tarihi, Neolitik dönemden başlayarak 1923 Cumhuriyet dönemine dek sürmüştür.

Başta Tepebağ olmak üzere Derik etrafında bulunan dağlarda ve çevresinde birçok medeniyetin ayak izleri rahatlıkla görülmektedir. Bir kaç tane örnek sayarsak "Kral Kızının Tahtı", "Rabat Kalesi", "Sisan Harabeleri", "Dermetinan Kalesi ve Manastırı", "Burç Kalesi", Fıttın Harabeleri, Zorava Harebeleri, Kerküşti Harabeleri, vb. birçok yerle henüz gün yüzüne çıkmamış bir sürü yerleşim yerinde aşağıda belirtilen medeniyetlerin ayak izleri açık bir şekilde görülmektedir. Tarihsel çerçeveden bakıldığında Derik ilçesinin bu medeniyetlerde bu kadar önem kazanmasının temel nedeninin coğrafi yapısı olduğu görülmektedir. Derik, coğrafik yapısı itibarıyla üç tarafı dağlarla çevrili ve güneyi Suriye sınırlarına değin uzanan ovalıktır. Bundan dolayı stratejik bir öneme sahiptir. Çünkü genelde Derik'de bulunan tarihi medeniyet izlerinin bulunduğu yerler özellikle Derik etrafını çevreleyen dağlarda mevcuttur. Milattan önce ve milattan sonraki dönemlerde medeniyetlere ait izler genelde bu dağlarda olup sürekli savaş halinde olan bölgenin Mazıdağı eteklerinden, yani Diyarbakır yönünden gelen bütün gelişmeleri gözle görebilecek bir konumdadır.

Derik, M.Ö.83 yılında Silvan'da kurulan ve M.Ö. 77 yıllarında Derik'i sınırları içine alarak hüküm süren Tigran krallığı başta olmak üzere, Bizanslılar, Sasaniler, Artuklular, Romalılar ve daha birçok medeniyetin egemenliği altına girmiştir. Derik'i dünyaca meşhur eden zeytinliklerin tümünün Tigran krallığı döneminde ekildiği bilinmektedir. Bu anılan zamanlar içerisinde Derik ilçe merkezi henüz kurulmuş değildi. Bizans ve Roma döneminde altın çıkarıldığı ve Gümüş yuva Köyü'nde gümüş madeni olduğu bilinmektedir. İlçemizde milattan önceki çağlara ait oyulmuş mağaralar bulunmaktadır. Özellikle Tepebağ'daki yapılar ve çıkan bulgular sonucu, buranın ilmi ve ticari alanda önemli bir merkez olarak kullanıldığı görülmektedir. Yapılan araştırmalar sonucu Mardin ve Diyarbakır illeri hangi devletin egemenliğine girmişse Derik ilçesi de bu egemenlikten nasibini aldığı ortaya çıkmıştır. Derik de "Kral Kızının Tahtı" denilen bir mevki bulunmaktadır. Bu mevkide günümüzde dahi Bizans ve Roma dönemine ait sikkeler yağmurda toprak aşınması sonucu ortaya çıkmaktadır. O bölgenin mimari yapısı Roma ve Bizans yapısı ile paralellik göstermektedir. Derik'in kuzeybatı yönünde bulunan Sisan Köyü, Sasanilerin kalıntılarını açık bir şekilde taşır. Derik'in 3 km güneyinde bulunan Tepebağ Mahallesi'nde Mağara dönemine ait Mızrak uçları taş avadanlıklar bulunmuştur.

Mardin, Selçuklulara bağlı Artuklular'ın egemenliğine girdiği zaman Derik ilçesinin 15 km batısında bulunan Rabat Kalesi (Hisaraltı) içerisinde birçok yapı inşa edilmiştir. Hisaraltı Köyü'nün kuzeyinde sarp bir vadinin doğusunda bulunan Rabat Kalesi, sert kalkerli bir arazi üzerinde yükselir. Kale Artuklular devri olmak üzere ondan önceki medeniyetlerin izler bıraktığı bir eserler yumağı olmuştur. Kale 1500 metrelik bir alanda kurulmuş, 13 burçlu 4 köşesinde 15 - 20 metre yüksekliğinde 4 gözetleme kulesi bulunan muazzam bir yapıdır. Kaledeki su sarnıçlarının kalıntıları hala sağlamlığını korumaktadır. Gümüşyuva Köyü'nde gümüş madeni olduğu herkesçe bilinmektedir ve maden ocağı kalıntıları mevcuttur. Mardin Romalıların eline geçmeden önce Ermeniler hüküm sürmüştür. Bundan dolayı hem Derik içinde hem köylerinde birçok kilise inşa edilmiştir.

İlçede Belediye teşkilatı 1874 yılında kurulmuştur. İlçe 1926 yılına kadar Diyarbakır iline bağlı iken, bu tarihten sonra Mardin İline bağlanmıştır.

B.2.2. TARİHSEL ÇEVRE

İl kültürel ve arkeolojik açıdan incelendiğinde pek çok zenginliğe sahiptir. İlin İpek Yolu üzerinde yer alması ve coğrafi koşullarının bölgeye göre daha elverişli olması dolayısıyla farklı topluluklar ili yaşam alanı olarak seçmiştir. Bu farklı kültürlerin yansımaları ilde pek çok alanda kendini göstermektedir. Ayrıca bu farklı kültürlerin aynı coğrafyayı uyum içinde paylaşmaları da kültürel açıdan etkileşim yaratmıştır.

Şanlıurfa Valiliği, Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü'nün 06.06.2017 tarih ve E.3618 sayılı yazısında;

- Derik İlçesi, 172 parselde bulunan **Kuşçu Kalderası**'nın Diyarbakır ve Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 29.04.2009 tarih ve 2183 sayılı kararı ile I. Derece Doğal Sit Alanı olarak,
- Derik İlçesi, Söğütözü Köyü, Grekot Mevkii'de bulunan **Grekot Kalderası**'nın, Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 15.06.2010 tarih ve 3235 sayılı kararı ile I. Derece Doğal Sit Alanı olarak ilan edildiği,
- Derik İlçesi, Derinsu Köyü, Köyiçi Mevkiinde bulunan **Derinsu Kaya Mağarası** ve **Göleti**'nin ise Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 06.07.2010 tarih ve 3278 sayılı kararı ile Tabiat Varlığı olarak tescillendiği bildirilmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

Müdürlüğü'nün 26.05.2017 tarih ve 1364 sayılı yazında Derik İlçesi sınırları dahilinde yer alan arkeolojik sit alanları ve tescilli taşınmazlara ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Derik İlçesi sınırları içerisinde Diyarbakır ve Şanlıurfa Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlükleri tarafından değişik dönemlerde ilan edilen 27 adet I. Derece Arkeolojik Sit Alanı ve 1 adet II. Derece Arkeolojik Sit Alanı, 5 adet sivil mimarlık örneği, 1 adet kilise, 1 adet türbe ve 2 adet cami olmak üzere toplam 4 adet dini yapı ve 2 adet değirmen bulunmaktadır. Derik İlçesi sınırları içerisinde yer alan tescilli taşınmazlara ilişkin bilgiler **Tablo 23**'te verilmiştir.

Tablo 11: Derik İlçesi'nde Yer Alan Tescilli Taşınmazlar

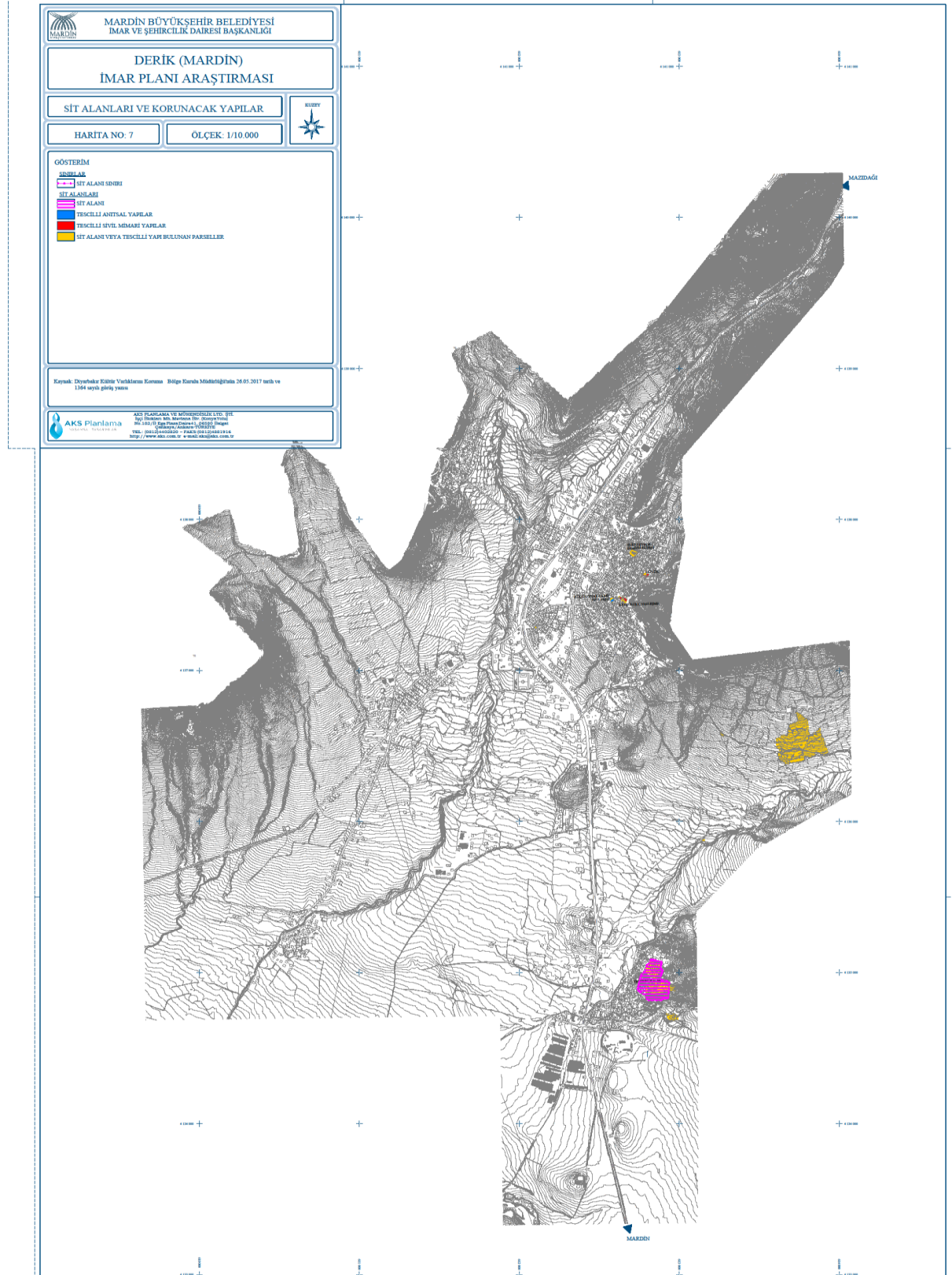
No	Adı	Yeri	Ada	Parsel	Grup	Tür	Derece	Tescil Eden Kurul Adı	Tarih/Sayı
1	Gire Çala Höyüğü	Tepebağı Köyü			Arkeolojik Sit	höyük	1	Diyarbakır KBK	04.06.1998/2108
2	Kerküştü Eski Yer Alanı	Alanlı Köyü			Arkeolojik Sit	Höyük	1	Şanlıurfa KBK Diyarbakır KBK	27.09.2005/413 (22.01.2015/2979)
3	Eski Hükümet Konağı	Merkez	340	2	Arkeolojik Sit	arkeolojik yerleşme	1	Diyarbakır KBK	14.04.2006/24
4	Kuyulu Höyüğü	Kuyulu Köyü		118	Arkeolojik Sit	arkeolojik yerleşme	1	Diyarbakır KBK	30.06.2006/96 (15.04.2015/3242)
5	Konut	Küçükpınar Mah. Karahan Sok. No:9	561	21	Arkeolojik Sit	arkeolojik yerleşme	1	Diyarbakır KBK	24.06.2008/1603
6	Konut	Dağ Mah. Karahan Sok.	111	7-10	Arkeolojik Sit	Höyük	1	Diyarbakır KBK	24.06.2008/1604
7	Konut	Küçükpınar Mah. Karahan Sok. No:8	555	9	Arkeolojik Sit	arkeolojik yerleşme	1	Diyarbakır KBK	24.06.2008/1605
8	Küçükpınar Camii	Küçükpınar Mahallesi	559	1	Arkeolojik Sit	harabe	1	Diyarbakır KBK	22.10.2008/18 (16.02.2010/2902)
9	Çıldız Höyüğü	Adakent (Çıldız) Köyü		1111	Arkeolojik Sit	Höyük	1	Diyarbakır KBK	29.09.2009/2485 (19.03.2015/3136)
10	Kasra Kanco	Atlı Köyü		38	Arkeolojik Sit	höyük	1	Diyarbakır KBK	29.09.2009/2486
11	Harami Höyüğü	Kovalı Köyü Haramitepe Mez.		152-153- 158-159- 160	Arkeolojik Sit	höyük	2	Diyarbakır KBK	20.01.2010/2859 (19.03.2015/3137)
12	Hırbık Höyüğü	Söğütözü Köyü, Kaya Mezrası		372	Arkeolojik Sit	kale	1	Diyarbakır KBK	15.06.2010/3229 (19.03.2015/3138)
13	I Nolu Değirmen	Cevizpınar Mah.	598	1	Arkeolojik Sit	höyük	1	Diyarbakır KBK	15.06.2010/3230
14	II Nolu Değirmen	Tepebağı Köyü Zeytinlik Mevki		632	Arkeolojik Sit	kale	1	Diyarbakır KBK	15.06.2010/3231
15	Rabat Kalesi ve Harabeleri	Hisaraltı Köyü		45-46	Arkeolojik Sit	höyük	1	Diyarbakır KBK	15.06.2010/3236 (19.03.2015/3141)
16	Tepebağ Kalesi	Tepebağı Köyü		179-181- 182-183- 184-185- 186-189	Arkeolojik Sit	höyük	1	Diyarbakır KBK	15.06.2010/3233 (19.03.2015/3139)
17	Remok Tepe Höyüğü	Dumanlı Köyü		53-451	Arkeolojik Sit	höyük	1	Diyarbakır KBK	15.06.2010/3234 (19.03.2015/3140)
18	Gola Kaya mezarları	Göktaş Köyü Beyaztepe Mevki	101	1	Arkeolojik Sit	Höyük	1	Diyarbakır KBK	20.06.2013/1539
19	Dinabbas(Kuy	Alibey Köyü		360	Arkeolojik	Höyük	1	Diyarbakır	27.03.2014/2112

DERİK BELEDİYE BAŞKANLIĞI

	ucak) Yerleşim Yeri	Dinabbas(Kuyuca k) Mez.			Sit			KBK	
20	Gre İnsilke Höyüğü	Subaşı Mah.(köyü)			Arkeolojik Sit	kaya mezarı	1	Diyarbakır KBK	19.03.2015/3150
21	Gre Sinor Höyüğü	Karataş ve Kayacık Mah.		14-63-67	Arkeolojik Sit	höyük	1	Diyarbakır KBK	17.09.2015/3600
22	Kuçe Getha Höyüğü	Karataş ve Kayacık Mah.		156-12	Arkeolojik Sit	Höyük	1	Diyarbakır KBK	17.09.2015/3602
23	Golgeni Höyüğü	Karataş ve Kayacık Mah.		61-65	Arkeolojik Sit	arkeolojik yerleşme	1	Diyarbakır KBK	17.09.2015/3603
24	Gırke Kentürme Höyüğü	Karataş ve Kayacık Mah.		1-71	Arkeolojik Sit	höyük	1	Diyarbakır KBK	17.09.2015/3601
25	Çağıl (Kubik) 2 Höyüğü	Çağıl Mahallesi			Arkeolojik Sit	Höyük	1	Diyarbakır KBK	03.03.2017-4605
26	Hırbe Gura Höyüğü	Örencik Mahallesi			Arkeolojik Sit	Höyük	1	Diyarbakır KBK	03.03.2017-4607
27	Gre Rojhat 2 Höyüğü	Koçyiğit Mahallesi			Arkeolojik Sit	Höyük	1	Diyarbakır KBK	03.03.2017-4608
28	Gre Rojhat Höyüğü	Koçyiğit Mahallesi			Arkeolojik Sit	Höyük	1	Diyarbakır KBK	03.03.2017-4609
29	Çekem Höyüğü	Çağıl Köyü Çekem Mezrası		277	Sivil Mimari	Konak		Diyarbakır KBK	27.08.2009/2424 (19.03.2015/3135)
30	Sisan Harabeleri	Sisan Köyü			Sivil Mimari	Konut		Diyarbakır KBK	22.10.2009/2589
31	Sisan Kilisesi	Sisan Köyü			Sivil Mimari	Konut		Diyarbakır KBK	22.10.2009/2588
32	Surp Kevrok Ermeni Kilisesi	Kale Mah. Şimşek Sok.	194	2	Sivil Mimari	Konak		Şanlıurfa KBK	16.02.2010/2904
33	Hırbe Yerleşim	Cevizpınar Mah.	520-595-595-596	1----1-2-3-4-5-6-7----7-10-20-21-22-23--24-27	Dini Yapılar	Kilise		Diyarbakır KBK	15.06.2010/3232 (19.03.2015/3134)
34	Kuruçay Köyü Yerleşim Yeri	Kuruçay Köyü			Kültürel Yapılar	Değirmen		Diyarbakır KBK	05.07.2011/4052
35	Kocatepe(Deşben) Höyüğü	Kocatepe Köyü		114-115	Dini Yapılar	Camii		Diyarbakır KBK	20.09.2012/740
36	Gola Yerleşim Alanı	Göktaş Köyü Beyaztepe Mevki	121-125	21,22,27,28,29,30,31,32,34,35 ile1-2-3	Dini Yapılar	Türbe		Diyarbakır KBK	20.06.2013/1539
37	Gre Kubik Höyüğü	Çağıl Köyü		119-170-171-176-191	Dini Yapılar	Kilise		Diyarbakır KBK	22.01.2015/2981
38	Nohuttepe Höyüğü	Dumluca Köyü			Kültürel Yapılar	Değirmen		Diyarbakır KBK	05.07.2011/4051
39	Şahsuvar Türbesi	Bayraklı Mah.			Sivil Mimari	Konut		Diyarbakır KBK	23.09.2016/4154

Kaynak: Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü, 2017.

Derik İlçesi sınırları içerisinde yer alan önemli tarihi ve kültürel alanlara ilişkin bilgiler aşağıda verilmiştir. (Bkz: Harita No:7, Sit Alanları ve Korunacak Yapılar)

Mor Circis Manastırı

Mardin, Derik ilçe merkezinde bulunan Mor Circis Manastırı'nın yapım tarihi ile ilgili bir bilgiye kaynaklarda rastlanmamaktadır.

Manastır, kesme taştan yapılmış bir kilise ile çevresindeki müstemilattan meydana gelmiştir. Dikdörtgen planlı kilise kesme taştan yapılmıştır. Kilisenin özellikle yüksek tavanı ve apsisine yönelik U şeklindeki koro balkonunun oluşturduğu, kendisine özgü bir mimarisi vardır.

Rabbat Kalesi

Mardin Derik ilçesinin 15kmbatısında Hisaraltı Köyü'nde bulunan Rabat Kalesi'nin kitabesi günümüze ulaşamamış olup, kaynaklarda da yeterli bir bilgiye rastlanmamıştır. Bu bakımdan kalenin yapım tarihi kesinlik kazanamamıştır. Kale Artuklular döneminde onarılmış, bu dönemde de bir takım ilavelerle genişletilmiştir. Artuklu dönemi öncesi hakkında yeterli bilgi bulunmamaktadır.

Günümüze gelebilen kalıntılardan kalenin yöresel kesme taştan ve yer yer de moloz taştan yapıldığı anlaşılmaktadır. Oldukça büyük ölçüde olan kalenin 15 burcu olup, dikdörtgen planlıdır. Köşelerinde dört gözetleme kulesi bulunmaktadır. Buradaki burçlar ve kuleler 15 m yüksekliğe kadar ulaşmaktadır. Kalenin doğu ve batısında iki kapısı vardır. Kale içerisinde, yeraltında depolar ve birtakım barınaklar olduğu kalıntılardan anlaşılmaktadır. Kale içerisindeki kalıntılardan bir bölümünün kale komutanına ait bir köşke ait olduğu da iddia edilmiştir. Kuzeyden güneye doğru uzanan gittikçe genişleyen bir vadi üzerinde kurulmuştur. Bu günkü harabeler arasında saray, kilise, birçok bina kalıntıları hala bulunmaktadır. Büyük kiliseyi gösteren tarafta üzerlerinde haç işaretleri

bulunan yekpare taşların yerleştirilmesi ile oluşturulan binalar meydana gelmiştir. Bu tarz yapılanmada Roma stilinin olduğu Rabat şehrinin de Roma döneminde kalan bir şehir olduğu tahmin dilmektedir.

Dêra Sor

Derik ilçesi sınırları içerisinde Süryani, Ermeni ve Keldanilere ait 6 kilise olduğu söylenmektedir. Bu 6 kiliseden şu an ilçede en eski olan ve 1650 yılında inşa edilen Surp Kevork Ermeni Kilisesi olarak da anılan Dêra Sor Kilisesi ayakta kalmayı başarmıştır. Bu kilise inşaat esnasında hem ibadet hem eğitim amaçlı iki bölümden oluşmuştur. Kilisenin yapımında kırmızı toprak kullanıldığı için buraya Kürtçe Kırmızı Kilise anlamına gelen Dêra Sor adı verilmiştir.

Qesra Qenco

Derik'e bağlı Atlı(Qesra Qenco) mahalle merkezinde bulunmaktadır. Mardin - Urfa yolunun 67. km' sinden sola ayrılan 1 km sonra Qesra Qenco'ya ulaşılır. Kesr hicri 1120-miladi 1705'te inşa edildiği ve hicri 1320-miladi 1905 yılında Hüsén'é Qenco tarafından yenilendiğini kapı üzerindeki

hitabeden anlaşılmaktadır. Kesr 300 m çevresinde etrafı dört köşe surla çevrilerek müstahkem bir kale şeklinde inşa edilmiştir. Kesr'ı çevreleyen surun kalınlığı 80-90 cm dir. Şatonun dört köşesine dışardan gelecek olan tehlikeleri gözlemlemek amacıyla birer gözetleme kulesi inşa edilmiştir. Kuzey ve batıda olmak üzere iki kapısı vardır.

Derik'in tarihi eserleri arasında önemli bir yere sahip olan Qesra Qenco, görülmeye değer bir yapı konumundadır.

B.2.3. KENT ESTETİĞİ, KENT İMAJI

Derik İlçesin üç tarafı dağlarla çevrili güneyinde uzun uzadıya çok geniş ve Suriye sınırına kadar uzanan bir ova mevcuttur. Tipik bir kırsal yerleşim özelliği gösteren ilçe de, bu topoğrafyaya uygun olarak gelişme göstermiştir.

İlçenin doğu ve güneydoğu kesiminde Gap bahçeleri, batısında Korta bağları ve Haramya bahçeleri, kuzeybatısında Haramya zeytinliği, güney ve güneybatısında Dahl ile Tepebağ bahçeleri bulunmaktadır.

İlçede büyük akarsu yoktur. Mevcut akarsular küçük çay ve dereciklerden oluşmaktadır. Bunların başlıcaları Şip deresi, Circip deresi ve Turcel dereleridir. Durgun su olarak DSİ tarafından yapılan Künreş, Şerefli, Yıldız ve Dumluca göletleri bulunmaktadır.

İlçedeki yerleşim dokusu genel olarak mevcut topoğrafyaya göre şekillenmiş organik bir yapıdadır. Yerleşmenin ortasından kuzey güney doğrultusunda geçen Mazıdağı yolunun güzergâhında yüksek katlı yeni yapılaşmalar görülmektedir. Bu bölgede konut altı ticaret kullanımları yaygın olup, konutlar betonarme ve iyi kalitededir. Bunun haricinde ilçe merkezinin özellikle doğusunda yer alan yerleşimlerde genellikle 1 ve 2 katlı, müstakil ve kötü kalitede konutlar bulunmaktadır.

B.3. FİZİKSEL YAPI – ÇEVRESEL KAYNAKLAR

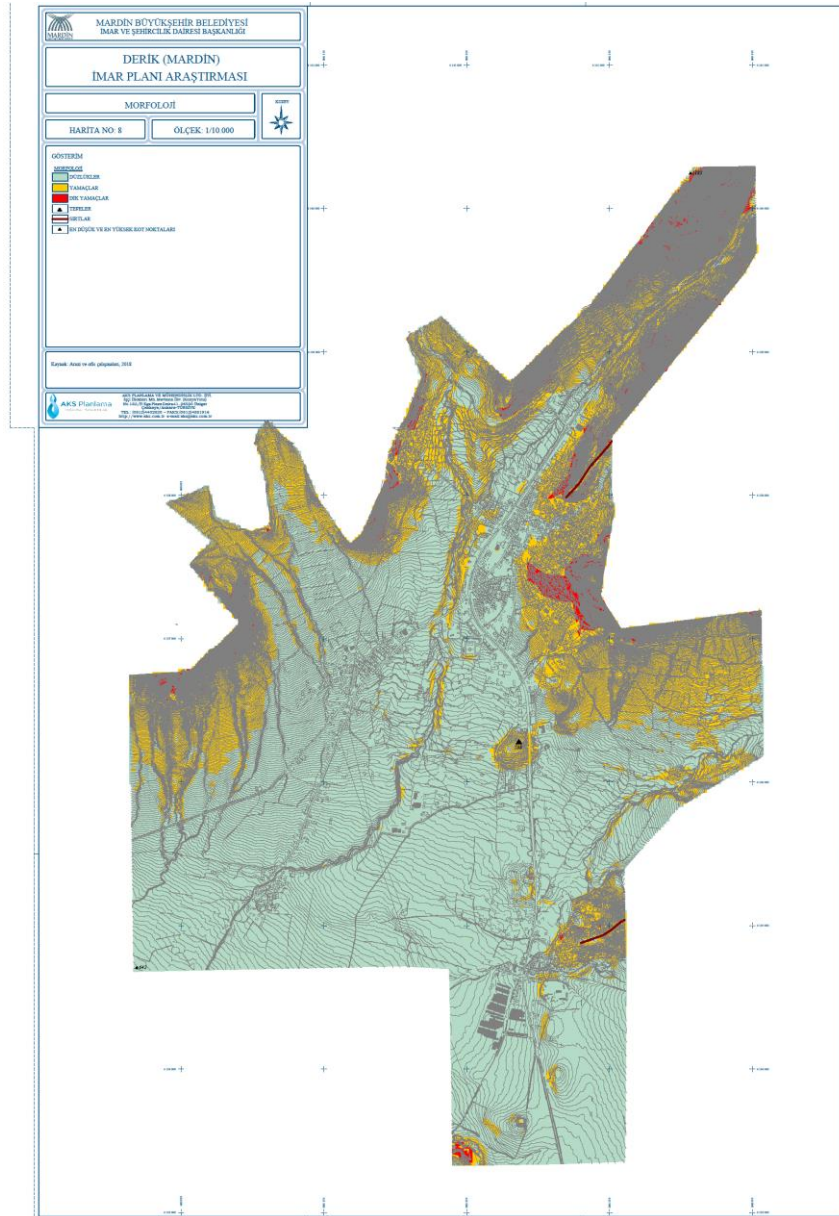
B.3.1. JEOMORFOLOJİK VE TOPOGRAFİK EŞİKLER

Derik İlçesi Mazıdağı'nın güney eteklerinden Kızıltepe-Ceylanpınar ovalarına doğru alçalan alanları kaplar. İlçe toprakları kuzeyden güneye doğru alçalmaktadır. İlçe merkezinin üç tarafı dağlarla çevrili olup, ilçenin ova kesimi bozkır, Mazıdağı yamaçları ise meşelerle kaplıdır.

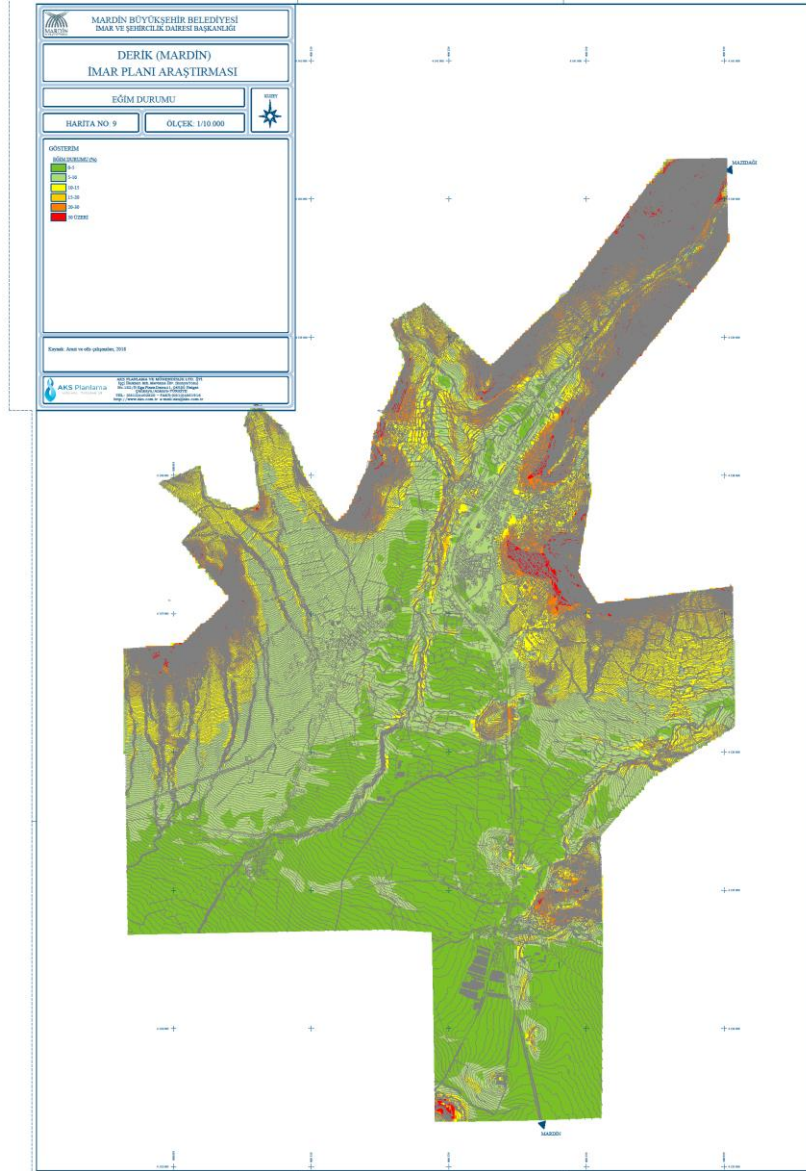
Denizden 780 metre yükseklikte ilçenin etrafındaki dağların yüksekliği 1500 metreyi aşmamaktadır. İlçedeki dağlar Mardin Eşiği Dağları olarak adlandırılmaktadır. İlçenin ova kesimi de Harran'dan Nusaybin'e kadar uzanan ovanın bir bölümünü kaplamaktadır. Ovanın önemli bir bölümü de tarih öncesi dönemlerde faaliyet göstermiş yanar dağların püskürttüğü volkanik siyah taşlar ile kaplıdır.

Çalışma alanı sınırları içerisinde yapılan morfoloji analizine göre; düzlükler alanın %63.99'unu, yamaçlar %28.35'ini, dik yamaçlar ise alanın %7,66'sını teşkil etmektedir.

(Bkz: Harita No:8, Morfoloji)

Çalışma alanı sınırları içerisinde yapılan eğim analizine göre; %0 – 5 arası eğimli alanlar toplam alanın %34.21'ini, %5 – 10 arası eğimli alanlar %29,78'ini, %10 – 15 arası eğimli alanlar %13.96'sını, %15 – 20 arası eğimli alanlar %7,51'ini, %20 – 30 arası eğimli alanlar %7,18'ini, %30 ve üzeri eğimli alanlar ise toplam alanın %7,66'sını oluşturmaktadır. (Bkz: Harita No:9, Eğim Durumu)

Tablo 12: Mardin Meteoroloji İstasyonu Verileri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Yıllık
Ortalama Sıcaklık (°C)	3.1	4.1	7.9	13.5	19.5	25.7	29.9	29.6	25.1	18.4	10.9	5.3	16.1
Ortalama En Yüksek Sıcaklık (°C)	5.7	7.2	11.5	17.3	23.8	30.5	34.9	34.6	30	22.7	14.4	8	20.1
Ortalama En Düşük Sıcaklık (°C)	0.5	1.3	4.5	9.7	14.9	20.1	24.4	24.6	20.6	14.5	7.9	2.7	12.1
Ortalama Güneşlenme Süresi (saat)	4.2	5	6	7.2	9.4	12.1	12.3	11.3	10.2	7.4	6.6	4.3	96
Ortalama Yağışlı Gün Sayısı	11.8	10.7	11.5	10.3	7.1	1.4	0.4	0.2	0.7	5.2	7.4	10.8	77.5
Aylık Toplam Yağış Miktarı Ortalaması (mm)	118	105.1	97.5	82.2	43.3	4.1	1.1	0.5	1.9	32.6	70.9	110.2	667.4
En Yüksek Sıcaklık (°C)	19.4	19.5	27.5	33.6	35.4	40	42.5	42	38.8	35.6	26.1	24.1	42.5
En Düşük Sıcaklık (°C)	-13.4	-14	-11.7	-5.3	2.6	5	11.8	12.8	8	-2.5	-9.5	-11.9	-14

Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü Verileri.

B.3.3. BİTKİ ÖRTÜSÜ

İl topraklarında genel olarak “Bozkır” görünümü hâkimdir. Dağ yamaçları ve vâdilerde meşe ormanlarına rastlanır.

İldeki doğal orman alt sınırı Kızıltepe-Mardin-Nusaybin Ovaları kuzey sınırından 500-700 metre yüksekliğe, Siirt ve Diyarbakır il sınırına kadar uzanır.

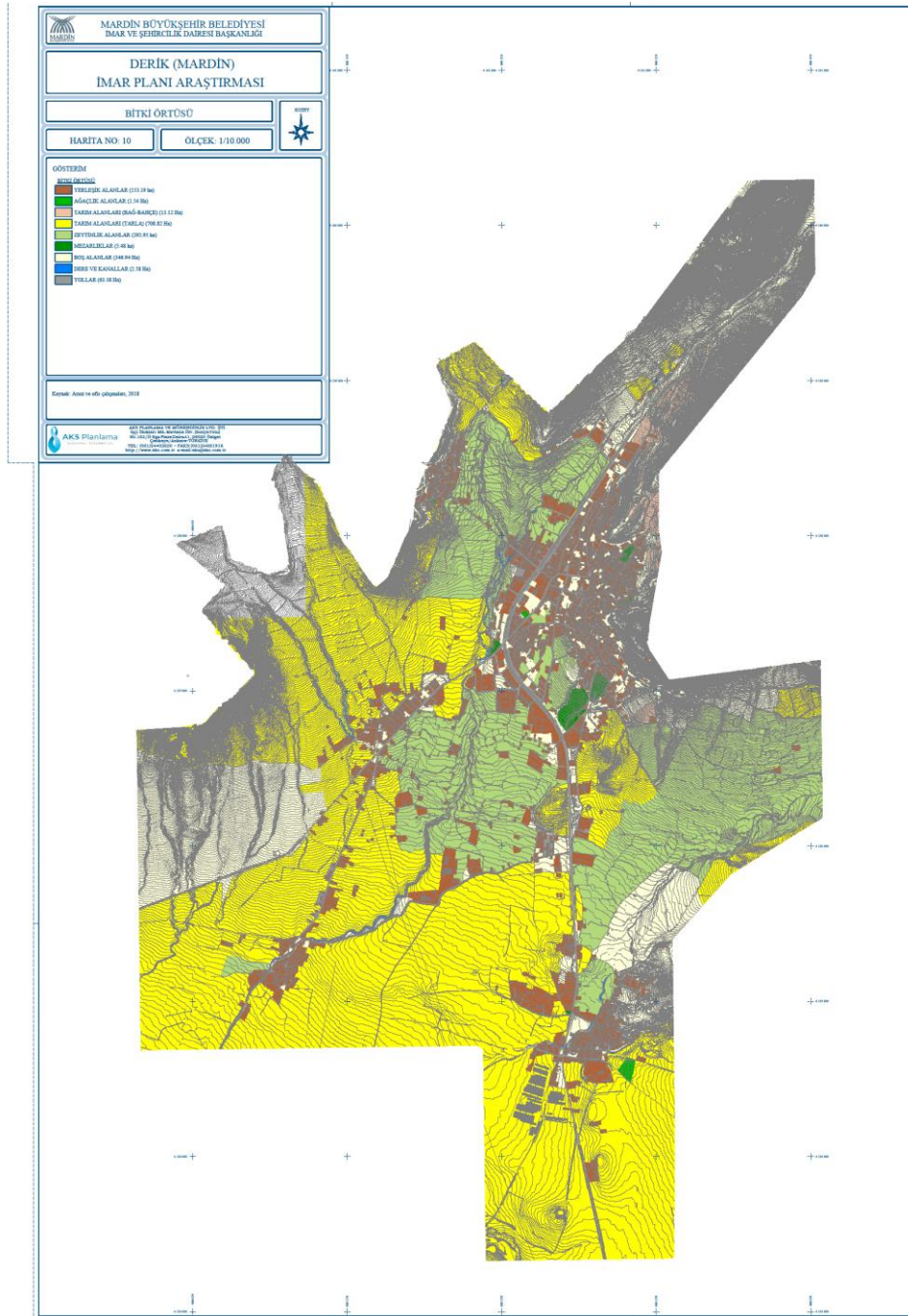
Doğal bitki örtüsü oldukça zayıf olan ilde doğuda Midyat, batıda Mazıdağı çevresinde Güneydoğu Anadolu meşesi ve mazı meşesinden oluşan orman toplulukları görülür. Mardin-Mazıdağı arasındaki Sultanköy’de vadi boylarında söğüt ve kavak ağaçları vardır.

Derik ilçesi de sınırları içerisinde yer aldığı Mardin İli’nin bitki örtüsü özelliğini göstermektedir. Derik İlçesi Mazıdağı’nın güney eteklerinden Kızıltepe-Ceylanpınar ovalarına doğru alçalan alanları kaplar. İlçe toprakları kuzeyden güneye doğru alçalmaktadır. İlçe merkezinin üç tarafı dağlarla çevrili olup, ilçenin ova kesimi bozkır, Mazıdağı yamaçları ise meşelerle kaplıdır.

Yerleşmenin büyük bir kısmı düzlükte yerleşmiş olup, yerleşmenin etrafı tarım alanları ve eğimli arazilerle çevrilidir. Evlerin bahçeleri ise günlük ihtiyaçları karşılamak için ekilen sebze ve meyve ekimi için kullanılmıştır.

Çalışma alanı genelinde doğal bitki örtüsünü tarım alanları ve zeytinlik alanlar oluşturmaktadır. Yerleşmenin %45,46’sını tarım alanları, %18,45’ini zeytinlik alanlar, %0,10’unu ağaçlık alanlar, %0,35’ini mezarlıklar, %21,85’ini boş alanlar, %0,16’sını dere

ve kanallar, %13,64'ünü ise yerleşik alan ve yollar oluşturmaktadır. (Bkz: Harita No:10, Bitki Örtüsü)

B.3.3.1 Orman Durumu

Mardin ilinde orman varlığı çok azdır. En çok dikkati çeken orman ağacı meşe ağaçlarıdır. Meşeler arasında mazı meşesi önemli yer tutar. Çalılık ya da bozuk baltalık olarak yer yer menengiç ağaçları bulunur.

Çalışma alanının kuzeyinde 34,31 ha orman alanı bulunmaktadır. (Bkz: Harita No:11, Orman Durumu)

B.3.4. JEOLÖJİK DURUM, DEPREM, AKARSULAR, TAŞKIN DURUMU

B.3.4.1. Jeolojik Durum

“Mardin İli, Derik İlçe Belediyesi İlave İmar Planı ve İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik Etüt Raporu” Mardin Valiliği, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından 16.08.2018 tarihinde onaylanmıştır.

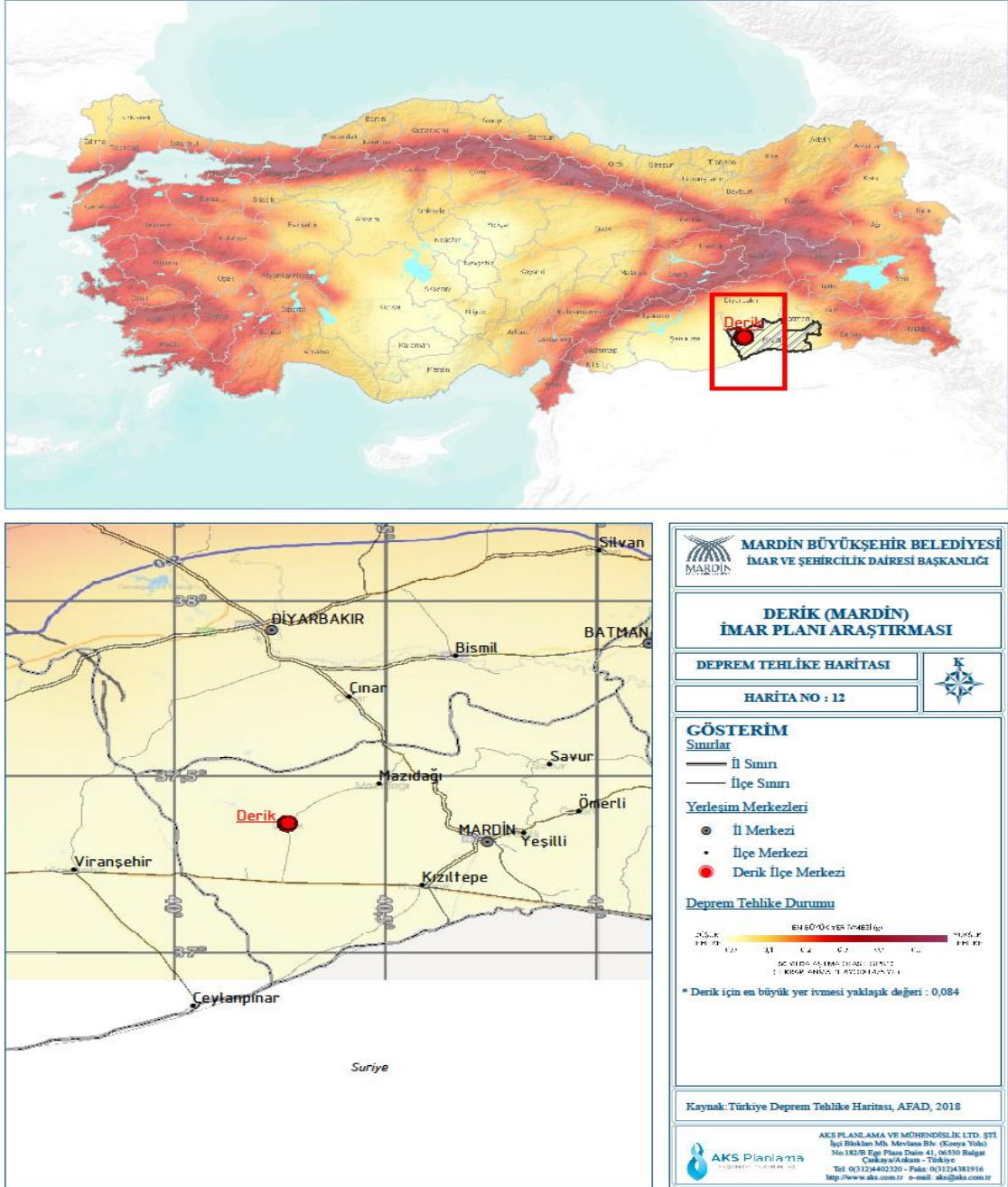
Deprem Durumu

Mardin ili 2., 3. ve 4. derece deprem bölgesinde yer almaktadır. İlin kuzeydoğu

DERİK BELEDİYE BAŞKANLIĞI

bölgesinde bulunan alanlar 2. derece, güneybatı bölgesinde bulunan bölgeler 4. derece, geri kalan kısımları ise 3. Derece deprem bölgesinde kalmaktadır.

Planlama alanının sınırları içerisinde kaldığı Derik İlçesi ise 3. derece deprem bölgesinde kalmaktadır. (Bkz: Harita No:12, Türkiye Deprem Durumu)

Yerleşime Uygunluk Değerlendirmesi

İnceleme alanında yapılan gözlemsel jeolojik etüt çalışmaları, sondaj çalışmaları,

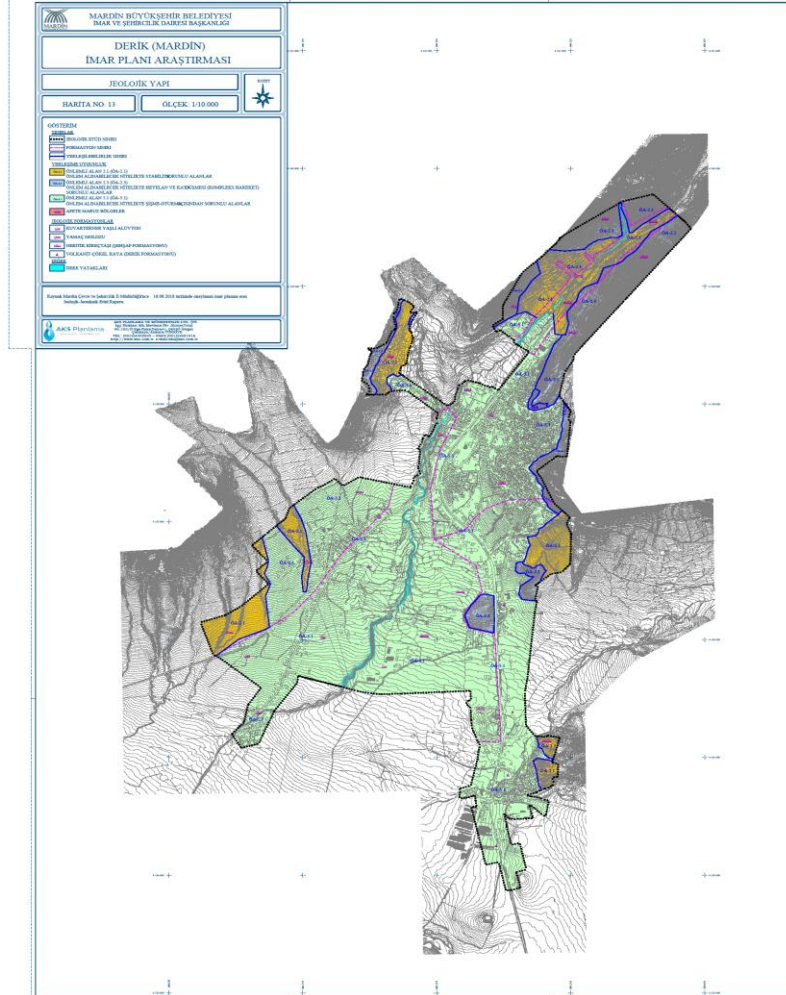
DERİK BELEDİYE BAŞKANLIĞI

arazi ve labaratuvar deneyleri, jeofizik çalışmaları ile birimlerin fiziksel ve indeks özellikleri ile mekanik ve dinamik özellikleri belirlenmiştir. Yapılan bu çalışmalar neticesinde zemin birimleri ve değişimleri incelenmiş olup yerleşime uygunluk değerlendirilmesi yapılmıştır.

Derik ilçesinde yapılan jeolojik ve jeoteknik değerlendirmeler sonucunda inceleme alanının Önlemleri Alanlar 2.1. (ÖA-2.1.), Önlemleri Alanlar 2.3. (ÖA-2.3.), Önlemleri Alanlar 5.1. (ÖA-5.1.) ve Afete Maruz Bölgeler (AMB)'den oluştuğu tespit edilmiştir.

Sonuç ve Öneriler

Derik ilçesi için hazırlanan imar planına esas jeolojik – jeoteknik etüt raporunun sonuç ve öneriler bölümü aşağıda sunulmuştur. (Bkz: Harita No:13, Jeolojik Yapı)

Bu çalışmanın amacı, Mardin ili, Derik ilçesi belediyesi 1/5000 ve 1/1000 ölçekli halihazır harita paftalarında sınırları belirtilen 675.1 hektar alanın imar planına esas teşkil

etmek üzere jeolojik-jeoteknik etütlerinin yapılarak yerleşime uygunluk durumunun değerlendirilmesidir.

Proje kapsamında **25** adet sondaj kuyusu açılmıştır. Değişken derinliklerde ve amaçlarda açılan bu sondajlarda toplamda **82,2 m.** sondaj çalışması yapılmıştır. Yapılan sondajlar da 3 adet örselenmemiş (UD) numunesi, 6 adet örselenmiş (SPT) numunesi, 28 adet karot numunesi alınmıştır.

1. Çalışma alanının eğimi; jeolojisinin, alüvyon olduğu kesimlerde % 0-10, yamaç molozu olan kesimlerde genellikle %10-20 iken kaya olan kesimlerde ise % 20-30 ve %>30 aralığında değişmektedir. İnceleme alanı eğim tanımı olarak yumuşak-düşük-orta ve çok yüksek eğimli bir topografya üzerinde bulunduğu gözlenmiştir. İnceleme alanında genelde sahanın büyük çoğunluğunun eğimi %0-10, belirli kısımlar ise %10- 20, %20-30. %>30 aralığında ayırt edilmiştir. İnceleme alanı Kuzey Doğusunda 1000,72 kotuna kadar yükselmekte, güney batı tarafında ise 667 kotuna kadar inilmektedir. Planlama aşamasında kot farkı dikkate alınmalıdır.
2. İnceleme alanında yapılan arazi gözlemleri, literatür çalışmaları. Açılan sondaj kuyuları sonucunda inceleme alanında 4 farklı litolojik birim gözlenmektedir. İnceleme alanında en yaşlı birim PreKambriyen yaşlı Derik formasyonuna ait kırmızı kahverengimsi renkli Andezit ve sedimanlarıdır. Bu birimlerin üzerine Üst Kretase-Senomaniyen yaşlı Mardin Grubuna Ait Sarı Renkli Dolmitik Kireçtaşları (Şehşap Formasyonu) birimleri gelmektedir. İnceleme alanının Eğimin % 10-20 aralığında gözlenen alanlarında yamaç molozu, Eğimin %0-10 eğim aralığında gözlenen alanlarda Alüvyon birimi gözlenmektedir.
3. İnceleme alanında, alüvyon (Qal), yamaç molozu (Qym), Şehşap Formasyonu (), Derik Formasyonu () Rezidüelleri zemin türleri olarak değerlendirilmiştir. Şehşap Formasyonu (), kireçtaşı-kiltaşı birimi, Derik Formasyonu () Andezit birimleri ise kaya türleri olarak değerlendirilmiştir. İnceleme alanında yer yer gözlenen 0,5-1,50 m arasında değişen kalınlıktaki dolgular temeller için taşıyıcı birim niteliğinde olmadığından jeoteknik değerlendirme yapılmamıştır.
4. İnceleme alanında Şehşap Formasyonu (), kireçtaşı-kiltaşı birimi, Derik Formasyonu () Andezit birimleri ise kaya türleri olarak sınıflandırılmış olup açılan sondajlardan alınan karot numunelerinden elde edilen tek eksenli sıkışma dayanımlarına göre yapılan sınıflandırmada (Deere ve Miller, 1996)' ya göre Şehşap Formasyonunda kaya

niteliklerinin **Çok** Düşük dayanımlı olduğu görülmüştür. Bieniawski 1975, kayaçların nokta direncine göre sınıflamasına göre ŞehşapFormasyonunun kaya niteliklerinin Düşük dayanımlı olduğu görülmüştür. Derik Formasyonunda kaya niteliklerinin **Çok** Düşük dayanımlı olduğu görülmüştür. Bieniawski 1975, kayaçların nokta direncine göre sınıflamasına göre Derik Formasyonunun kaya niteliklerinin Düşük- **Orta**- dayanımlı olduğu görülmüştür. (1,7 kgf/cm²- 20,2 kgf/cm²) sahip olduğu belirlenmiştir. Ayırışma urumu "W4" dır. RQD'ye göre "çok zayıf kaya ve Afet bölgelerinde yapılacak yapılar hakkında yönetmeliğe göre Zemin Grubu B/Z2"dir.

5. İnceleme alanında Alüvyon, Yamaç molozu, zemin türleri olarak değerlendirilmiş olup; Yapılan laboratuvar deneyleri sonuçları doğrultusunda inceleme alanındaki Alüvyon ve yamaç molozunun ince daneli seviyelerinin Plastisite indisine göre kuru dayanımı "**Orta**", "**Plastik** " olarak, kıvanıldık indisine göre **Yarı Katı (Çok Sert)**, sıkışma indisi değerine göre **Yüksek Sıkışabilirlik**, olarak sınıflandırılmıştır.
6. İnceleme alanı Bakanlar Kurulunun 18 Nisan 1996 tarih ve 96/8109 sayılı kararı ile yürürlüğe giren Türkiye Deprem Bölgeleri haritasına göre 3.derece deprem bölgesinde yer almakta olup "Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik" hükümlerine uyulmalıdır. İnceleme alanında Alüvyon (Qal) ve Yamaç molozu (Qym) birimlerine ait zeminler için: Zemin grubu ve yerel zemin sınıfları **C- Z3**'tür. Şehşap formasyonu ve Derik Formasyonu Rezidüellerine ait zeminler için; Zemin grubu ve yerel zemin sınıfları C- Z2'tür. Birim(litoloji) kumlu, çakıllı, siltli, killi birimden oluşmaktadır.
7. İnceleme alanında Alüvyon birimlerinde, ince taneli zeminlerin plastisite indisi değerlerine göre Yüksek Derecede Şişme potansiyeline sahip oldukları tespit edilmiştir. Yamaç molozu ince taneli zeminlerin plastisite indisi değerlerine göre Yüksek derecede Şişme potansiyeline, sahip oldukları tespit edilmiştir. Çalışma alanında, Yamaç molozlarında yapılan konsolidasyon deneyine göre ise yine orta - şişme potansiyeline sahip oldukları tespit edilmiştir
8. Konsolidasyon deney sonuçlarına göre, yamaç molozu ve alüvyon birimlerinde yapılan oturma hesabı verileri müsaade edilir sınırlar içerisinde.
9. İnceleme alanının bazı bölgelerinde serbest, gömülü ve yarı gömülü halde ve falez şeklinde kaya blokları bulunmaktadır. Bu alanlarda yapılacak kazılar sonrasında oluşacak şevlerde kama tipi kaymalar gelişebilir. Bu bölgelerden aşağı kotlara kaya düşmesi riski görülebilir.

10. İnceleme alanı sınırlarında çökme-tasman, tıbbi jeoloji vb. doğal afet tehlikeleri bulunmamaktadır. İnceleme alanında yer alan Şehşap Formasyonu kireçtaşı biriminde karstik boşluk gözlenmemiş olmakla birlikte, kireçtaşı birimi kırık-çatlaklardan sızacak yüzey-yeraltı suyu ile eriyerek karstik boşluk oluşturabilecek nitelikte olduğundan zemin ve temel etütlerinde detaylı olarak irdelenmelidir.
11. İnceleme alanında açılan sondaj kuyularının 25 tanesinde yeraltı suyu seviyesine rastlanılmamıştır.
12. Sıvılaşmayı etkileyen faktörler kısaca şu şekilde sıralanabilir. Rölatif sıkılık, zemin bileşimi ve dane yapısı, zeminin gerilme altında kaldığı süre, sismik geçmiş, yanal basınç katsayısı ve aşırı konsolidasyon oranı ve şekli, deprem karakteristikleri (deprem süresi, büyüklüğü, ivmesi vb.) dir. Çalışma bölgesinde suya doymuş, sıvılaşma potansiyeli taşıyan zeminlerin varlığına rastlanılmamıştır.
13. Jeoteknik Etüt kapsamında, zeminin fiziksel parametrelerinin belirlenmesi, tabaka kalınlıklarını, deprem yönetmenliklerine göre zemin sınıflarını belirlemek amacıyla; 25 noktada Mikrotremör çalışması, serim boyu AB/2 60m metre olan 25 noktada DES çalışması, serim boyu 55m. olan 25 profilde sismik kırılma ölçümü gerçekleştirilmiştir.

Ölçüm alınan bölgeler özetlenecek olursa;

İnceleme alanında sismik ölçümlerinden elde edilen elastik parametreler değerlendirildiğinde;

İnceleme Alanında: 1. Tabaka **P dalga hızları**(Vp) 460-878 m/sn aralığında(çok kolay)
2. Tabaka P dalga hızları(Vp) 1067-1548 m/sn aralığında(kolay/orta), İnceleme Alanında: 1. Tabaka **S dalga hızları**(Vs) 205-385 m/sn aralığında, 2. Tabaka S dalga hızları(Vs) 531-669 m/sn aralığında

İnceleme Alanında: 1. Tabaka **Yoğunluk(p)** değerleri 1,44-1,69 aralığında (Düşük/Orta) 2. Tabaka Yoğunluk(p) değeri 1,77-1,94 aralığında (Orta)

İnceleme Alanında: 1. Tabaka **Vp/Vs Oranı** değerleri 1,79-2,86 aralığında (Sıkı-Katı/Katı/Gevşek), 2. Tabaka Vp/Vs Oranı değerleri 1,69-2,40 aralığında (Sıkı-Katı/Katı/Gevşek)

*İnceleme Alanında: 1. Tabaka **Poisson Oranı(v)** değerleri 0,27-0,44 aralığında (Katı/Gevşek/Çokgevşek), 2. Tabaka Poisson Oranı(v) değerleri 0,23-0,39 aralığında (Katı/Gevşek/Çokgevşek)*

*İnceleme Alanında: 1. Tabaka **Maksimum Kayma Modülü(Gmax)** değerleri 642-2486 aralığında (Zayıf Zeminler/Orta Sağlam Zeminler), 2. Tabaka Maksimum Kayma Modülü(Gmax) değerleri 9004-35709 aralığında (Orta Sağlam Zeminler / Sağlam Zeminler/ Çok Sağlam Zeminler)*

*İnceleme Alanında: 1. Tabaka **Dinamik Elastisite Modülü(Ed)** değerleri 1808-6830 aralığında (Zayıf/Orta Sağlam Zeminler), 2. Tabaka Dinamik Elastisite Modülü(Ed) değerleri 14010-23488 aralığında (Orta zeminler - Sağlam Zeminler) İnceleme Alanında: 1. Tabaka **Bulk Modülü(K)** değerleri 2120-5601 aralığında (Az), 2. Tabaka Bulk Modülü(K) değerleri 9004-35709 aralığında (Az/Orta/Yüksek)*

14. Rezistivite Çalışmalarına göre herhangi bir yeraltı suyuna rastlanmamıştır. Genel olarak elde edilen DES kesitlerinde üst birimler yer yer 1m yer yer 3 metrelere kadar rezistivite azık birim olarak tespit edilirken korozyon ve hafif korozyonlu birimler ölçülmüştür, bu metrelerden sonra kireçtaşı, kilit taşı ve andezit anakayasından alınan rezistivite ölçümlerinde ise yüksek değerler elde edilmiş olup korozyon olmayan ve hafif korozyon tanımlamaları getirilmiştir.
15. Mikrotremör ölçümlerine göre zemin büyütme değerleri $A_0 = 1,16 - 1,50$ arasında değişirken, zemin titreşim hakim periyodu $T_0 = 0,3() - 0,38$ sn arasında değiştiğinden zemin sınıfı olarak **Z2** tanımlaması getirilmiştir.
16. Çalışma alanı Deprem Bölgeleri Haritası'na (1996) göre 3. derece deprem bölgesinde olup beklenen efektif ivme değeri 0.40 g ve yukarıdır. Normal bir yapı 50 yıllık ekonomik ömrü içinde % 90 ihtimal ile yukarıda hesaplanan ivme değerlerinden fazla bir yüklenmeye maruz kalmayacağı tahmin edilmektedir. Ekonomik ömrü daha uzun ya da 50 yıllık ömrü içinde proje ivmelerinin aşıp aşılmayacağının kontrolü amaçlı veya önemli yapılar için karşılaşılabilecek en büyük ivme değerlerinin ayrıca hesaplanması gereklidir.
17. Çalışma alanımız dahilinde kalan yer üstü suları, Kap Deresi'dir. Bu derelerin çalışma döneminde (Haziran ayında) yapılan gözlemlere göre debisinin düşmüş olduğu gözlenmiştir. Bu derenin genel olarak ıslah çalışması yapılmıştır. Ayrıca çalışma

alanımızda mevsimsel yağışlara bağlı olarak akış gösterebilecek birçok kuru dere ve derecikler mevcuttur. Çalışma alanı sınırlarında kalan Kap Deresi ile diğer mevsimsel akış gösterebilecek kuru derelerin taşkın riski açısından planlama öncesi DSİ'den güncel görüş alınarak planlamaya gidilmesi uygun olacaktır.

18. Yapılan arazi gözlemleri, jeolojik ve litolojik yapı, sondaj, sismik çalışmalar, laboratuvar deneyleri, jeoteknik hesaplamalar ve depremsellik özellikleri ve elde edilen veriler ışığında inceleme alanı yerleşime uygunluk açısından dört (4) kategoride değerlendirilmiştir.

- **Önlemleri Alanlar-2.1 (Ö.A-2.1): Önlem Alınabilecek Nitelikte Stabilite Sorunlu Alanlar**
- **Önlemleri Alanlar-2.3 (Ö.A-2.3): Önlem Alınabilecek Nitelikte heyelan ve kaya düşmesi (kompleks Hareket) Sorunlu Alanlar**
- **Önlemleri Alanlar-5.1 (Ö.A-5.1): Önlem Alınabilecek Nitelikte Şişme Oturma Açısından Sorunlu Alanlar**
- **Afete maruz bölgeler (AMB)**

Önlemleri Alanlar-5.1 (Ö.A-5.1): Önlem Alınabilecek Nitelikte Şişme Oturma Açısından Sorunlu Alanlar

İnceleme alanının eğiminin %0-10 aralığında olan yerlerde yer yer Yamaç molozu ve genellikle Alüvyonal birimler gözlenmiştir. Alüvyon birimler ve yamaç molozu, düzensiz tane boyuna sahip çimentolamanmış kum. silt. kil ve seyrek olarak çakıllardan oluşmaktadır.

Yapılan laboratuvar deneyleri sonuçları doğrultusunda inceleme alanındaki Alüvyon ve yamaç molozunun ince daneli seviyelerinin Plastisite indisine göre kuru dayanımı **"Orta"**, **"Plastik - "** olarak, kıvamlilik indisine göre **Yarı Katı (Çok Sert)**, sıkışma indisi değerine göre **Yüksek Sıkışabi/irlik**, Likit limit değerleri 55,6-61,7 arasında bulunduğundan Şişme Derecesi **Orta**, Plastisite İndisi değerleri 27,6-33,8 arasında olduğundan şişme derecesi, **Yüksek** olduğu anlaşılmıştır. Yapılan Oturma hesaplarına göre, çalışma alanındaki killi birimlerden elde edilen oturma değerleri kabul edilebilir sınırlar içerisinde bulunmuştur. İnceleme alanında yapılan tüm sondajlarda yeraltı suyuna rastlanılmamıştır. İnceleme alanındaki Alüvyonlar ve yamaç molozları genellikle ince daneli olduğundan (CH) sıvılaşma riski beklenmemektedir.

Alüvyon ve Yamaç molozu birimleri yanal ve düşey yönde litolojik, jeoteknik değişim

*gösterdiğinden ve heterojen yapıya sahip olduklarından*şışme-oturma gibi problemler beklenileceğinden inceleme alanının Eğimlerin %0-10 arasında olduğu alanlar yerleşime uygunluk açısından Ö.A.5.1 (**Önlem Alınabilecek Nitelikte Şışme, Oturma Açısından Sorunlu Alanlar**) olarak değerlendirilmiş ve 1/5000 ölçekli, 1/1000 ölçekli Yerleşime Uygunluk haritalarda ÖA-5.1. simgesiyle gösterilmiştir.

Bu alanlarda;

- Zemin ve temel etüt çalışmalarında statik projeye esas yapının temel tipi, temel derinliği ile temel oturtulacağı seviyenin mühendislik parametreleri, (oturma, farklı oturma, şışme, sıvılaşma, taşıma gücü, zemin grubu, zemin sınıfı, zemin hakim titreşim periyodu, zemin büyütmesi vb. riskler) zemin ve temel etüt çalışmalarında belirlenerek yapı-zemin etkileşimine uygun olarak temel sistemi geliştirilmeli ve gerekmesi halinde zemin deformasyonlarına karşı yapı ve temel güvenliği açısından alınması gerekli mühendislik önlemler belirlenmelidir.
- Zemin etütlerinde Bu alanın jeolojisini oluşturan killerde şışme ve oturma problemlerine karşı ayrıntılı çalışmalar yapılarak, gerektiğinde zemin iyileştirmesine yönelik mühendislik önlemler belirlenmelidir.
- İnşa aşamasında oluşacak şevler açıkta bırakılmamalı, tekniğine uygun istinat yapıları ile desteklenmelidir.
- Yeraltı, yüzey ve atık sularının ortamdaki uzaklaşmasını sağlayacak drenaj sistemleri mutlaka uygulanmalıdır.
- Kazı öncesi özellikle derin kazılarda; komşu parsel, komşu bina. yol ve alt yapı güvenliği sağlanmalıdır.
- İnceleme alanındaki Alüvyonlar genellikle CH killerden oluştuğundan sıvılaşma beklenmemekle birlikte, Alüvyonda yeraltı suyu yüzeye yakın olduğundan ve Alüvyon heterojen birim olduğundan suya doymuş gevşek-orta-sıkı kumlu-siltli seviyelerde sıvılaşma gelişebileceğinden zemin-temel etütlerinde detaylı olarak irdelenmelidir.
- Yapı yükleri veya bina temelleri Alüvyon ve yamaç molozu birimin mühendislik problemi beklenmeyen kesimlerine oturtulmalı veya taşıtılmalıdır.
- Çalışma alanı sınırlarında kalan Kap deresi ile diğer mevsimsel akış gösterebilecek kuru derelerin taşkın riski açısından planlama öncesi DSİ'den güncel görüş alınarak planlamaya gidilmesi uygun olacaktır.

- Etüt sahası içinde oluşturulacak tüm yapılaşmalarda "**Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkındaki Yönetmelik**" hükümlerine uyulmalıdır.
- Yapı temelleri homojen (aynı) birim üzerine oturtulmalıdır.
-

Önlemler Alanlar-2.1 (Ö.A-2.1): Önlem Alınabilecek Nitelikte Stabilite Sorunlu Alanlar

İnceleme alanında eğimin %10-20 dan fazla olduğu jeolojik olarak Şehşap Formasyonu ve Derik formasyonlarının genellikle rezidüellerinin gözlemlendiği ve eğimin % 10' dan fazla olduğu yamaç molozuna ait birimlerin oluşturduğu alanlardır. Yamaç molozu birimlerin; yarı katı (çok sert) kıvamda, Yüksek sıkışabilir, plastik özellikte olduğu belirlenmiştir. Ayrıca killer yüksek şişme özelliğine sahiptir.

İnceleme alanında gözlenen Kireçtaşı ve Andezitlerden elde edilen karotların RQD değerlerine göre Deere, 1964'e göre RQD değerleri % 0-45 arasında gelmiştir, kaya kalitesi sınıflamasına göre, **çok zayıf**, kaya kalitesine sahip olduğu görülmektedir. Tek eksenli basınç dayanımına göre (Deere ve Miller,1966)"**Çok düşük, düşük ve Orta Dayanımlı**" sınıfındadır, ayrışma derecesi tamamen çok fazla ayrılmış (W4) sınıfındadır.

Bu alanlarda mevcut durum itibari ile heyelan, kaya düşmesi vb. kütle hareketi gözlenmemiştir. Ancak, yapılacak kazılar sonrası oluşacak şevlerde stabilite sorunları ile karşılaşılabilir. Karşılaşılabilecek stabilite sorunlarının mühendislik önlemleriyle önlenilebileceği kanaatine varıldığından bu alanlar yerleşime uygunluk açısından Önlem Alınabilecek Nitelikte Stabilite Sorunlu Alanlar olarak değerlendirilmiştir. Bu alanlar rapor eki yerleşime uygunluk haritalarında "**ÖA-2.1**" simgesiyle gösterilmiştir.

Bu alanlarda:

- Zemin ve temel etüt çalışmalarına, inceleme alanında yapılacak kazılar, planlanacak yapı yükleri ve dış yükler hesap edilerek yamaç boyunca stabilite analizleri yapılmalı, stabiliteyi sağlayacak mühendislik önlemleri belirlendikten sonra plan uygulamasına gidilmelidir. Bina ve/veya yapı temelleri zeminin stabil seviyelerine taşıtılmalıdır.
- Zemin ve temel etüt çalışmalarında ayrışma zonunun kalınlığı, temel tipi ve temel derinliği ile yapı yüklerinin taşıtılacağı seviyelerin mühendislik parametreleri

(şişme, oturma ve taşıma gücü) belirlenmeli yamaç boyunca stabilite analizleri ayrıntılı olarak yapılmalı ve gerekmesi halinde alınabilecek mühendislik önlemleri belirlenmelidir.

- Mevcut ve Kazılarda oluşacak şevler açıkta bırakılmamalı, uygun projelendirilmiş istinat yapılarıyla desteklenmelidir.
- Farklı oturmalara sebebiyet verilmemesi için yapı temelleri aynı jeolojik-jeoteknik ve litolojik seviyeler üzerine oturtulmalıdır.
- Yeraltı suyu, yüzey ve atık suların ortamdan uzaklaşmasını sağlayacak drenaj sistemleri uygulanmalıdır.
- Yol, alt yapı, komşu bina parsel ile kendi parselinin güvenliği sağlanmadan kazı işlemi yapılmamalıdır.
- Bu alanlarda yer yer dolgular gözlendiğinden, dolgu kalınlığı ve yayılımı zemin-temel etütlerinde belirlenerek, dolgu temel kazısıyla hafiedilerek, bina ve/veya yapı temelleri dolgu altındaki jeolojik birimlerin mühendislik problemi içermeyen kesimlerine taşıttırılmalıdır.
- Yamaç stabilitesini bozucu her türlü kontrolsüz kazıdan kaçınılmalı ve stabiliteyi arttırmak için eğimin düşürülmesine yönelik gerekli önlemler alınmalıdır.
- Eğimin yüksek olduğu eğimin düşürülmesine yönelik gerekli önlemler mutlaka alınmalıdır.
- Kireçtaşı biriminde karstik boşluk gözlenmemiş olmakla birlikte kireçtaşı birimi aşırı kırıklı-parçalı olduğundan su alan kısımlarda karstik boşluk gelişebileceğinden zemin
 - temel etütlerinde karstik boşluk olup olmadığı yeniden irdelenerek gözlenmesi halinde alınacak önlemler belirlenmelidir.
- Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkındaki Yönetmelik hükümlerine uyulmalıdır.
- Yapı temelleri birimlerin stabilite problemi olmayan kesimlerine oturtulmalı veya taşıttırılmalıdır.

Önlemler Alanlar-2.3 (Ö.A-2.3): Önlem Alınabilecek Nitelikte heyelan ve kaya düşmesi (kompleks Hareket) Sorunlu Alanlar

İnceleme alanının eğimin %20-30 ve > % 30 aralığında olan alanlar yerleşime uygunluk değerlendirilmesi yapılırken Önlem Alınabilecek Nitelikte heyelan ve kaya düşmesi (kompleks Hareket) Sorunlu Alanlar (Ö.A-2.3) olarak değerlendirilmiştir.

Şehşap Formasyonunun yüzeylendiği Küçükpınar mahallesinin Kuzey-doğu kısımlarında eğimin >%30 aralığında olduğu Şehşap Formasyonuna ait kireçtaşları birimlerinin yüzeylendiği alanlardır. Bu alanlarda ve aşağı kotlarda kaya düşmesi ve beraberinde toprak akması görülebilir. Ayrıca, Yapılacak kazılar sonrası oluşacak şevlerde stabilite sorunları ile karşılaşabilir. Bu sorunların Mühendislik önlemleriyle önlenebileceği kanaatine varıldığından bu alanlar yerleşime uygunluk açısından Önlem Alınabilecek Nitelikte Heyelan ve Kaya Düşmesi Sorunlu Alanlar olarak değerlendirilmiştir.. Bu alanlar rapor eki yerleşime uygunluk haritalarında "ÖA-2.3" simgesiyle gösterilmiştir.

Bu alanlarda;

- Bu alanda birimler genellikle kaya niteliğinde olduğundan Düşme riskine sahip kaya bloklarının yapılaşmalara zarar vermemesi için kırılarak alandan uzaklaştırılması veya yerinde ıslah edilerek muhtemel kaya düşmesi tehlikesi bertaraf edildikten sonra plan uygulamasına geçilmelidir.*
- Bu alanlarda yapılacak kaya ıslah çalışmaları sırasında çevredeki bina yol vb. yapılar içinde can-mal kaybını önlemek için gerekli tedbirler ıslah öncesi -sırasında ve sonrasında mutlaka alınmalıdır.*
- Zemin ve temel etüt çalışmalarına, inceleme alanında yapılacak kazılar, planlanacak yapı yükleri ve dış yükler hesap edilerek yamaç boyunca stabilite analizleri yapılmalı, stabiliteyi sağlayacak mühendislik önlemleri belirlendikten sonra plan uygulamasına gidilmelidir. Bina ve/veya yapı temelleri zeminin stabil seviyelerine taşıtılmalıdır.*
- Zemin ve temel etüt çalışmalarında ayrışma zonunun kalınlığı, temel tipi ve temel derinliği ile yapı yüklerinin taşıtılacağı seviyelerin mühendislik parametreleri (şişme, oturma ve taşıma gücü) belirlenmeli yamaç boyunca stabilite analizleri ayrıntılı olarak yapılmalı ve gerektiği halinde alınabilecek mühendislik önlemleri belirlenmelidir.*
- Mevcut ve Kazılarda oluşacak şevler açıkta bırakılmamalı, uygun projelendirilmiş istinat yapılarıyla desteklenmelidir.*
- Yüzey ve atık suların ortamdan uzaklaşmasını sağlayacak drenaj sistemleri uygulanmalıdır.*

- Yol, alt yapı, komşu bina parsel ile kendi parselinin güvenliği sağlanmadan kazı işlemi yapılmamalıdır.
- Yamaç stabilitesini bozucu her türlü kontrolsüz kazıdan kaçınılmalı ve stabiliteyi arttırmak için eğimin düşürülmesine yönelik gerekli önlemler alınmalıdır.
- Kireçtaşı biriminde karstik boşluk gözlenmemiş olmakla birlikte kireçtaşı birimi aşırı kırıklı-parçalı olduğundan su alan kısımlarda karstik boşluk gelişebileceğinden zemin
 - temel etütlerinde karstik boşluk olup olmadığı yeniden irdelenerek gözlenmesi halinde alınacak önlemler belirlenmelidir.
- Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkındaki Yönetmelik hükümlerine uyulmalıdır.

Afete Maruz Bölgeler (AMB)

T.C. Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 29.05.2017 tarih ve 25785356- 805 sayılı kurum görüşünde;

Derik ilçesi, Küçükpınar mahallesinde meydana gelen kaya düşmesi T.C. Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından çeşitli tarihlerde incelemeler yapılmıştır. Son olarak 15.09.1984 tarihli bu rapora ek olarak 07.10.1996 tarihinde Yılmaz İbişoğlu ve Yücel Eksioğlu Tarafına yeni bir rapor hazırlanmıştır. Söz konusu rapora istinaden Bakanlar Kurulunca 29.05.2017 tarih ve 25785356-805 sayılı Afete Maruz Bölge kararları alınmıştır.

Bu raporda sonuç olarak;

- Derik ilçesi Küçükpınar mahallesinde meydana gelen kaya düşmesinden önceki raporlarda da belirtildiği gibi 30 konutun etkilendiği saptanmıştır.
- Kaya düşmesinden önlemlerle korunması uygun görüldüğünden önlemlerin ivedi olarak alınması gerekmektedir.
- Yerleşim yerinin kuzeyinde Berraş sırtı yamacında su deposundan sızan suların etkisiyle meydana gelen heyelandan konutların etkilenmesi söz konusu değildir. Su deposundaki kaçaklar onarılması durumunda heyelanın önlenmesi mümkün görülmüştür. Su deposundaki kaçakların belediyesince onarılması gerekmektedir.

Söz konusu rapora istinaden Bakanlar Kurulunca 06.02.2007 gün ve 2007/11684 ve 13.04.2007 gün ve 2007/12005 sayılı Afete Maruz Bölge kararları alınmıştır.

İnceleme alanı ekli paftalarda verilen "Afete Maruz Bölge " sınırları olduğu gibi korunmuştur.

- Bu alanlar "Afete Maruz Bölgeler" olarak değerlendirilmiş ve ekli yerleşime uygunluk haritasına işlenerek "AMB" simgesi ile gösterilmiştir.
- Her türlü yapılaşmada Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkındaki ve Deprem Bölgelerinde yapılacak Binalar Hakkındaki Yönetmelik hükümlerine uyulmalıdır.
- Tüm bu verilerin ışığı altında çalışma alanının tamamında, yapılaşmalar sırasında, 19.08.2008 tarih 26972 sayılı Resmi Gazete ile değişik "Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği" gereğince parsel bazında zemin etüdü yaptırılması zorunlu olup zemin etütlerinin Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın 10.08.2005 tarih 815 sayılı "Bina ve Bina türü Yapılar İçin Zemin ve Temel Etüdü Raporu Genel Formatı"na uygun olarak ve statik projelerin zemin etüdü sonuçlarına göre hazırlanması istenmeli; ayrıca "Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik" esaslarına, titizlikle uyulmalıdır.

19. Bu çalışma Mardin İli, Derik ilçesi "İlave İmar Planı ve imar planına esas jeolojik-jeoteknik etüt" çalışması olup **Parsel bazında zemin etüdü olarak kullanılamaz.**

Afete Maruz Bölge

Mardin Valiliği, İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü'nün 29.05.2017 tarih ve E.80710 sayılı yazısında;

"...

İlimiz sınırları içinde bulunan "Afete Maruz Bölge"lerin sayısallaştırma işlemleri güvenlik ve kadro yetersizliği yüzünden yapılamamıştır. Ancak Afete Maruz Bölge bilgileri, Jeolojik Etüt Raporları ve söz konusu alanların Kroki bilgileri ekte CD olarak gönderilmiştir." denilmektedir.

Söz konusu yazı ekinde gönderilen bilgilere göre; Derik ilçesinde 04.05.1998 tarih ve 11100 sayılı Afete Maruz Bölge Kararı bulunmaktadır.

Bu karara göre Kale Mahallesi sınırları içerisinde yer alan ve orta nokta koordinatları X: 37.3618201-Y: 40.2719557 olan ve 30 adet konutun yer aldığı bölgede kaya düşmesi tehlikesi bulunmaktadır.

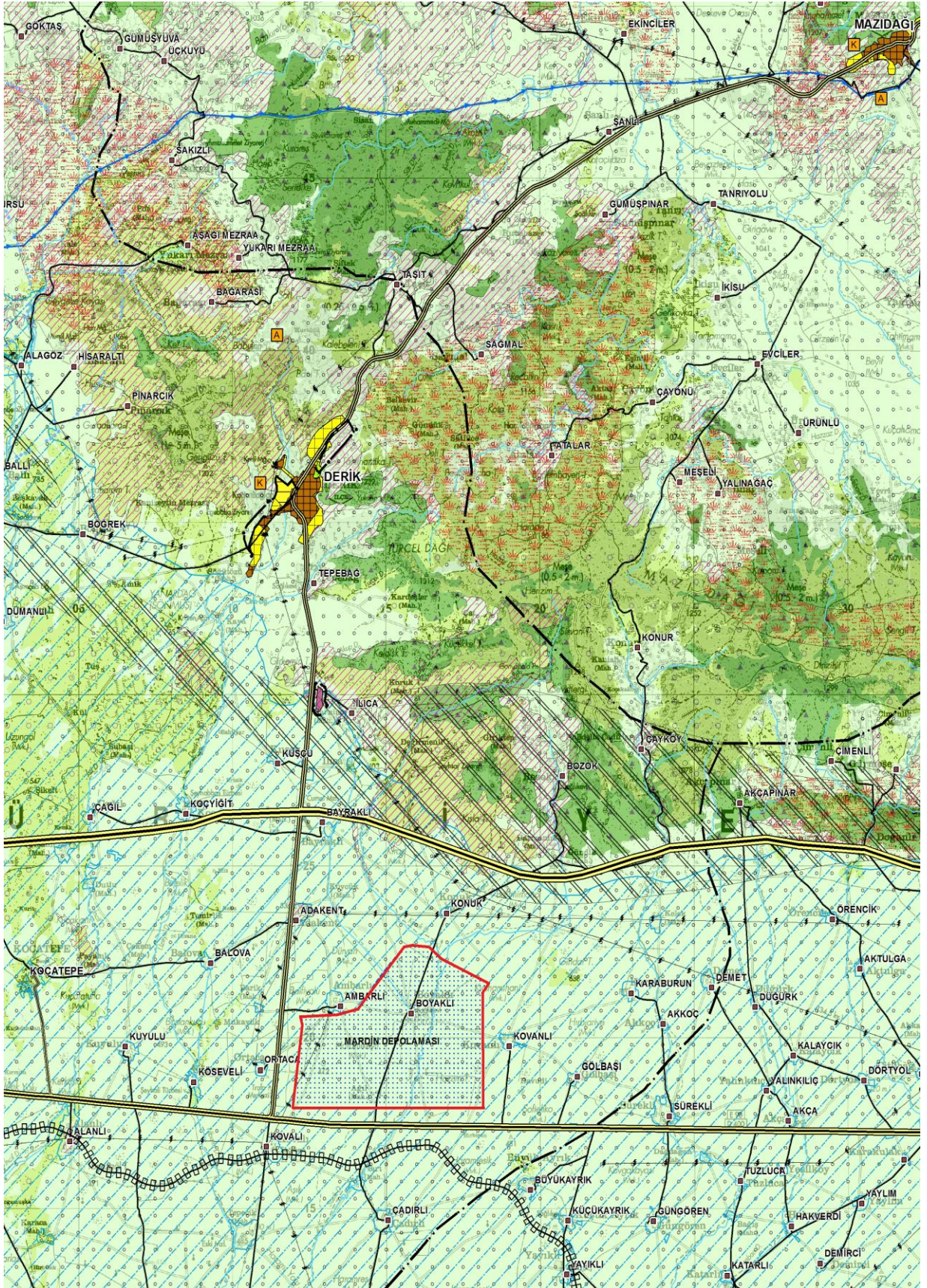
B.3.4.2. Akarsular ve Taşkın (D.S.İ.) Durumu

Mardin İlinde doğal göl bulunmamakla beraber, Derik-Dumluca Barajı (Sulama Alanı 3313 Hektar) ve Çağ Çağ Enerji Regülatörü (Sulama Alanı 7800 Hektar) ile 3 adet suni gölet bulunmaktadır.

Derik İlçesinde Yıldız Göleti ve Şerif Baba Göleti yanında “Çınar Köylere Hizmet Götürme Birliği” Başkanlığının işletme ve bakım sorumluluğundaki Kunreş Göleti de bulunmaktadır. (Bkz: Harita No:14, DSİ Durumu)

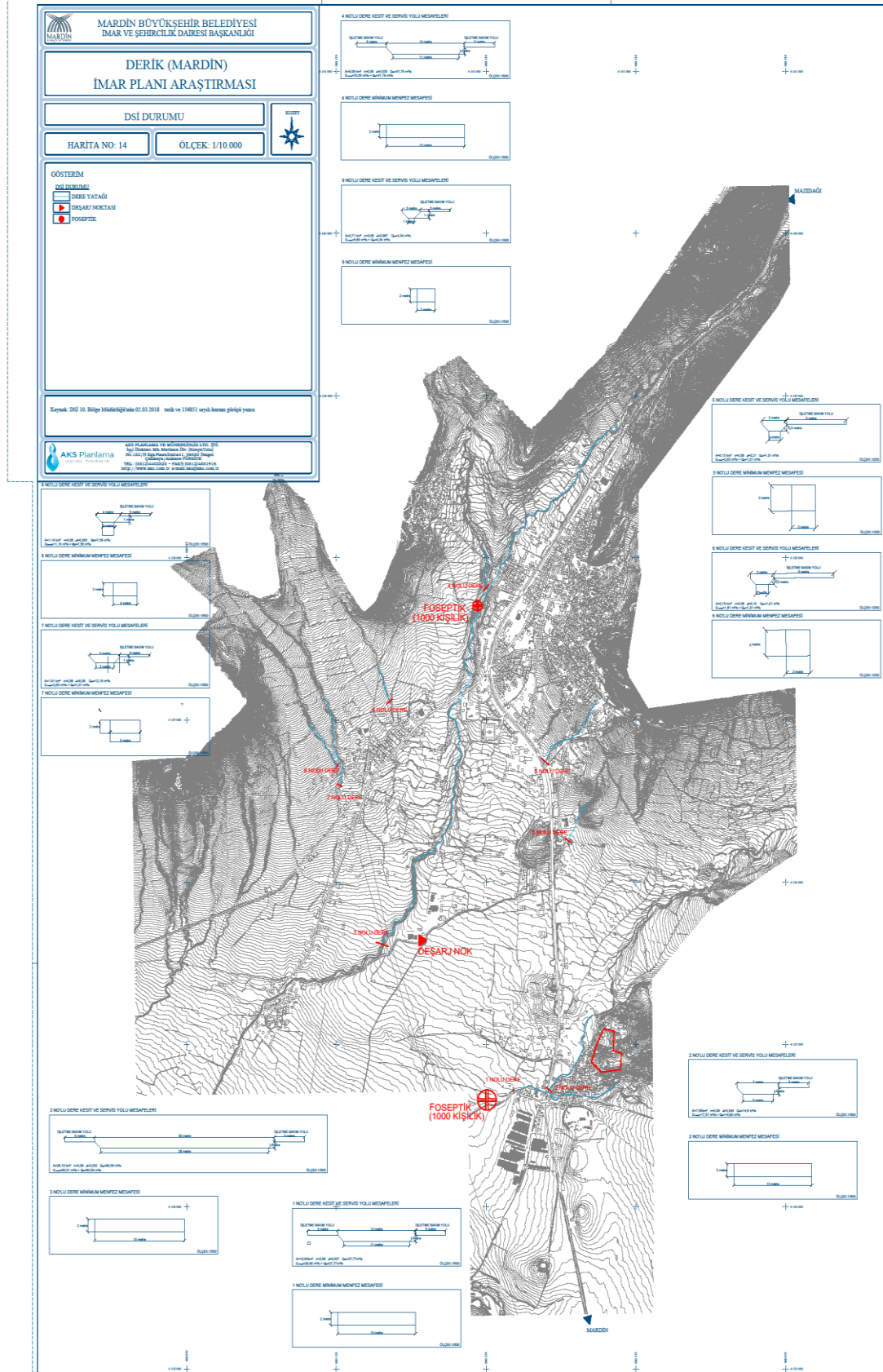
Ayrıca, GAP projesi kapsamında planlanan Üçyol Sulama Deposu’nun yapımına devam edilmektedir. (Bkz: Harita, Derik 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı)

DERİK BELEDİYE BAŞKANLIĞI

Derik (Mardin) 2020-2024 Stratejik Planı

DERİK BELEDİYE BAŞKANLIĞI

B.4. TOPRAK KABİLİYETİ VE SULAMA

Mardin İlinde VII. sınıf topraklar arazi varlığının %37'sini kaplarken, bunu sırası ile I. sınıf (%18), VI. sınıf (%16), II. sınıf (%11), III. sınıf (%9), IV. sınıf (%6) ve VIII. Sınıf (%3) topraklar kaplamaktadır. Mardin İli topraklarının I. ve IV. sınıf (%44) kabiliyet sınıfları içerisinde kalan topraklar tarımsal amaçlı kullanılabilir alanlardan, VI-VIII. sınıf (%56) kabiliyet sınıfları içerisinde kalan topraklar ise, işlemeli tarıma uygun olmayan alanlardan oluşmaktadır. (Mardin Tarım Master Planı)

B.4.1. İÇME SUYU SAĞLANAN KAYNAKLAR

Derik İlçesinde içme suyu şebekesi bulunmakla birlikte su arıtma sistemi de bulunmaktadır.

B.4.2. MADEN KAYNAKLARI

Mardin İli maden çeşitliliği ve potansiyeli bakımından fakir illerdendir. İlde özellikle endüstriyel hammadde kaynakları yer almaktadır. Bunlardan en önemlileri başta fosfat olmak üzere çimento hammaddeleri, mermer ve kuvars kumu olarak sayılabilir.

Derik ilçesinde iyi kalitede kaplama ve döşeme taşı için uygun nitelikte mermer olarak kullanılabilecek özellikte kireçtaşı ve kumtaşı oluşumları bulunmaktadır. Ancak planlama alanı sınırları içerisinde maden işletmesi bulunmamaktadır.

B.4.3. GÖRSEL DEĞERLER – GÖRÜ NOKTALARI

Derik ilçesinin görsel değerlerini kentin doğal ve tarihi öğeleri oluşturmaktadır. Derik ilçesinde önemli görsel değer olarak yerleşmenin çevresindeki tarım alanları gösterilebilir.

Ayrıca planlama alanında yer alan korunması gerekli kültür varlığı olarak tescillenmiş alanlar kentin kültürel değerlerini oluşturmaktadır. İlçede Tabiat Varlığı olarak tescillenen Derinsu Kaya Mağarası ve Göleti, değişik dönemlerde ilan edilen 27 adet I. Derece Arkeolojik Sit Alanı ve 1 adet II. Derece Arkeolojik Sit Alanı, 5 adet sivil mimarlık örneği, 1 adet kilise, 1 adet türbe ve 2 adet cami olmak üzere toplam 4 adet dini yapı ve 2 adet değirmen bulunmaktadır. Bu alanlar korunarak gelecek nesillere aktarılması gereken alanlardır.

B.4.4. ÇEVRE SORUNLARI YÖNÜNDEN DURUM

Mardin İlinde hava kirliliği mevsimsel özellik göstermektedir. Kış ayları ve sonbaharın geç dönemlerinde hissedilen ve tespit edilen kirlilik mevcuttur. Bu durum Mardin’de hava kirliliği kaynağının sanayiden ve motorlu taşıtlardan kaynaklanan bir kirliliğin değil, ısınmadan kaynaklanan bir hava kirliliğinin etkin olduğunu göstermektedir. Derik İlçesinde de durumun Mardin İli ile aynı olduğu görülmektedir. Kırsal bir yerleşim özelliği gösteren ilçede çevre sorunları yönünden en önemli sorunun hava kirliliği olduğu görülmektedir.

Yerleşmedeki konutlar ısınma için odun, kömür ve tezek kullanmaktadır. Yerleşmenin coğrafi konumu ve rüzgâr durumunun uygun olması nedeniyle rüzgarsız olan günler dışında hava kirliliği yaşanmamaktadır.

Çöpler Derik Belediyesi tarafından düzenli olarak toplanmaktadır.

B.5. KENTSEL NÜFUS – DEMOGRAFİK YAPI

B.5.1. KENTSEL NÜFUS DEĞİŞİMİ

Derik İlçesi’nde Belediye teşkilatı 1874 yılında kurulmuştur. İlçe 1926 yılına kadar Diyarbakır iline bağlı iken, bu tarihten sonra Mardin İli’ne bağlanmıştır.

1980 yılı nüfus sayımına göre ilçenin toplam nüfusu 42.887 kişi, kentsel nüfusu ise 15.288 kişidir. Derik ilçesinin 1985 yılı nüfus sayımına göre toplam nüfusu 45.011 kişi, kentsel nüfusu ise 13.975 kişidir. 1990 yılı nüfus sayımına göre ilçenin toplam nüfusu 45.983 kişi, kentsel nüfusu 13.201 kişi, 2000 yılı genel nüfus sayımına göre ise toplam nüfusu 55.278 kişi, kentsel nüfusu ise 19.806 kişidir. TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS)’ne göre Derik ilçesinin 2010 yılı toplam nüfusu 58.213 kişi kentsel nüfusu 20.266 kişi, 2017 yılı toplam nüfusu 15.174 kişi, kentsel nüfusu ise 8.953 kişidir.

Mardin İli ve Derik İlçesinin 2010 yılı sonrası kentsel nüfuslarının büyük oranda artmasının sebebi 06.12.2012 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanan 12.11.2012 tarih 6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi Ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile birlikte; ilçe sınırları dahilindeki diğer belediyeler kapatılarak Mardin Büyükşehir Belediyesi kapsamında Derik İlçe Belediyesi’ne bağlı mahalle statüsüne dönüşmüş olmasıdır.

DERİK BELEDİYE BAŞKANLIĞI

Derik ilçesinin 1980 yılından itibaren nüfus değişimleri ve nüfus indeksleri Türkiye ve Mardin İli verileri ile karşılaştırmalı olarak **Tablo 25, Tablo 26 ve Grafik 5**'te verilmiştir.

Tablo 13: Derik İlçesi, Mardin İli ve Türkiye'nin Yıllara Göre Kentsel Nüfus Değişimleri (1980 – 2017)

	1980	1985	1990	2000	2010	2017
Derik	15.288	13.975	13.201	19.806	20.266	61.335
Mardin	192.004	244.000	249.268	391.249	428.899	809.719
Türkiye	19.645.007	26.865.757	33.326.351	44.006.184	56.222.356	74.761.132

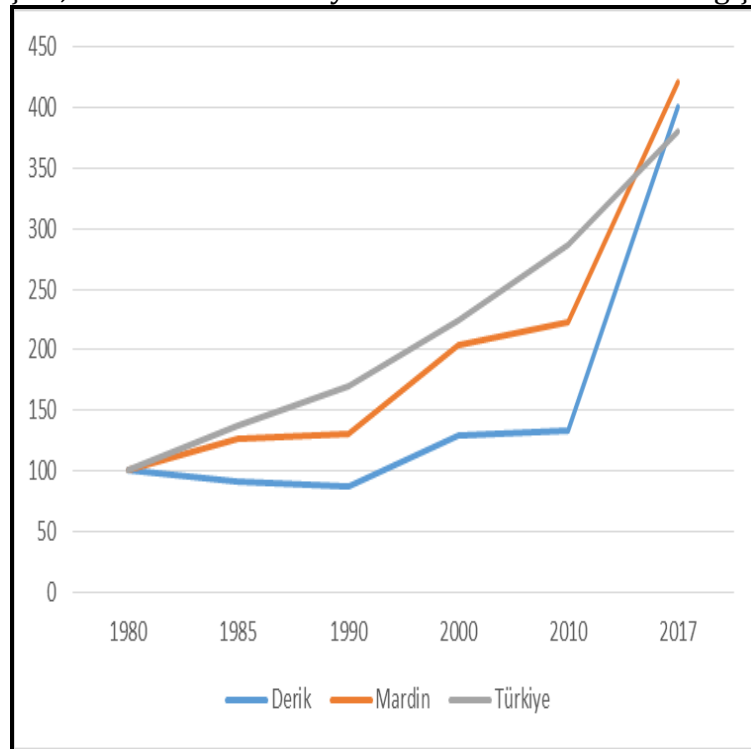
Kaynak: TÜİK 1980 – 2000 Yılı Genel Nüfus Sayımı Sonuçları. 2010 ve 2017 Yılı ADNKS Sonuçları.

Tablo 14: Derik İlçesi, Mardin İli ve Türkiye'nin Yıllara Göre Kentsel Nüfus Artış İndeksleri (1980 – 2017)

	1980-1985	1985-1990	1990-2000	2000-2010	2010-2017
Derik	100	91	86	130	133
Mardin	100	127	130	204	223
Türkiye	100	137	170	224	286

Kaynak: TÜİK 1980 – 2000 Yılı Genel Nüfus Sayımı Sonuçları. 2010 ve 2017 Yılı ADNKS Sonuçları.

Grafik 1: Derik İlçesi, Mardin İli ve Türkiye'nin Yıllara Göre Nüfus Değişim İndeksleri

Kaynak: TÜİK 1980 – 2000 Yılı Genel Nüfus Sayımı Sonuçları. 2010 ve 2017 Yılı ADNKS Sonuçları

B.5.2. KENTE GÖÇ – KENTTEN DIŞA GÖÇ

2017 yılı TÜİK göç istatistiklerine bakıldığında; Mardin ilinin aldığı göç 28.303 kişi, verdiği göç ise 30.782 kişidir.

Tablo 15: Mardin İlinin Aldığı Göç, Verdiği Göç, Net Göç Ve Net Göç Hızı

Mardin	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç (Aldığı - Verdiği)	Net Göç Hızı (Binde)
	28.303	30.782	- 2.479	-3,1

Kaynak: TÜİK 2017 Yılı Verileri.

Mardin ilinden İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük şehirlerin yanında çevre illere de göç verilmektedir.

Derik ilçesi de Mardin ilindeki duruma paralellik göstererek özellikle kırsal alanlarından dışarıya göç veren bir yerleşmedir.

İşsizlik Türkiye ortalamasının üstündedir. Derik'te işsizliğe neden olan en büyük sorunlar; bölgede iş imkânlarının kısıtlı olması, sanayi sektörünün gelişmemiş olması, vasıflı işçi sayısının azlığı ve eğitim düzeyinin yetersizliğidir. Bu nedenlerden dolayı ilçede çoğunlukla gençler il dışına göç etmektedir.

Bir diğer göç nedeni ise eğitimidir. Eğitim amacıyla başka illere gidenlerin bir kısmı eğitimini tamamladıktan sonra geri dönmemektedir. Özellikle yüksekokuldan mezun olduktan sonra kente dönüş çok az olmaktadır.

B.5.3. KENTSEL NÜFUSUN DAĞILIMI

Derik İlçesi sınırları içerisinde toplam 79 adet mahalle bulunmaktadır. Derik ilçesinde bulunan mahallenin 2017 yılı nüfus büyüklüklerine bakıldığında; en yüksek nüfusa sahip ilk üç mahallesinin sırasıyla Kale Mahallesi (6.700 kişi), Cevizpınar Mahallesi (5.495 kişi) ve Bahçelievler Mahallesi (2.909 kişi) olduğu görülmektedir.

Planlama alanı sınırları içerisinde yer alan mahalleler ise; Bahçelievler, Cevizpınar, Dağ, Kale, Küçükpınar, Söğütözü, Tepebağ ve Zeytinpınar mahalleleridir. Planlama alanı toplam nüfusu ise 21.069 kişidir.

Planlama Alanı sınırları dahilinde bulunan mahallelerin nüfusları **Tablo 28'**de sunulmaktadır.

Tablo 16: Planlama Alanında Bulunan Mahallelerin 2017 Yılı Nüfusları

Mahalleler	2017 Yılı Nüfusu
Bahçelievler	2.909
Cevizpınar	5.495
Dağ	934
Kale	6.700

Küçükpınar	452
Söğütözü	1.176
Tepebağ	1.878
Zeytinpınar	1.525
Toplam	21.069

Kaynak: TÜİK 2017 Yılı ADNKS Sonuçları.

B.5.4. NÜFUSUN YAPISI

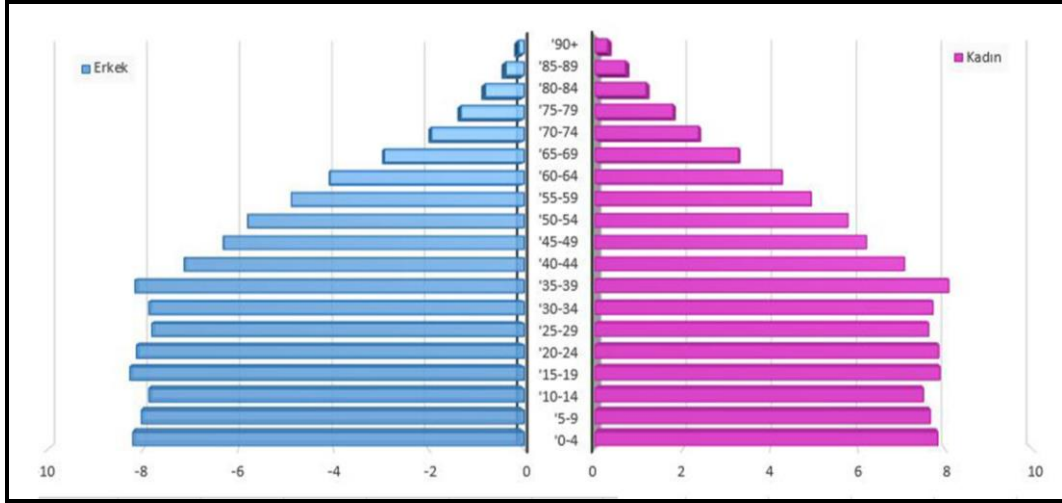
Derik ilçesinin 2017 yılı toplam nüfusu 61.335 kişidir. Bu nüfusun 30.429 kişisi (%49,61) erkek nüfus, 30.906 kişisi (%50,39) ise kadın nüfustur. Genel olarak Türkiye nüfusuna yakın özelliklerde bir yaş grafiği göstermektedir. İlçe nüfusunun yaş gruplarına göre dağılımı ve buna göre elde edilen sonuçları ise aşağıdaki tablo ve grafiklerde sunulmaktadır.

Tablo 17: Nüfusun Yaş Gruplarına Dağılımı

Yaş grubu	Türkiye			Mardin			Derik		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
'0-4	6.481.849	3.326.591	3.155.258	99.340	51.016	48.324	8.311	4.267	4.044
'5-9	6.340.769	3.254.177	3.086.592	91.623	46.857	44.766	7.480	3.818	3.662
'10-14	6.210.870	3.188.333	3.022.537	90.283	45.849	44.434	7.791	3.927	3.864
'15-19	6.526.587	3.351.043	3.175.544	90.115	45.768	44.347	7.140	3.616	3.524
'20-24	6.456.510	3.294.336	3.162.174	75.240	38.520	36.720	5.749	2.843	2.906
'25-29	6.231.542	3.163.889	3.067.653	68.962	34.483	34.479	4.712	2.353	2.359
'30-34	6.296.924	3.189.075	3.107.849	57.542	29.260	28.282	3.973	1.957	2.016
'35-39	6.560.696	3.308.413	3.252.283	53.745	26.814	26.931	3.594	1.824	1.770
'40-44	5.740.819	2.891.799	2.849.020	42.207	20.734	21.473	3.002	1.424	1.578
'45-49	5.055.154	2.556.364	2.498.790	33.598	17.088	16.510	2.224	1.090	1.134
'50-54	4.675.455	2.349.139	2.326.316	27.839	14.223	13.616	2.016	1.019	997
'55-59	3.966.727	1.977.328	1.989.399	19.767	9.724	10.043	1.333	621	712
'60-64	3.371.238	1.651.215	1.720.023	16.771	7.928	8.843	1.132	543	589
'65-69	2.511.904	1.188.986	1.322.918	13.585	5.875	7.710	880	316	564
'70-74	1.737.267	784.614	952.653	10.054	4.418	5.636	696	317	379
'75-79	1.249.185	533.757	715.428	8.305	3.628	4.677	581	269	312
'80-84	801.676	330.240	471.436	5.689	2.428	3.261	398	136	262
'85-89	434.833	152.317	282.516	3.325	1.240	2.085	216	72	144
'90+	160.520	43.519	117.001	1.729	467	1.262	107	17	90
Toplam	80.810.525	40.535.135	40.275.390	809.719	406.320	403.399	61.335	30.429	30.906

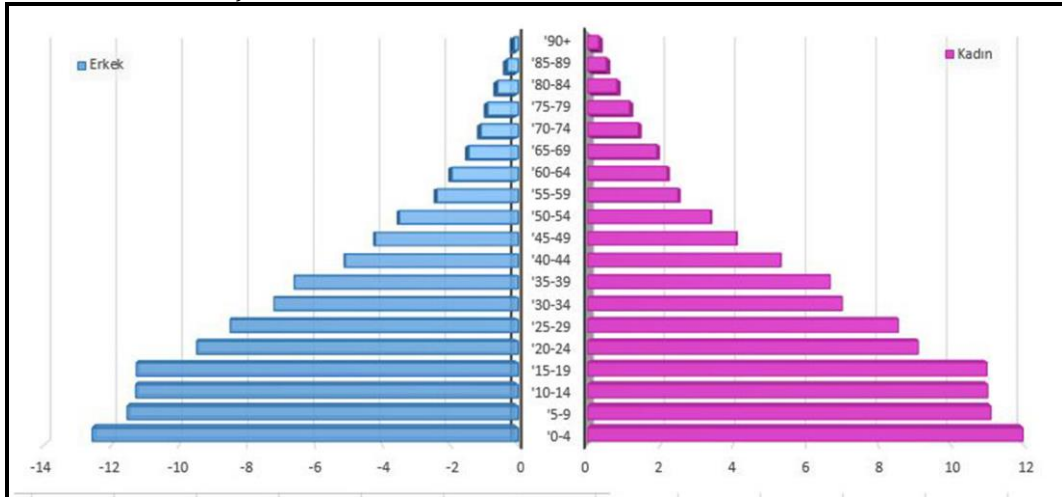
Kaynak: TÜİK. 2017 Yılı ADNKS Sonuçları.

Grafik 2: Türkiye Nüfusu Yaş Piramidi

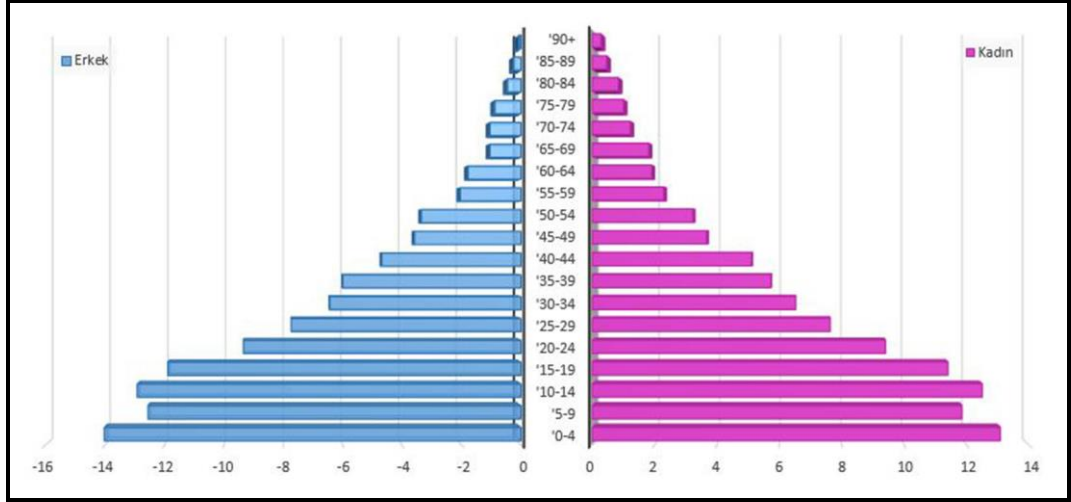
Kaynak: TÜİK. 2016 Yılı ADNKS Sonuçları ve Büro Çalışması.

Grafik 3: Mardin İli Yaş Piramidi

Kaynak: TÜİK. 2016 Yılı ADNKS Sonuçları ve Büro Çalışması.

Grafik 4: Derik İlçesi Yaş Piramidi

Kaynak: TÜİK. 2016 Yılı ADNKS Sonuçları ve Büro Çalışması

Yukarıdaki grafiklerde görüldüğü üzere Türkiye’de nüfus 15-19 ve 35-39 yaş aralığında yığılma gösterirken, Mardin ilinde nüfus 0-4 ve 5-9 yaş aralığında yığılma göstermektedir. Derik ilçesinde ise nüfus 0-4 ve 10-14 yaş aralıklarında yığılma göstermektedir.

Türkiye, Mardin İli ve Derik ilçesinin nüfus özellikleri **Tablo 30** ve **Tablo 31**’de verilmiştir.

Tablo 18: Nüfus Özellikleri

Nüfus Özelliği	Açıklama	Türkiye	Mardin İli	Derik İlçesi
Toplam Nüfus		80.810.525	809.719	61.335
Erkek Nüfus		40.535.135	406.320	30.429
Kadın Nüfus		40.275.390	403.399	30.906
Çocuk Nüfus	0 -14 Yaş	19.033.488	281.246	23.582
Faal Nüfus	15 - 64 Yaş	54.881.652	485.786	34.875
Yaşlı Nüfus	65 + Yaş	6.895.385	42.687	2.878

Kaynak: TÜİK. 2017 Yılı ADNKS Sonuçları ve Büro Çalışması.

Tablo 19: Kentsel Nüfus Özellikleri

Nüfus Özelliği	Açıklama	Türkiye	Mardin İli	Derik İlçesi
Ana Çocuk Oranı	(0-14) / (15-44) Kadın Nüfusu X 100	49,77	71,54	81,75
		(9.264.387 / 18.614.523) X 100	(137.524 / 192.232) X 100	(11.570 / 14.153) X 100
Cinsiyet Oranı	Erkek Nüfus / Kadın Nüfus X 100	100,64	100,72	98,46
		(40535.135/ 40.275.390) X 100	(406.320/ 61.335) X 100	(30.429 / 30.906) X 100
Bağımlılık Oranı	(0-14) + (65+) / (15-64) X 100	47,25	66,68	75,87
		[(19.033.488+ 6.895.385) /54.881.652] X 100	[(281.246+42.687) / 485.786] X 100	[(23.582+2.878) / 34.875] X 100

Kaynak: TÜİK. 2017 Yılı ADNKS Sonuçları ve Büro Çalışması.4ewsa

Tabloda görüldüğü üzere Mardin İli ve Derik ilçesinde ana çocuk oranı Türkiye ortalamasının üzerindedir. Türkiye, Mardin ili ve Derik ilçesinin cinsiyet oranları

karşılaştırıldığında Derik ilçesinde kadın nüfusun erkek nüfustan fazla olduğu görülmektedir. Derik ilçesinde bağımlılık oranı Mardin ili ve Türkiye ortalamasının üzerindedir. Bu durumun nedeni ilçede çocuk nüfus ile 65 yaş ve üzeri nüfusun fazla olmasıdır.

B.6. SOSYAL YAPI

Derik ilçesi; Mardin iline bağlı bir yerleşimdir. 1985 yılında nüfusu 45.011 kişi iken günümüzde bu değer nüfus artış hızı artarak 61.335 kişiye yükselmiştir. Derik ilçesinin sahip olduğu bu nüfus büyüklüğüyle Mardin iline bağlı ilçeler arasında nüfus büyüklüğü açısından 5. sırada yer almaktadır.

Kırsal yerleşim etkilerinin sıkça görüldüğü Derik ilçesinde ekonomik yapı çoğunlukla tarıma ve hayvancılığa dayanmaktadır. Bu durum kendini fiziksel mekânda da göstermektedir.

B.6.1. AİLE YAPISI

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt verilerine göre 2013 yılında Mardin ilinin ortalama hane halkı büyüklüğü 6,08, Derik ilçesinin ortalama hane halkı büyüklüğü ise 6,91'dir.

Yerleşmede çekirdek aile yapısı görülmekle birlikte hane halkı büyüklüğü Türkiye ve Mardin ortalamasının üstündedir. Derik İlçesi'nde yaşayan ailelerde çocuk sayısı iki ile beş arasında değişmektedir.

Derik ilçesi demografik özellikler açısından bağlı olduğu Mardin ilinden farklılık göstermemektedir. Yerleşmede bölgeye özgü geleneksel "geniş aile" yapısında bozulmalar yaşanmaktadır. Bu duruma hanede yaşayan aile sayısı ve hane halkı sayılarındaki azalmalara neden olmaktadır.

Yerleşmede çalışma çağına gelen nüfus iş bulmak amacıyla dışarıya göç etmektedir ve bu sebeple yerleşik nüfusun önemli bir bölümünü orta ve üst yaş grubu oluşturmaktadır. Doğurganlık oranının yüksek olması çocuk nüfus oranının fazla olmasını da beraberinde getirmektedir.

Yerleşmede halk genelde kendi mülkiyetindeki konutlarda oturmaktadır. Kirada oturanlar yok denecek kadar azdır. İlçe genel olarak mevcut topoğrafyaya göre şekillenmiş organik bir yapıdadır.

Planlama alanı içerisinde bulunan evler genellikle 1 ve 2 katlı müstakil konutlar olmakla birlikte, yerleşmenin ortasından kuzey güney doğrultusunda geçen Mazıdağı yolunun güzergâhında yüksek katlı yeni yapılaşmalar görülmektedir.

B.6.2. EĞİTİM DURUMU

Derik ilçesinde okur-yazar olanların oranı (%88.55), 2017 yılı verilerine göre; Mardin ili ortalamasına (%90.01) yakın bir değere sahiptir. Derik ilçe genelinde yüksekokul mezunlarının oranı %4,24, lise mezunlarının oranı ise %8,35'tir. Bu oranlar Mardin iline ait değerlerle paralellik göstermektedir.

Tablo 20: Bitirilen Eğitim Düzeyi ve Cinsiyete Göre Nüfus (6+ Yaş)

Eğitim Düzeyi	Mardin						Derik					
	Toplam		Erkek		Kadın		Toplam		Erkek		Kadın	
	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)
Okuma Yazma Bilmeyen	59,762	8.67	9,960	2.89	49,802	14.45	5,567	10.81	860	3.39	4,707	18.03
Okuma Yazma Bilen - Bir Okul Bitirmeyen	120,334	17.47	49,924	14.50	70,410	20.43	11,367	22.07	4,644	18.29	6,723	25.75
İlkokul	190,130	27.60	93,811	27.25	96,319	27.94	15,748	30.58	8,245	32.47	7,503	28.73
İlköğretim	92,108	13.37	52,089	15.13	40,019	11.61	6,939	13.47	4,063	16.00	2,876	11.01
Ortaokul Veya Dengi Meslek Ortaokul	70,252	10.20	41,685	12.11	28,567	8.29	4,934	9.58	3,008	11.85	1,926	7.38
Lise Ve Dengi Meslek Okulu	90,738	13.17	57,286	16.64	33,452	9.70	4,301	8.35	2,967	11.69	1,334	5.11
Yüksekokul Veya Fakülte Mezunu	52,727	7.65	32,826	9.54	19,901	5.77	2,185	4.24	1,394	5.49	791	3.03
Yüksek Lisans Mezunu	3,473	0.50	2,492	0.72	981	0.28	125	0.24	87	0.34	38	0.15
Doktora Mezunu	402	0.06	281	0.08	121	0.04	6	0.01	2	0.01	4	0.02
Bilinmeyen	9,039	1.31	3,906	1.13	5,133	1.49	330	0.64	120	0.47	210	0.80
Toplam	688,965	100	344,260	100	344,705	100	51,502	100	25,390	100	26,112	100

Kaynak: TÜİK 2017 Yılı Verileri.

Derik ilçe merkezi 6 yaş üstü kadın ve erkeklerin eğitim durumlarına bakıldığında kadınların %18.03'ü okuma yazma bilmezken, erkeklerde bu oran sadece %3.39'dur.

Okuma-yazma oranlarındaki dengesizlik alt yaş gruplarından itibaren üst yaş gruplarına doğru belirgin bir şekilde kadın nüfus aleyhine değişmektedir. Genel nüfus içerisinde de okuma-yazma bilmeyenlerin çoğunluğunu kadın nüfus oluşturmaktadır. Halkın %88.55'i okuma yazma bilmektedir.

Tablo 21: Türkiye, Mardin İli ve Derik İlçesi Eğitim Durumu (6+ Yaş)

Eğitim Düzeyi	Derik		Mardin		Türkiye	
	Toplam Sayı	Oran (%)	Toplam Sayı	Oran (%)	Toplam Sayı	Oran (%)
Okuma Yazma Bilmeyen	5,567	10.81	59,762	8.67	2.336.847	3.24

DERİK BELEDİYE BAŞKANLIĞI

Okuma Yazma Bilen Fakat Bir Okul Bitirmeyen	11,367	22.07	120,334	17.47	7.910.526	10.96
İlkokul	15,748	30.58	190,130	27.6	20.624.450	28.57
İlköğretim	6,939	13.47	92,108	13.37	8.691.859	12.04
Ortaokul	4,934	9.58	70,252	10.2	7.745.909	10.73
Lise	4,301	8.35	90,738	13.17	13.965.683	19.35
Yüksek Okul	2,185	4.24	52,727	7.65	9.246.078	12.81
Yüksek Lisans Mezunu	125	0.24	3,473	0.5	890.437	1.23
Doktora Mezunu	6	0.01	402	0.06	203.811	0.28
Bilinmeyen	330	0.64	9,039	1.31	572.521	0.79
Toplam	51,502	100	688,965	100	72.188.121	100

Kaynak: TÜİK 2017 Yılı Verileri.

Tablo 22: Okuma Yazma Durumu ve Cinsiyete Göre Nüfus (6+ Yaş)

Eğitim Düzeyi	Mardin						Derik					
	Toplam		Erkek		Kadın		Toplam		Erkek		Kadın	
Okuma Yazma Bilmeyen	59,762	8.67	9,960	2.89	49,802	14.45	5,567	10.81	860	3.39	4,707	18.03
Okuma Yazma Bilen	620,164	90.01	330,394	95.97	289,770	84.06	45,605	88.55	24,410	96.14	21,195	81.17
Bilinmeyen	9,039	1.31	3,906	1.13	5,133	1.49	330	0.64	120	0.47	210	0.80
Toplam	688,965	100	344,260	100	344,705	100	51,502	100	25,390	100	26,112	100

Kaynak: TÜİK 2017 Yılı Verileri.

Tablo 23: Derik İlçesi Eğitim Durumu (2013-2017) (6+ Yaş)

Eğitim Düzeyi	2013			2014			2015			2016			2017		
	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K
Okuma Yazma Bilmeyen	6395	1052	5343	6370	1031	5339	6245	998	5247	5896	930	4966	5567	860	4707
Okuma Yazma Bilen Okul Bitirmeyen	20366	9107	11259	13683	5761	7922	13029	5490	7539	11689	4837	6852	11367	4644	6723
İlkokul	6834	4120	2714	13124	7157	5967	13876	7437	6439	14774	7725	7049	15748	8245	7503
İlköğretim	10564	6231	4333	8457	4884	3573	7727	4471	3256	6803	4059	2744	6939	4063	2876
Ortaokul Veya Dengi Meslek Okul	670	477	193	3632	2217	1415	4702	2881	1821	5736	3466	2270	4934	3008	1926
Lise Ve Dengi Meslek Okulu	3938	2917	1021	3916	2863	1053	4104	2971	1133	4193	2914	1279	4301	2967	1334
Yüksek Okul	1492	1058	434	1665	1110	555	1959	1305	654	2104	1397	707	2185	1394	791
Yüksek Lisans Mezunu	44	31	13	52	35	17	63	47	16	64	45	19	125	87	38
Doktora Mezunu	6	3	3	7	2	5	6	1	5	5	1	4	6	2	4
Bilinmeyen	1165	439	726	636	239	397	489	193	296	367	140	227	330	120	210
Toplam	51474	25435	26039	51542	25299	26243	52200	25794	26406	51631	25514	26117	51502	25390	26112

Kaynak: TÜİK Verileri.

Derik ilçesi genelinde eğitim durumu incelendiğinde ilkokul ve ilköğretimde okumakta olan nüfusun çoğunlukta olduğu görülmektedir. İlçe genelinde eğitim düzeyinin erkek nüfusunda kadın nüfusuna göre fazla olduğu görülmektedir.

B.6.3. SOSYAL KADEMELENME

Derik, kent merkezi ve yakın çevresinde kentleşme özellikleri göstermesine karşın dış kesimlerinde ve merkezden uzak mahallelerinde kırsal özelliklerini de sürdüren bir ilçe yerleşmedir. Nüfusta belirgin bir sosyal tabakalaşma bulunmamaktadır. Aile yapısı, değer yargıları, yaşam biçimi geleneksel karakterini sürdürmekle birlikte, sosyal yaşam üzerinde geleneksel öğelerin etkisi oldukça fazladır.

Yerleşmede, sosyal tabakalaşma ve ayrışmanın henüz tam olarak oluşmamasına karşın kent merkezi ve yakın çevresinde hizmetler sektöründe çalışanların yoğunlaştığı görülmektedir. Kent merkezini oluşturan mahalleler ile tarıma dayalı ekonomik yapının devam ettiği dış mahalleler arasında sosyal yapı yönünden belirgin bir farklılaşma bulunmaktadır.

B.6.4. SOSYAL VE KÜLTÜREL HİZMETLER

Derik İlçesi'nde her ne kadar park, rekreasyon, kütüphane, spor alanı ve çeşitli resmi ve özel eğitim ve resmi kurumlar yer almasına rağmen, ilçenin sosyal ve kültürel hizmetler durumu yetersiz olup geliştirilmesi gerekmektedir.

Derik ilçesinde devlet hastanesi yer almakta olup, 2006 yılında 50 yataklı bir hastane olarak hizmete girmiştir.

İlçede eğitim kurumu, halk eğitim merkezi ve kütüphane bulunmaktadır.

Yerleşmenin, Mardin il merkezine yakın olması ve ulaşım problemlerinin olmamasının da etkisiyle; halk diğer sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını Mardin il merkezinden karşılamaktadır.

B.7. EKONOMİK YAPI

B.7.1. ÇALIŞANLARIN EKONOMİK FAALİYETLERE DAĞILIMI

Derik ilçesinin ekonomik yapısı incelendiğinde; ilçede en önemli sektörün tarım ve hayvancılık olduğu görülmektedir. İkinci sektör olarak ize hizmetler sektörü gelmektedir. İlçe de sanayi sektörü yok denecek kadar azdır.

Mardin'in ekonomik yapısının bir yansıması olarak işgücünün sektörlere göre dağılımı tarım ve hizmet ağırlıklıdır. Derik İlçesinde ise tarım sektörü %88.2'lik payla ilk sırada gelirken, %11.4'lük pay ile hizmetler sektörü ikinci sırada gelmektedir.

Tablo 24: Mardin İli İlçelerinde İstihdam Edilenlerin Sektörel Dağılımı

İlçeler	Tarım Sektörü (%)	Sanayi Sektörü (%)	Hizmet Sektörü (%)
Merkez	51.2	5	43.7
Dargeçit	69.3	1.2	29.5
Derik	88.2	0.4	11.4
Kızıltepe	72.4	2.1	25.5
Mazıdağı	84.2	1.1	14.7
Midyat	75	2	23
Nusaybin	60.6	2.9	36.5
Ömerli	63.1	1.5	35.5
Savur	82.5	1	16.5
Yeşilli	45.1	2.5	52.4

Kaynak: TÜİK 2000 Genel Nüfus Sayım Sonuçları.

B.7.2. GELİR DÜZEYİ, GELİR DAĞILIMI, İŞSİZLİK VE MARJİNAL SEKTÖR

İlçede çalışanların gelir düzeyi çalışılan sektöre göre değişmektedir. Ancak ilçe genelinde gelir düzeyi alt ve orta gelir grubu düzeyindedir.

Yerleşmede, aynı alt sektörlerde çalışan insanların gelir dağılımında önemli farklılıklar bulunmamaktadır.

B.7.3. SEKTÖREL YAPI ANALİZLERİ

B.7.3.1. Tarım ve Hayvancılık Sektörü

Derik ilçesinde halkın en büyük geçim kaynaklarından birisi tarımdır. Ancak tarım yeterli sulama imkânlarına sahip olunmaması nedeniyle tek başına aileyi geçindirecek gelir sağlayamamaktadır. Derik ilçesinde tarımsal üretim amaçlı faaliyet gösteren işletmeler yapı ve büyüklük bakımından küçük ve orta ölçekli aile işletmeleri şeklindedir.

Yerleşmede ki bitkisel üretim faaliyetleri toprak, iklim ve işletmenin ihtiyacı göz önüne alınarak büyük oranda kuru tarım teknikleriyle yürütülmektedir. Sulu alanlarda ağırlıklı olarak buğday ve arpa tarımı yapılmaktadır.

İlçede tarım alanlarının kullanımına ilişkin bilgiler **Tablo 39**'da, üretilen ürünlere ilişkin bilgiler ise **Tablo 40** ve **Tablo 41**'de sunulmaktadır.

Tablo 25: Tarım Alanlarının Kullanım Durumu

Kullanım	Alan (Dekar)
Toplam Alan	510.401
Tahıllar Ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Ekilen Alanı	473.346
Nadas Alanı	2.000
Sebze Bahçeleri Alanı	10.295
Meyveler, İçecek Ve Baharat Bitkilerinin Alanı	24.760

Kaynak: TÜİK, 2017.

Tablo 26: Derik İlçesinde Üretilen Tarımsal Ürünler

Grup Adı	Ürün Adı	Ekilen Alan	Hasat	Üretim	Verim
Tahıllar	Buğday (Durum)	198583	198583	93145	469
	Buğday (Diğer)	190772	190772	80951	424
	Arpa (Diğer)	11880	11880	5365	452
	Çeltik	1500	1500	844	563
Patates-Kuru Baklagiller-Yenilebilir Kök	Mercimek (Kırmızı)	52725	52725	9228	175
Saman Ve Ot	Mısır	84150	84150	89855	1068
	Mısır (Silajlık)	1631	1531	9312	6082
Pamuk	Pamuk (Çırcırlanmamış-	25486	25486	12060	473
	Pamuk (Çırcırlanmış-Lifli)	25486	25486	4342	170
	Pamuk Çekirdeği (Çiğit)	25486	25486	7236	284

Kaynak: TÜİK, 2017.

Tablo 27: Derik İlçesinde Üretilen Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkileri

Grup Adı	Ürün Adı	Toplu	Üretim	Ağaç Başına	Meyve Veren	Meyve	Toplam
Diğer Meyveler-Taş Çekirdekli ve Yumuşak Çekirdekli	Armut	0	42	20	2100	300	2400
	Kayısı	23	31	36	873	0	873
	Vişne	0	3	11	280	50	330
	Dut	0	126	35	3600	0	3600
	İncir	0	307	52	5900	380	6280
	Nar	256	352	80	4400	1402	5802
Üzüm	Üzüm	9100	5149	566	0	0	0
	Üzüm	2150	1483	690	0	0	0
Zeytin Ve Diğer Sert Kabuklular	Zeytinler	10920	1299	8	153180	19040	172220
	Antep Fıstığı	2302	310	7	42200	1050	43250
	Badem	9	139	12	11544	5	11549
	Ceviz	0	15	50	300	0	300

Kaynak: TÜİK, 2017

Hayvansal Üretim;

Derik ilçesinin tarımdan sonraki geçim kaynağı hayvancılıktır.

Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvancılık;

İlçede 13.420 adet yerli sığır, 8.462 adet kültür ırkı sığır ve 33.071 adet melez ırk sığır olmak üzere toplam 54.953 adet büyükbaş bulunmaktadır. Büyükbaş hayvanların

çoğunluğu son zamanlarda yerli ırklara yapılan suni tohumlama çalışmaları neticesinde Melezdır.

Tablo 28: Derik İlçesi Büyükbaş Hayvan Sayıları

Hayvan Adı	Yetişkin	Genç-Yavru	Toplam	Sağılan Hayvan Sayısı (Baş)	Süt (Ton)
Sığır(Yerli)	9.443	3.977	13.420	6.413	8.823,972
Sığır (Kültür)	5.366	3.096	8.462	2.979	10.923,553
Sığır(Melez)	25.146	7.925	33.071	17.029	45.295,837

Kaynak: TÜİK, 2017.

İlçede 2.067 adet merinos ırkı koyun, 196.140 adet yerli koyun ve 123.339 adet kıl keçisi olmak üzere toplam 321.546 adet küçükbaş hayvan bulunmaktadır. İlçedeki hayvancılık büyük oranda küçükbaş hayvancılığa dayanmaktadır.

Tablo 29: Derik İlçesi Küçükbaş Hayvan Sayıları

Hayvan Adı	Yetişkin	Genç-Yavru	Toplam	Sağılan Hayvan Sayısı (Baş)	Süt (Ton)	Kırkılan Hayvan Sayısı (Baş)	Yün Kıl Tiftik (Ton)
Koyun (Merinos)	2.067	0	2.067	1.819	109,138	2.067	7,088
Koyun (Yerli)	180.579	15.561	196.140	124.406	9.330,486	196.140	346,776
Keçi(Kıl)	109.860	13.479	123.339	70.108	7.641,781	121.832	60,916

Kaynak: TÜİK, 2017.

Arıcılık;

İlçe genelinde arıcılık ile uğraşan işletme sayısı 73 adettir. İlçe genelinde TÜİK 2017 yılı verilerine göre 30.714 adet kovan bulunmakta olup, bal üretimi ise 162,107 ton'dur.

Tablo 30: Derik İlçesi Arıcılık Verileri

Hayvan Adı	Arıcılık Yapan İşletme Sayısı(Adet)	Yeni Kovan Sayısı	Eski Kovan Sayısı	Toplam Kovan	Bal Üretimi (Ton)	Balmumu Üretimi (Ton)
Arıcılık	73	30.714	0	30.714	162,107	12,100

Kaynak: TÜİK, 2017.

Kanatlı Hayvan;

İlçede hayvancılık ilkel ve basit usullere göre sürdürülmektedir. Kanatlı hayvan üretiminde ilk sırada tavukçuluk gelmektedir. Ancak bu üretim aile tavukçuluğunu geçmemektedir. İlçe genelinde 2017 senesi TÜİK verilerine göre 12.187 adet yumurta tavuğu, 341 adet ördek, 3.643 adet hindi ve 181 adet kaz bulunmaktadır.

B.7.3.2. Hizmetler Ana Sektörü

Derik yerleşmesi ilçe statüsü kazandıktan günümüze kadar geçen süreçte ilçede hizmetler sektörü gelişim göstermiştir. İlçede küçük çaplı çeşitli esnafların yanında az da olsa uzmanlık gerektiren büro hizmetleri de gelişmiştir.

İdari ve Sosyal Hizmetler Alt Sektörü

Derik ilçesinde, idari ve sosyal hizmetler sınıfında; kaymakamlık ve bağlı birimleri ile Derik Belediyesi bulunmaktadır.

Eğitim

Derik ilçesi sınırları dahilinde 146 adet resmi eğitim kurumu bulunmaktadır.

Çalışma alanı sınırları içerisinde ise 2 adet anaokulu, 5 adet ilkokul, 3 adet ilkokul-ortaokul kompleksi, 1 adet ortaokul, 1 adet ilköğretim bölge okulu ve 3 adet lise bulunmaktadır.

Aynı zamanda ilçe de halk eğitim merkezi bulunmaktadır. Söz konusu eğitim merkezinde 4 öğretmen, 5 derslik ve 1 atölye yer almakta olup, toplam 105 öğrenci bulunmaktadır.

İbadet Tesisleri

Derik ilçe bütününde 130 adet cami bulunmaktadır. Bunlardan 12 adet cami ise çalışma alanında yer almaktadır.

Sağlık

Derik ilçesinde devlet hastanesi yer almakta olup, 2006 yılında 50 yataklı bir hastane olarak hizmete girmiştir. Devlet hastanesi iki kattan oluşmakta olup, bir ek bina ile toplam 15 dönüm arazi üzerine kurulmuştur. Hastanede 11 uzman hekim, 1 tıbbi biyokimya uzmanı, 12 pratisyen hekim, 2 diş hekimi, 1 eczacı, 1 diyetisyen, 1 psikolog, 35 hemşire, 8 ebe, , 6 laboratuvar, 2 anestezi teknisyeni, 3 sağlık memuru 2 ATT, 6 röntgen teknikeri 4 tıbbi sekreter olmak üzere diğer personellerle birlikte 112 personel daha bulunmaktadır.

Ticaret

Derik ilçesi sınırları dahilinde kalan çalışma alanı sınırları kapsamında yapılan arazi çalışmaları sonucu elde edilen bilgilere göre; çalışma alanında ticari faaliyetler sektöründe; 678 adet işletme bulunmaktadır. Bu işletmelerin yanında 106 adet boş dükkan bulunmaktadır.

Çalışma alanındaki ticari birimlerin faaliyet türlerine göre dağılımına bakıldığında; işletmelerin %18.37'sinin (144 adet) Gıda Maddeleri Satışı, %6.89'unun (54 adet) Büro ve Mesleki Hizmetler, %42.86'sının (336 adet) Diğerleri, %8.67'sinin (68 adet) Konaklama ve Eğlence, %6.89'unun (54 adet) Ulaşım ve Depolama, %13.52'sinin (106 adet) Boş Dükkan, %2.81'inin (22 adet) ise Ateşli ve Gürültülü Küçük Sanatlar olduğu görülmektedir.

Çalışma alanında yer alan ticari faaliyetlerin kullanımlarına göre dağılımı **Tablo 43**'te sunulmuştur.

Tablo 31: Çalışma Alanında Yer Alan Ticari Faaliyetlerin Kullanımına Göre Dağılımı

Kullanım Türü	İşletme Adedi	Oran (%)
B- Gıda Maddeleri Satış	144	18.37
C- Büro Mesleki Hizmetler	54	6.89
D- Diğerleri	336	42.86
E- Konaklama Ve Eğlence	68	8.67
G- Ulaşım Ve Depolama	54	6.89
H- Boş Dükkanlar	106	13.52
K- Ateşli Ve Gürültülü Küçük Sanatlar	22	2.81
Genel Toplam	784	100.00

Kaynak: Arazi ve Büro Çalışmaları, 2018.

Ulaştırma-Haberleşme

Derik yerleşiminden Mardin il merkezi, Diyarbakır ve çevre yerleşimlere minibüs seferleri özel işletmeler aracılığıyla otobüs ve minibüslerle yapılmaktadır. 2018 yılı itibarıyla ilçe içinde şehir içi minibüslerle toplu taşımaya başlanmıştır.

B.8. BUGÜNKÜ KENTSEL ALAN KULLANIMI VE ALTYAPI

Derik yerleşmesinin bugünkü makroformunun oluşmasındaki temel etkenler; arazinin topoğrafik yapısı, tarım arazileri, karayolu aksları, mülkiyet durumu ve sosyal-ekonomik-kültürel yapısıdır.

Yerleşimde bulunan yollar arazinin topoğrafik yapısına göre şekillenerek konut adalarını oluşturmaktadır. Yerleşmenin dokusu genel olarak 1-2 katlı yığma yapılardan ve 2-4 katlı betonarme yapılardan oluşmaktadır. Ancak son yıllarda özellikle Tepebağ Mahallesinin kuzeyinden başlayarak Diyarbakır Bulvarı'na cepheli olan bölgelerde 5-7 katlı ve azda olsa 8-9 katlı betonarme yapılar yapılmaya başlanmıştır. Çalışma alanına ait mevcut arazi kullanım dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 32: Bugünkü Arazi Kullanım Tablosu

Kullanımlar	Alan(Ha)	Oran (%)	Alan/Kişi (m ² /Kişi)
Konut Alanı	124.29	7.83	58.99
Ticaret	5.88	0.37	2.79
Akaryakıt	0.70	0.04	0.33
Anaokulu Alanı	0.20	0.01	0.10
İlkokul Alanı	1.38	0.09	0.66
İlköğretim Alanı	4.57	0.29	2.17
Ortaokul Alanı	0.09	0.01	0.04
Lise Alanı	3.19	0.20	1.52
Resmi Kurum Alanı	3.30	0.21	1.57
Sağlık Tesis Alanı	1.00	0.06	0.48
Sosyal Tesis Alanı	0.33	0.02	0.16
Dini Tesis	0.68	0.04	0.32
Park Alanı	0.31	0.02	0.15
Spor Alanı	2.03	0.13	0.96
Teknik Altyapı Alanı	0.18	0.01	0.09
Askeri Alan	2.54	0.16	1.21
Ahır (Besihane)	0.09	0.01	0.04
Depo	0.79	0.05	0.38
Mezarlık	5.48	0.35	2.60
İfrazlı Boş Alanlar	19.22	1.21	9.12
Harabe	0.52	0.03	0.25
İnşaat	1.10	0.07	0.52
Tarım Alanı (Bağ-Bahçe)	13.12	0.83	6.23
Tarım Alanı (Tarla)	708.82	44.63	336.43
Zeytinlik Alanı	292.95	18.45	139.04
Ağaçlık Alan	1.54	0.10	0.73
İfrazsız Boş Alanlar	327.72	20.64	155.54
Dere-Kanal	2.58	0.16	1.22
Yollar Ve Otoparklar	63.38	3.99	30.08
Toplam	1,588.05	100.00	753.74

Kaynak: Arazi ve Büro Çalışmaları, 2018.

B.8.1. KONUT YERLEŞME ALANLARI

Yerleşimin üç tarafı dağlarla çevrili olup, güney kesimlere doğru eğimin azalmaktadır. Topoğrafyaya uygun olarak organik bir gelişme özelliği gösteren yerleşimin batısı, güneyi ile güneydoğusu tarım ve zeytinlik alanları ile çevrilidir. Çalışma alanı;

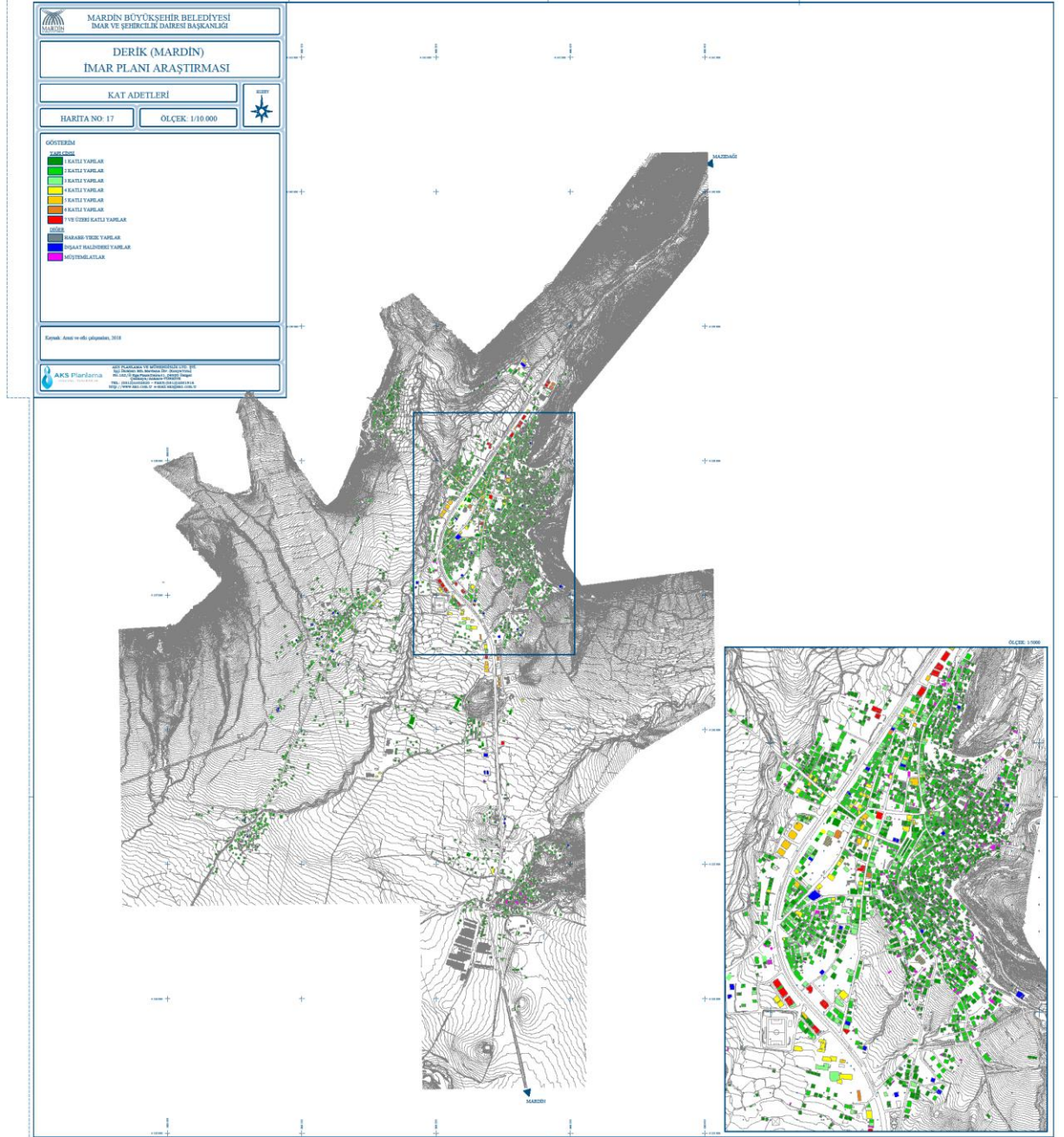
Bahçelievler, Cevizpınar mahallelerinin tamamını, Zeytinpınar mahallesinin güneydoğusunda, Tepebağ mahallesinin kuzeyinde ve Söğütözü mahallesinin kuzeydoğusunda yerleşim alanlarının yer aldığı bölgeleri, Küçükpınar ve Kale mahallelerinin batısındaki yerleşim alanlarının bulunduğu bölgeler ile Dağ mahallesinin batısında küçük bir kısmı kapsamaktadır.

Yerleşmede yer alan konut yapıları çoğunlukla birbirine bitişik olup, genel olarak 1-2 katlı yığma ve 2-4 katlı betonarme cinstedir. Ancak son zamanlarda yaşanan hızlı kentleşme süreci sonucunda özellikle Bahçelievler, Cevizpınar ve Kale mahallelerinde Diyarbakır Bulvarı'na cepheli olan bölgelerde 5, 6, 7, 8 ve 9 katlı yapılar bulunmaktadır.

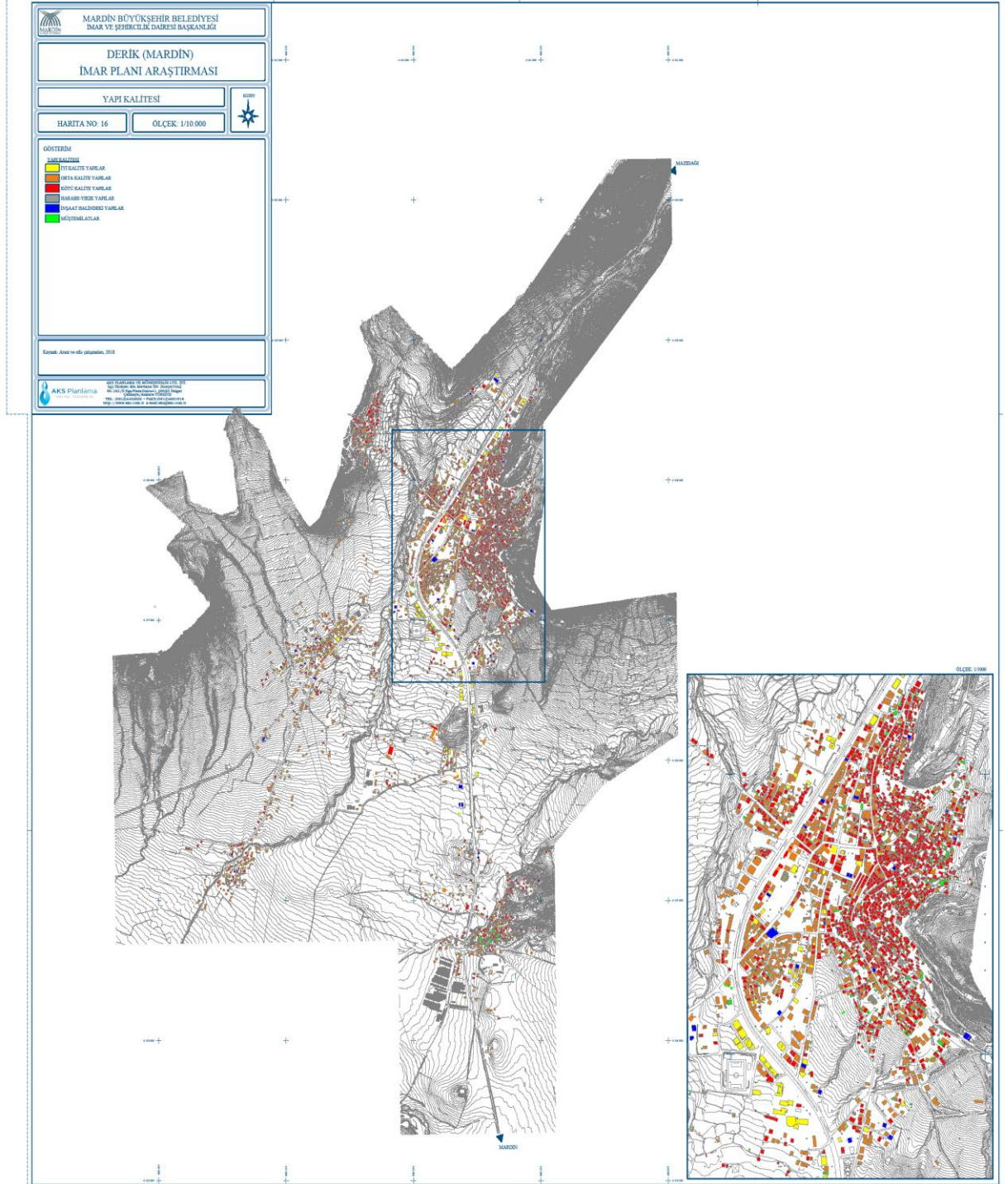
Çalışma alanında ahır ve benzeri kullanım alanlarına çok fazla rastlanılmamaktadır. Yerleşimde maksimum kat yüksekliği 9 kattır ve bu tarz yüksek katlı yapılar genellikle Bahçelievler ve Kale mahallelerinde yer almaktadır.

Yerleşmenin kuzeyinde yer alan ve diğer mahallelere göre daha çok merkezi fonksiyonu barındıran Cevizpınar ve Kale mahallelerinde bulunan konutlar ise 2 kat ile 4 kat arasında kat yüksekliğine sahip betonarme yapım tekniği ile inşa edilmiş yapılardır. Aynı zamanda söz konusu mahallerde özellikle Diyarbakır Bulvarı ile anayollara cepheli olan bölgelerde ticaret konut karma kullanımlarının yer aldığı yapılar da yer almaktadır. Konut alanları 124,29 ha alan kaplamakta olup, toplam çalışma alanının %7.83'ünü oluşturmaktadır. Kişi başına 59,99 m² konut alanı düşmektedir.

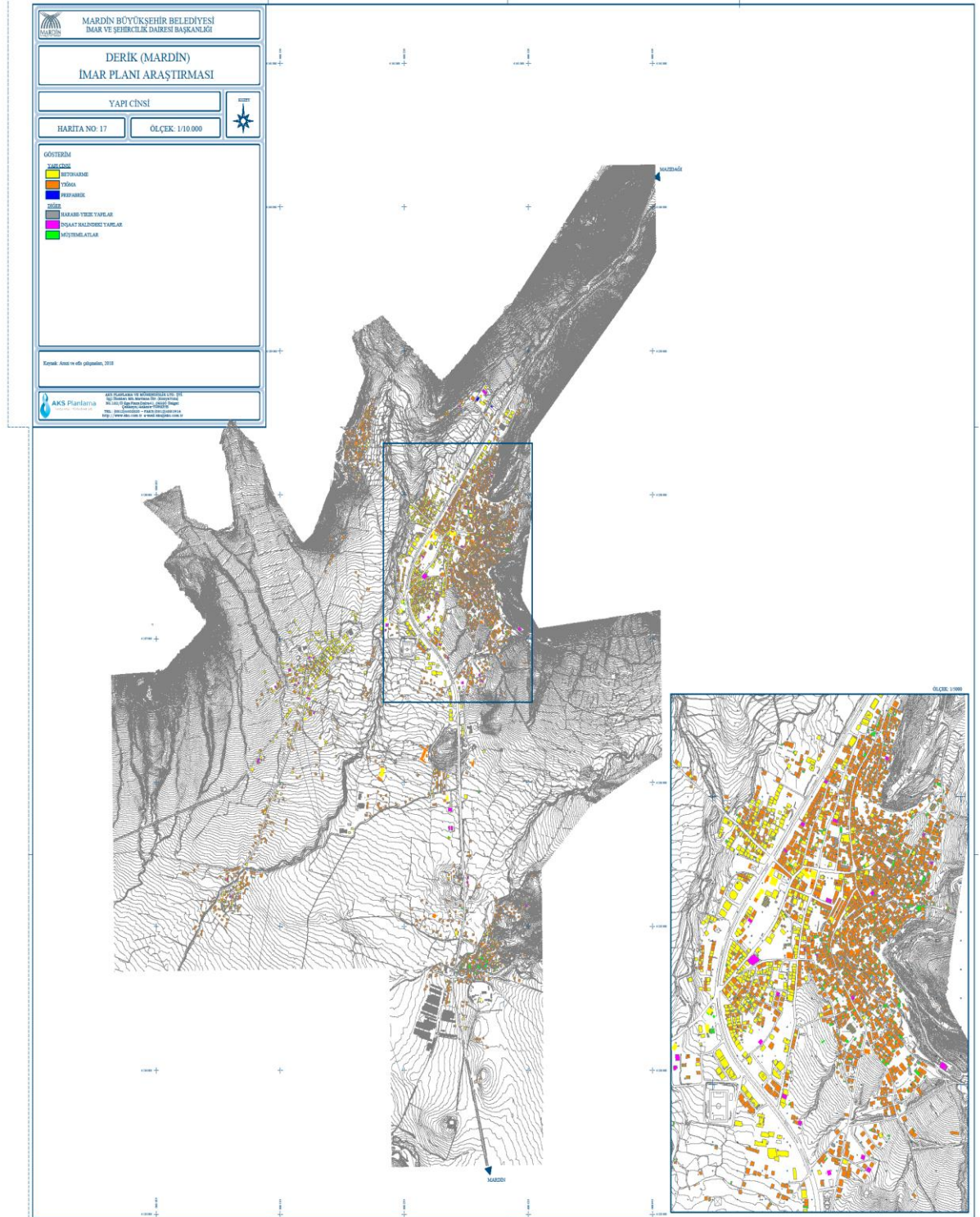
Yapılarda kat adetlerinin dağılımına bakıldığında %54.90'ı bir katlı, %32.27'si 2 katlı, %8.51'i 3 katlı, %2,37'si 4 katlı, %0.70'i 5 katlı, %0.31'i 6 katlı, %0.60'ı 7 katlı, %0.31'i 8 katlı ve %0.02'si ise 9 katlı yapılardan oluştuğu görülmektedir. (Bkz: Harita No: 15 Kat Adetleri)

Yerleşimdeki yapıların %3,81'i iyi, %39,91'i orta ve %54,97'si ise kötü kalite konut yapılarıdır. Aynı zamanda yerleşimde bulunan yapıların %1.30'u ise harabe yapılarıdır. (Bkz: Harita No:16, Yapı Kalitesi)

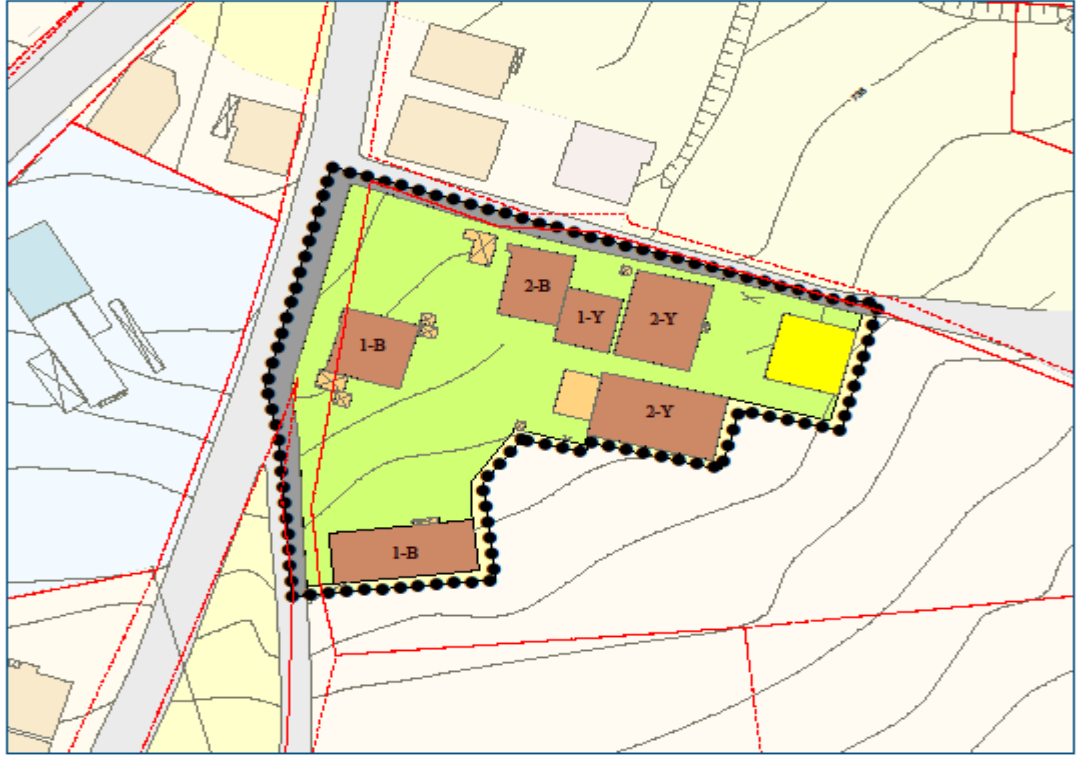

Yapı cinsleri ise betonarme (%22,03) ve yığma (%77,89) ağırlıklıdır. Çok az miktarda prefabrik (%0,07) yapı da bulunmaktadır. (Bkz: Harita No:17. Yapı Cinsi)

Planlama alanında konut alanlarının doku özelliklerini saptamak amacı ile her mahallede konut doku analizleri yapılmış olup, konut doku analizi çalışmalarının sonuçları aşağıdaki tabloda verilmektedir. (Bkz: Harita No:18 a-b-c-d-e, f, g, Konut Doku Analizleri)

Harita No:18 a-b-c-d-e, f, g, Konut Doku Analizleri

DERİK (MARDİN) ÖRNEK KONUT DOKUSU

Bahçelievler Mahallesi

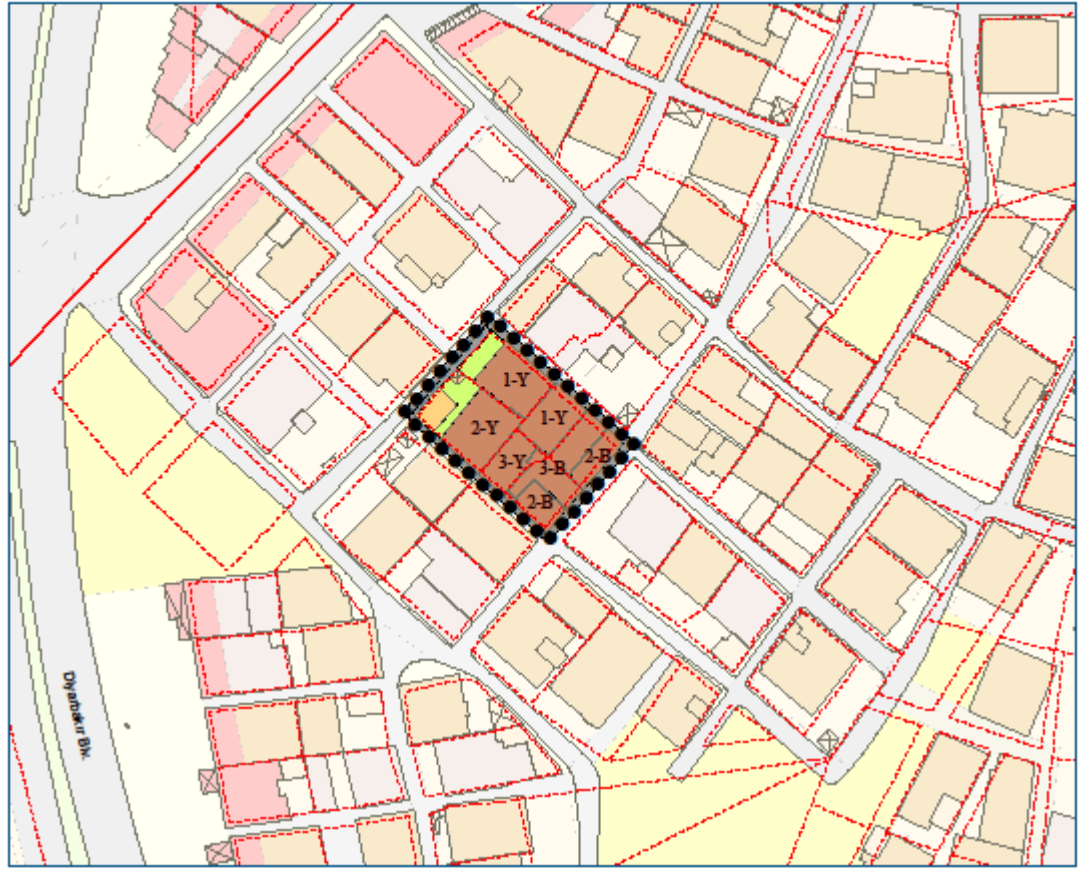
Bahçe Alanı (m ²)	2877.50
Müştemilat (m ²)	136.02
Harabe (m ²)	0.00
Yol Alanı (m ²)	558.66
Ortalama Hane Büyüklüğü (kişi)	6.91
Hane Sayısı	6
Nüfus (kişi)	41
Konut Taban Alanı (m ²)	1242.25
Konut Kat Alanı (m ²)	1935.45
Toplam Alan(m ²)	4739.60
TAKS	0.26
KAKS	0.41
Brüt Nüfus Yoğunluğu (kişi/ha)	87
Net Nüfus Yoğunluğu (kişi/ha)	334
Parsel Sayısı	1
Ortalama Parsel Büyüklüğü (m ²)	4739.60

GÖSTERİM

- Doku Analizi Sınırı
- Boş Alan
- Harabe
- İnşaat
- Yol
- Konut Bahçesi
- Konut
- Müştemilat
- Tarla

HARİTA NO:18-D

DERİK (MARDİN) ÖRNEK KONUT DOKUSU

Cevizpınar Mahallesi

Bahçe Alanı (m ²)	66.06
Müştemilat (m ²)	30.18
Harabe (m ²)	0.00
Yol Alanı (m ²)	151.80
Ortalama Hane Büyüklüğü (kişi)	6.91
Hane Sayısı	7
Nüfus (kişi)	48
Konut Taban Alanı (m ²)	536.12
Konut Kat Alanı (m ²)	1064.33
Toplam Alan(m ²)	632.36
TAKS	0.85
KAKS	1.68
Brüt Nüfus Yoğunluğu (kişi/ha)	765
Net Nüfus Yoğunluğu (kişi/ha)	902
Parsel Sayısı	6
Ortalama Parsel Büyüklüğü (m ²)	105.39

GÖSTERİM

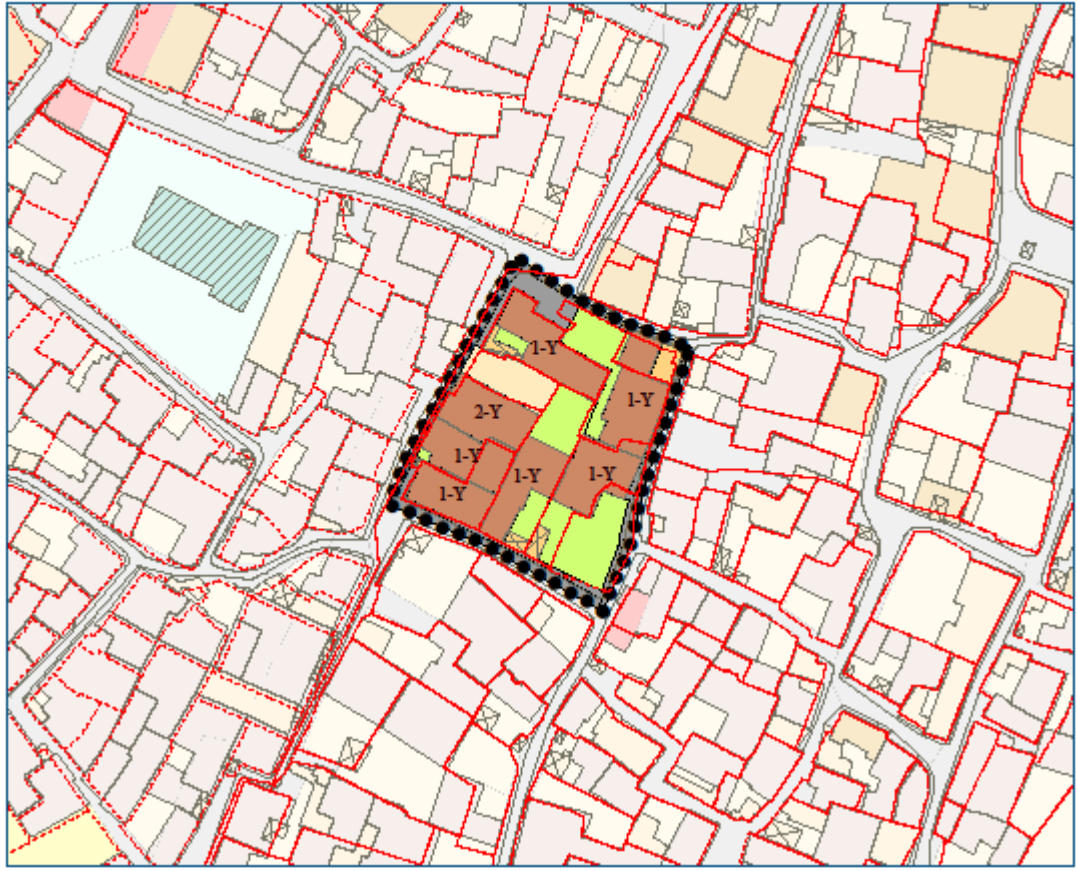
..... Doku Analizi Sınırı

- Boş Alan
- Harabe
- İnşaat
- Yol
- Konut Bahçesi
- Konut
- Müştemilat
- Tarla

KUZAY

HARİTA NO:18-C

DERİK (MARDİN) ÖRNEK KONUT DOKUSU

Dağ Mahallesi

Bahçe Alanı (m ²)	420.63
Müştemilat (m ²)	63.95
Harabe (m ²)	0.00
Yol Alanı (m ²)	349.46
Ortalama Hane Büyüklüğü (kişi)	6.91
Hane Sayısı	7
Nüfus (kişi)	48
Konut Taban Alanı (m ²)	912.56
Konut Kat Alanı (m ²)	1042.89
Toplam Alan(m ²)	1500.99
TAKS	0.61
KAKS	0.69
Brüt Nüfus Yoğunluğu (kişi/ha)	322
Net Nüfus Yoğunluğu (kişi/ha)	530
Parsel Sayısı	9
Ortalama Parsel Büyüklüğü (m ²)	166.78

GÖSTERİM

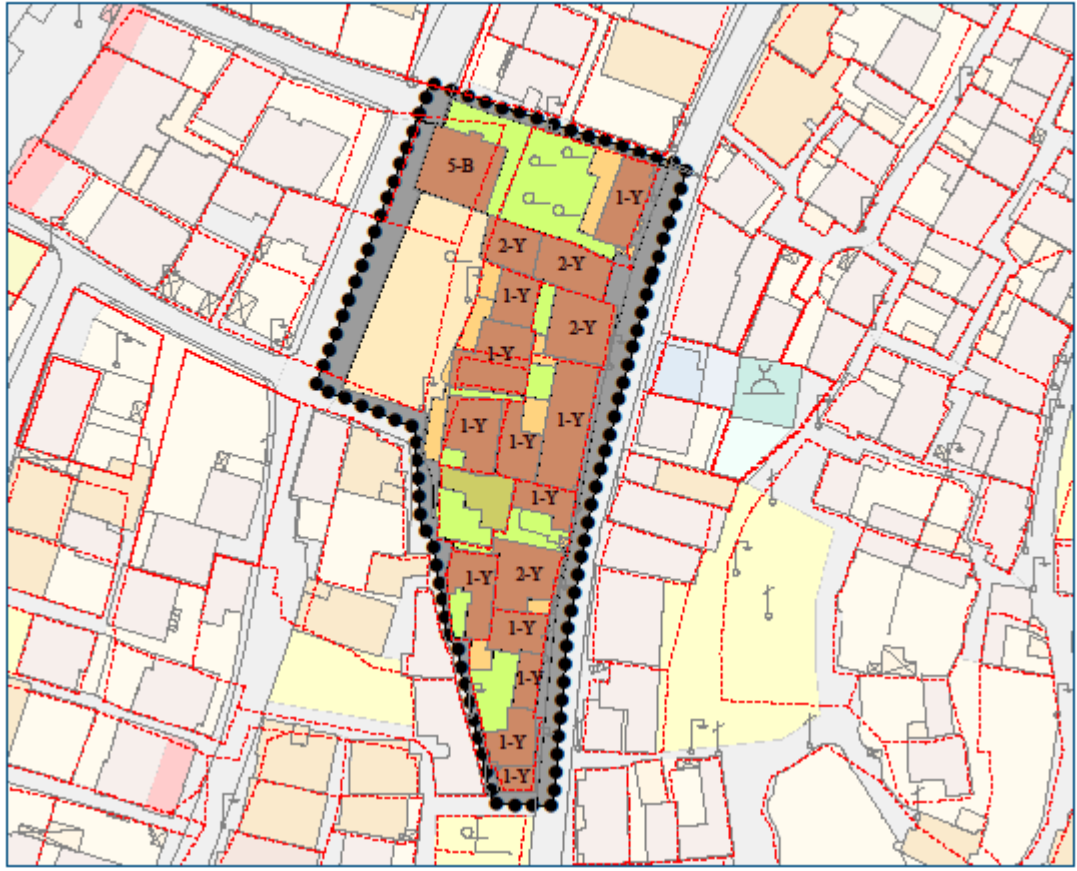
..... Doku Analizi Sınırı

- Boş Alan
- Harabe
- İnşaat
- Yol
- Konut Bahçesi
- Konut
- Müştemilat
- Tarla

KUZAY

HARİTA NO:18-B

DERİK (MARDİN) ÖRNEK KONUT DOKUSU

Kale Mahallesi

Bahçe Alanı (m ²)	690.26
Müştemilat (m ²)	229.57
Harabe (m ²)	84.67
Yol Alanı (m ²)	969.64
Ortalama Hane Büyüklüğü (kişi)	6.91
Hane Sayısı	17
Nüfus (kişi)	117
Konut Taban Alanı (m ²)	1642.42
Konut Kat Alanı (m ²)	2717.16
Toplam Alan(m ²)	3216.03
TAKS	0.51
KAKS	0.84
Brüt Nüfus Yoğunluğu (kişi/ha)	365
Net Nüfus Yoğunluğu (kişi/ha)	715
Parsel Sayısı	13
Ortalama Parsel Büyüklüğü (m ²)	247.39

GÖSTERİM

..... Doku Analizi Sınırı

Boş Alan

Harabe

İnşaat

Yol

Konut Bahçesi

Konut

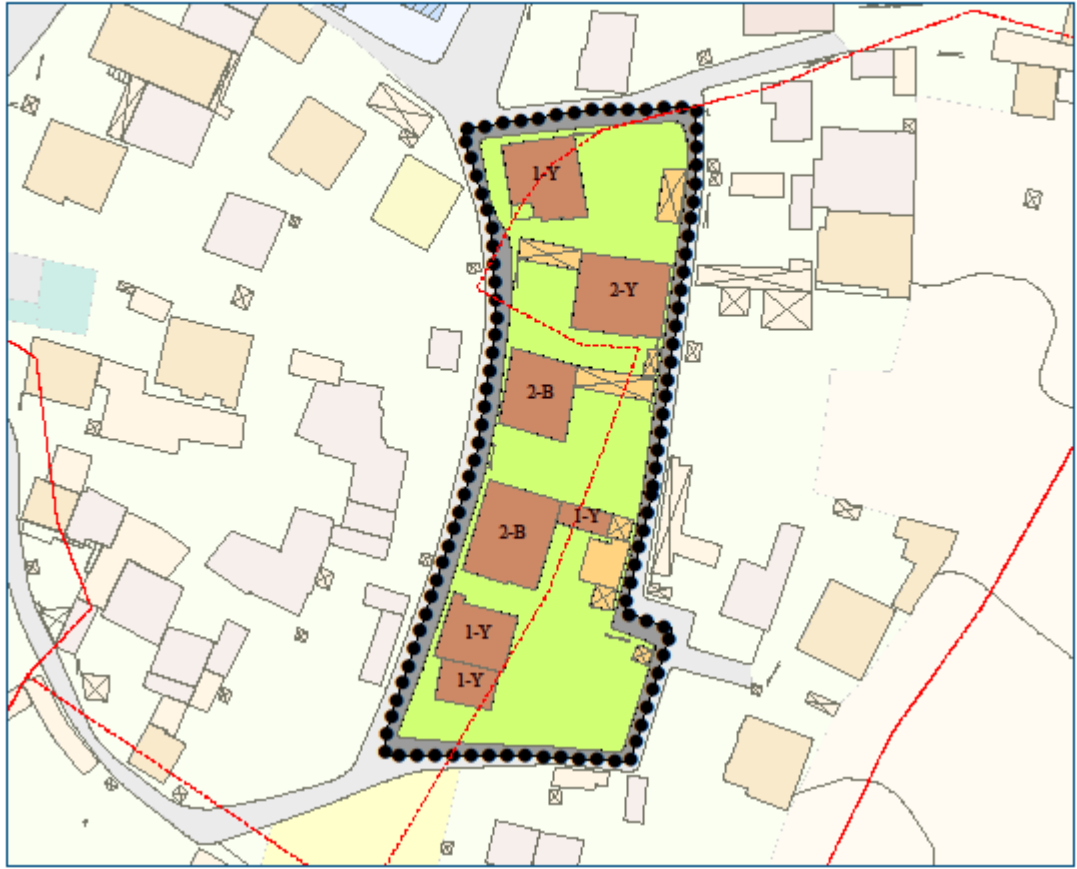
Müştemilat

Tarla

KUZAY

HARİTA NO:18-A

DERİK (MARDİN) ÖRNEK KONUT DOKUSU

Söğütözü Mahallesi

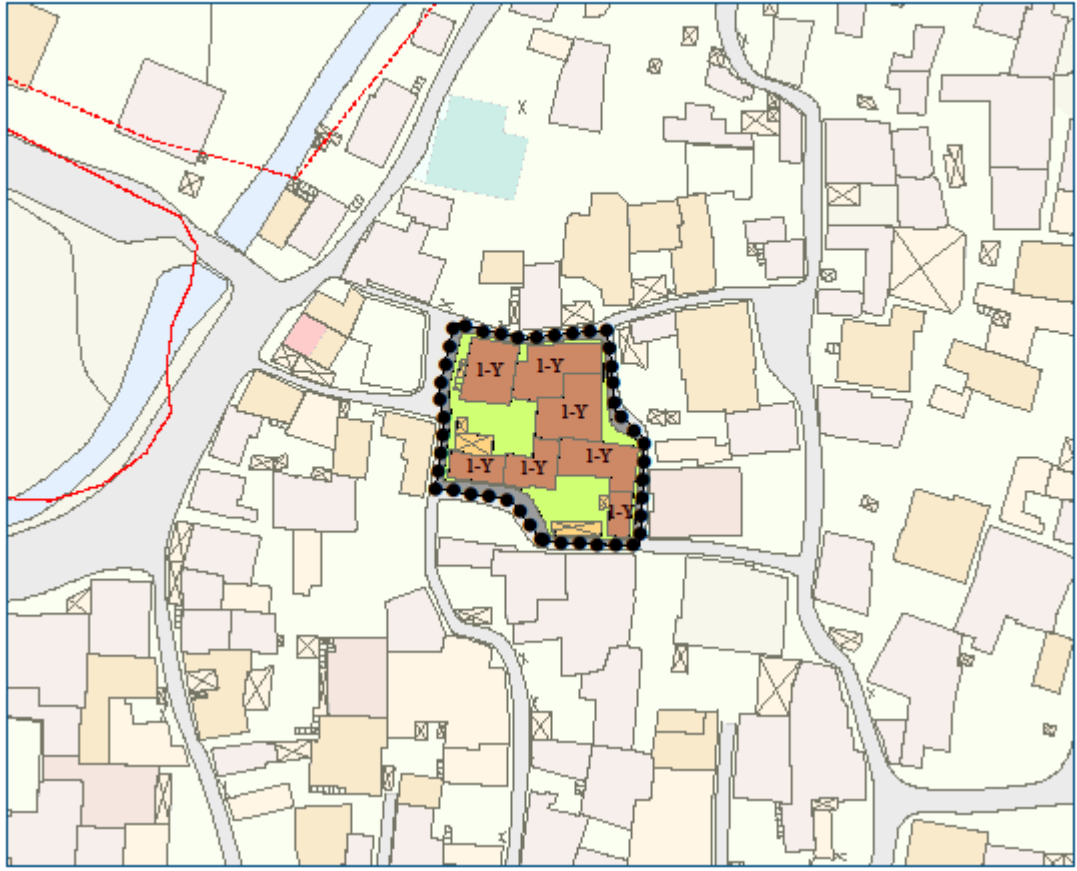
Bahçe Alanı (m ²)	2209.30
Müştemilat (m ²)	231.38
Harabe (m ²)	0.00
Yol Alanı (m ²)	673.99
Ortalama Hane Büyüklüğü (kişi)	6.91
Hane Sayısı	6
Nüfus (kişi)	41
Konut Taban Alanı (m ²)	998.68
Konut Kat Alanı (m ²)	1591.38
Toplam Alan(m ²)	3439.36
TAKS	0.29
KAKS	0.46
Brüt Nüfus Yoğunluğu (kişi/ha)	121
Net Nüfus Yoğunluğu (kişi/ha)	415
Parsel Sayısı	1
Ortalama Parsel Büyüklüğü (m ²)	3439.36

GÖSTERİM

- Doku Analizi Sınırı
- Boş Alan
- Harabe
- İnşaat
- Yol
- Konut Bahçesi
- Konut
- Müştemilat
- Tarla

HARİTA NO:18-E

DERİK (MARDİN) ÖRNEK KONUT DOKUSU

Tepebağ Mahallesi

Bahçe Alanı (m ²)	309.00
Müştemilat (m ²)	56.82
Harabe (m ²)	0.00
Yol Alanı (m ²)	175.70
Ortalama Hane Büyüklüğü (kişi)	6.91
Hane Sayısı	7
Nüfus (kişi)	48.37
Konut Taban Alanı (m ²)	556.52
Konut Kat Alanı (m ²)	556.52
Toplam Alan(m ²)	922.33
TAKS	0.60
KAKS	0.60
Brüt Nüfus Yoğunluğu (kişi/ha)	524
Net Nüfus Yoğunluğu (kişi/ha)	869
Parsel Sayısı	1
Ortalama Parsel Büyüklüğü (m ²)	922.33

GÖSTERİM

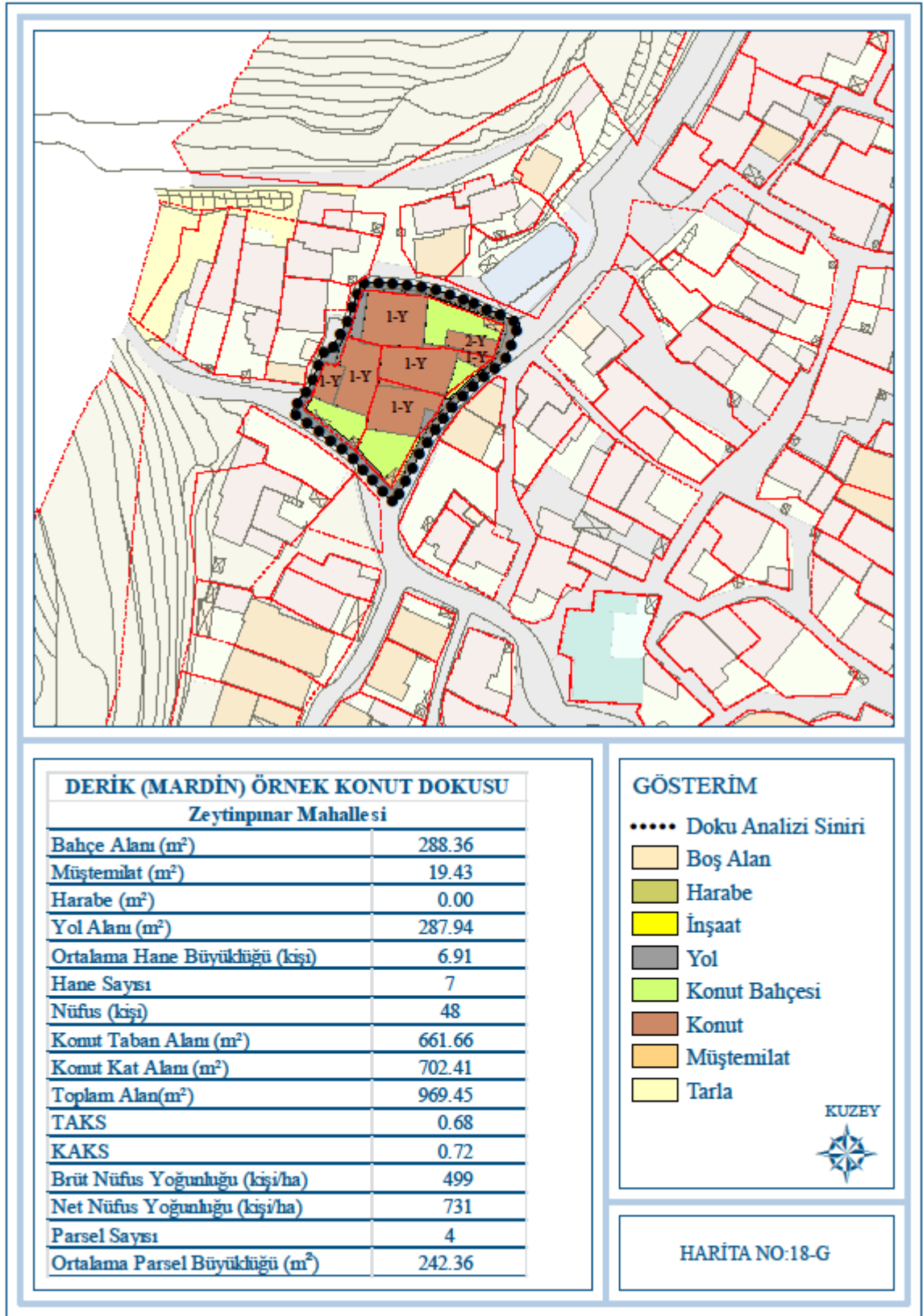
..... Doku Analizi Sınırı

- Boş Alan
- Harabe
- İnşaat
- Yol
- Konut Bahçesi
- Konut
- Müştemilat
- Tarla

KUZEY

HARİTA NO:18-F

Tablo 33: Konut Doku Analizleri Tablosu

	Bahçelievler	Cevizpınar	Dağ	Kale	Söğütözü	Tepebağ	Zeytinpınar
Konut Taban Alanı (M ²)	1242.25	536.12	912.56	1642.42	998.68	556.52	661.66
Konut Kat Alanı (M ²)	1935.45	1064.33	1042.89	2717.16	1591.38	556.52	702.41
Bahçe Alanı (M ²)	2877.50	66.06	420.63	690.26	2209.30	309.00	288.36
Müştemilatlar (M ²)	136.02	30.18	63.95	229.57	231.38	56.82	19.43
Harabe (M ²)	-	-	-	84.67	-	-	-
Toplam Yol Alanı (M ²)	558.66	151.80	349.46	969.64	673.99	175.70	287.94
Nüfus	41	48	48	117	41	48	48
Hane Sayısı	6	7	7	17	6	7	7
Parsel Sayısı	1	6	9	13	1	1	4
Toplam Alan (M ²)	4739.60	632.36	1500.99	3216.03	3439.36	922.33	969.45
Brüt Yoğunluk (Kişi/Ha)	87	765	322	365	121	524	499
Net Yoğunluk (Kişi/Ha)	334	902	530	715	415	869	731
Taks	0.26	0.85	0.61	0.51	0.29	0.60	0.68
Kaks	0.41	1.68	0.69	0.84	0.46	0.60	0.72
Ortalama Parsel Büyüklüğü (M ²)	4739.60	105.39	166.78	247.39	3439.36	922.33	242.36
Ortalama Hane Büyüklüğü	6.91	6.91	6.91	6.91	6.91	6.91	6.91

Kaynak: Arazi ve Büro Çalışmaları, 2018.

Planlama alanında bulunan mahallelerin yapı yoğunluklarına ilişkin bilgiler **Tablo 46**'da verilmiştir.

Tablo 34: Mahallelerde Yapı Yoğunlukları

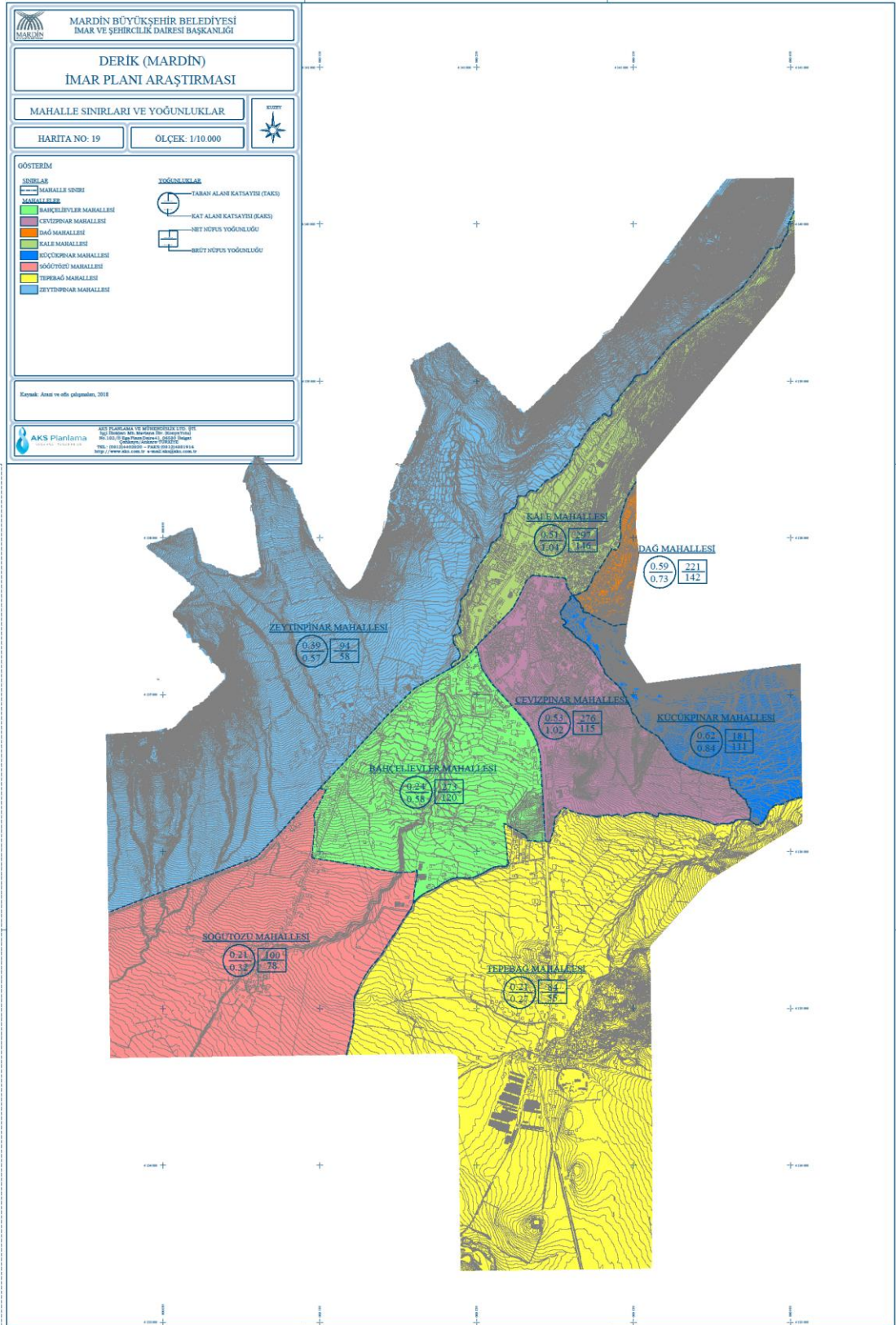
Mahalle	Nüfus	Toplam Kentsel Alan (Ha)	Konut Alanı (Ha)	TAKS	KAKS	Brüt Yoğunluk (Kişi/Ha)	Net Yoğunluk (Kişi/Ha)
Bahçelievler	2.909	24,39	10,63	0.24	0.58	120	273
Cevizpınar	5.495	48,52	19,73	0.53	1.02	115	276
Dağ	934	7,18	4,21	0.59	0.73	142	221
Kale	6.700	46,26	22,41	0.51	1.04	146	297
Küçükpınar	452	4,69	2,44	0.62	0.84	111	181
Söğütözü	1.176	15,34	11,71	0.21	0.32	78	100
Tepebağ	1.878	34,54	22,33	0.21	0.27	55	84
Zeytinpınar	1.525	26,61	16,25	0.39	0.57	58	94

Kaynak: Arazi ve Büro Çalışmaları, 2018.

Derik ilçesinde bulunan mahalleler arasında TAKS'in en yüksek olduğu mahalle Küçükpınar Mahallesi, en düşük olduğu mahalle ise Söğütözü ve Tepebağ Mahalleleridir. Mahalleler arasında KAKS'in en yüksek olduğu mahalle Kale Mahallesi, en düşük olduğu mahalle ise Tepebağ Mahallesidir. Yerleşmede bulunan mahallelerin brüt ve net yoğunlukları incelendiğinde ise brüt nüfus yoğunluğu en yüksek olan mahalle Kale

Mahallesi, en düşük olan mahalle Tepebağ Mahallesidir. Derik ilçesinde net nüfus yoğunluğu en yüksek olan mahalle Kale Mahallesi, net nüfus yoğunluğu en düşük olan mahalle ise Tepebağ Mahallesidir. (Bkz: Harita No:19, Mahalle Sınırları ve Yoğunlukları)

DERİK BELEDİYE BAŞKANLIĞI

B.8.2. KENTSEL BÖLGESEL MERKEZ, MERKEZİ İŞ ALANI

Her ne kadar Bahçelievler mahallesinde Diyarbakır Yolu'na cepheli olan yüksek katlı ayırık nizam yapıların alt katlarında ticari birimler yer alsa da yerleşmede ticari merkez özelliği genel olarak Cevizpınar ve Kale mahallelerinde yoğunlaşmaktadır. Cevizpınar ve Kale mahallerinde de Diyarbakır Yolu boyunca yer alan konut altı ticari birimleri bulunmakla birlikte, Diyarbakır Yolu'nun doğusunda klan mahallerin iç kesimlerinde halkın günlük ihtiyaçlarını karşılayacak market, eczane, konfeksiyon, kasap, hırdavat, lokanta, büfe vs. gibi işletmeler bulunmaktadır. Bu bölgede genellikle konut altı ticaret kullanımı yaygın olmakla birlikte, genellikle 1-2 katlı bitişik nizam ticari yapılar da yer almaktadır.

Çalışma alanı sınırları içerisinde yer alan ticaret alanı 5,88 ha. olup, kişi başına 2,79 m² alan düşmektedir. Ticaret alanları toplam alanın %0.37'sini oluşturmaktadır.

B.8.3. AKARYAKIT VE SERVİS ALANLARI

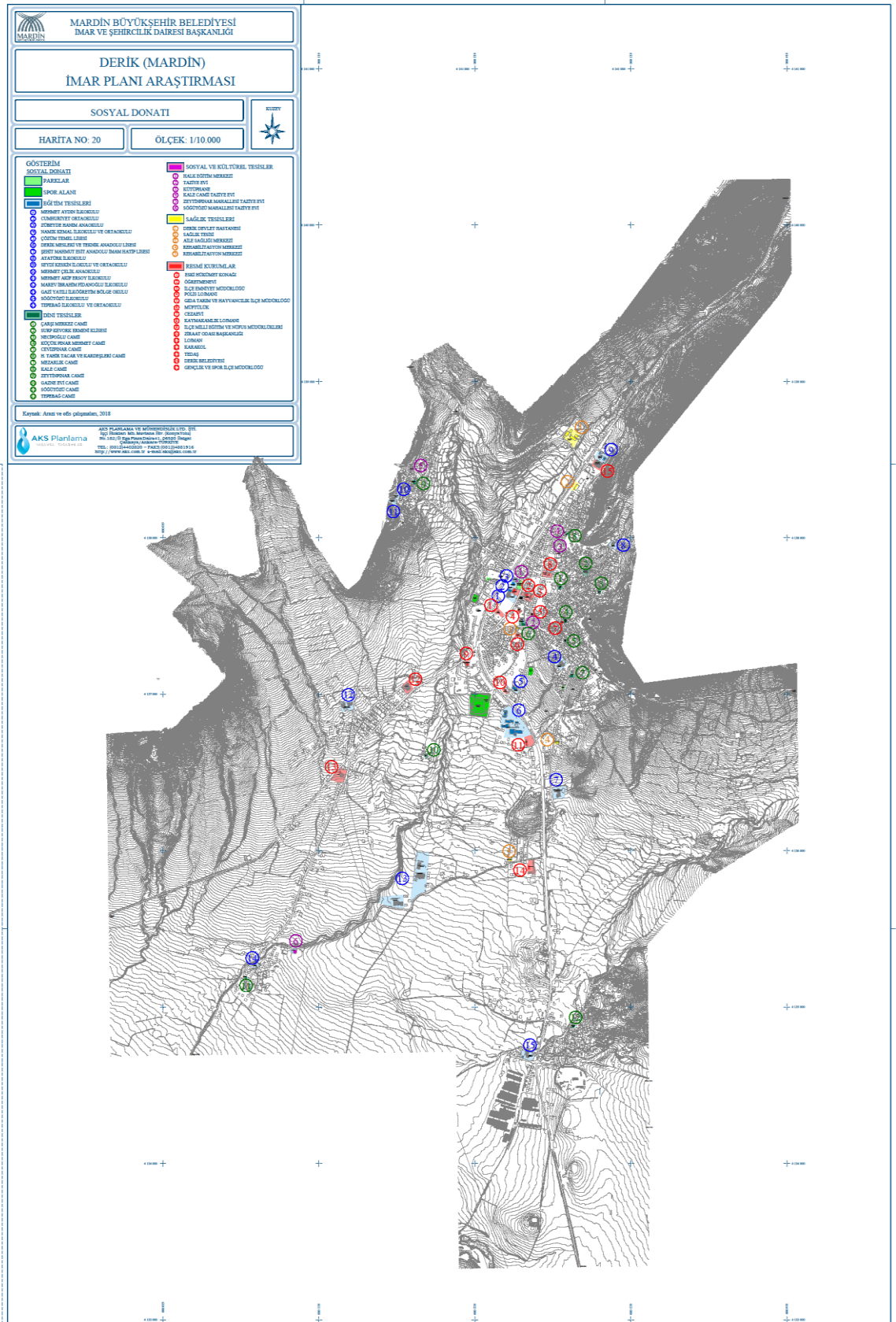
Çalışma alanında Diyarbakır Bulvarı'na cepheli olacak şekilde iki adet akaryakıt ve servis istasyonu bulunmaktadır. Akaryakıt ve servis istasyonları 0,70 ha. alan kaplamakta olup, toplam alanın %0.04'ünü oluşturmaktadır.

B.8.4. KENTSEL YEŞİL ALANLAR

Çalışma alanı sınırları içerisinde toplam 3 adet park alanı yer almaktadır. Kentsel yeşil alanlar toplam 0,31 ha. alan kaplamakta olup, toplam alanın %0.02'sini teşkil etmektedir. Yerleşmede kişi başına 0,15 m² yeşil alan düşmektedir.

B.8.5. KENTSEL SOSYAL DONATI

Çalışma alanı içerisinde kentsel sosyal donatı olarak 9,43 ha. eğitim tesis alanı, 3,30 ha. resmi kurum alanı, 1 ha. sağlık tesisi alanı, 0,33 ha. sosyal tesis alanı, 0,68 ha. dini tesis alanı, ve 2,03 ha. spor alanları bulunmakta olup, toplam 16,78 ha. alan kaplamaktadır. Yerleşmede kişi başına 7,96 m² sosyal donatı alanı düşmektedir. Çalışma alanında bulunan sosyal donatı alanlarının dağılımı ve kullanıma ilişkin bilgiler alt bölümlerde sunulmuştur. (Bkz: Harita No: 20,Sosyal Donatı)

B.8.5.1. Eğitim

Çalışma alanı içerisinde 2 adet anaokulu, 5 adet ilkokul, 3 adet ilkokul-ortaokul kompleksi, 1 adet ortaokul, 1 adet ilköğretim bölge okulu ve 3 adet lise bulunmaktadır. Eğitim alanları 9,43 ha'lık alan kaplamakta ve toplam alanın ise %0.59'unu oluşturmaktadır. Yerleşmede kişi başına 4,48 m² eğitim alanı düşmektedir.

Planlama alanında bulunan eğitim tesislerine ilişkin bilgiler **Tablo 47**'de sunulmuştur.

Tablo 35: Eğitim Tesislerinin Derslik, Öğretmen ve Öğrenci Sayıları

Eğitim Tesisinin Adı	Bulunduğu Mahalle	Derslik Sayısı	Öğretmen Sayısı	Öğrenci Sayısı
Mehmet Çelik Anaokulu*	Zeytinpınar	-	-	-
Zübeyde Hanım Anaokulu	Kale	4	5	87
Mehmet Akif Ersoy İlkokulu	Zeytinpınar	10	7	115
Atatürk İlkokulu	Kale	16	10	252
Mehmet Ayaydın İlkokulu	Kale	24	29	830
Marev İbrahim Fidanoğlu İlkokulu	Zeytinpınar	10	6	343
Söğütözü İlkokulu	Söğütözü	2	4	90
Seydi Keskin İlkokulu ve Ortaokulu	Kale	19	19	439
Namık Kemal İlkokulu ve Ortaokulu	Cevizpınar	17	19	397
Tepebağ İlkokulu ve Ortaokulu	Tepebağ	15	20	412
Gazi Yatılı İlköğretim Bölge Okulu*	Bahçelievler-Söğütözü	-	-	-
Cumhuriyet Ortaokulu	Kale	11	29	722
Özel Çözüm Temel Lisesi*	Cevizpınar	-	-	-
Derik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	Bahçelievler	25	27	618
Şehit Mahmut Eşit Anadolu İmam Hatip Lisesi	Cevizpınar	16	24	450
Toplam		169	199	4755

*Eğitim Tesislerinin Bilgisine Ulaşılamamıştır.

Kaynak : Milli Eğitim Bakanlığı Resmi İnternet Sitesi, 2018.

B.8.5.2. Sağlık

Çalışma alanında Zeytinpınar mahallesi sınırları içerisinde Derik Devlet Hastanesi, Cevizpınar mahallesinde 1 adet rehabilitasyon merkezi ile 1 adet aile sağlığı merkezi, Tepebağ mahallesinde 1 adet rehabilitasyon merkezi ve Kale mahallesinde 1 adet aile sağlığı merkezi olmak üzere toplam, 1 adet devlet hastanesi, 2 adet rehabilitasyon merkezi ve 2 adet aile sağlığı merkezi yer almaktadır.

Sağlık tesisleri 1.00 ha alan kaplamakta olup, toplam çalışma alanının % 0.06'sını oluşturmaktadır. Yerleşmede kişi başına 0,48 m² sağlık tesis alanı düşmektedir.

B.8.5.3. Resmi Kurum Alanları

Çalışma alanında; Kale mahallesinde Gençlik Spor İl Müdürlüğü, Eski Hükümet Konağı, Öğretmen Evi, Kaymakamlık Lojmanı, Cevizpınar mahallesinde Emniyet Müdürlüğü, Polis Lojmanı, Tarım Müdürlüğü, Müftülük ve Ziraat Odası Başkanlığı, Küçükpınar mahallesinde hapishane, Zeytinpınar mahallesinde karakol, Bahçelievler mahallesinde İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, İlçe Nüfus Müdürlüğü, lojman ve TEDAŞ ile Tepebağ mahallesinde ise Fen İşleri Müdürlüğü olmak üzere toplam 16 adet resmi kurum bulunmaktadır.

Çalışma alanında yer alan resmi kurum alanları 3,30 ha alana sahiptir. Yerleşmede kişi başına düşen resmi kurum alanı 1,57 m² olup, resmi kurumlar toplam çalışma alanının %0.21'ini oluşturmaktadır.

B.8.5.4. Dini Tesisler

Çalışma alanında Cevizpınar mahallesinde 4 adet, Kale mahallesinde 2 adet, Bahçelievler, Dağ, Küçükpınar, Söğütözü, Zeytinpınar ve Tepebağ mahallerinde ise 1'er tane olmak üzere toplam 12 adet cami bulunmaktadır.

Çalışma alanında dini tesisler toplam 0,68 ha. alan kaplamakta ve toplam alanın %0.04'ünü oluşturmaktadır. Yerleşmede kişi başına 0,32 m² ibadet tesisi düşmektedir.

B.8.5.5. Sosyal Tesisler

Çalışma alanında Kale mahallesinde 1 adet taziye evi, 1 adet Halk Eğitim Merkezi, 1 adet Kütüphane ve Cevizpınar, Söğütözü ile Zeytinpınar mahallerinde 1'er adet taziye evi olmak üzere toplam 6 adet sosyal tesis bulunmaktadır.

Çalışma alanında sosyal tesisler 0,33 ha. alan kaplamakta ve toplam alanın %0.02'sini oluşturmaktadır. Yerleşmede kişi başına 0,16 m² sosyal tesis alanı düşmektedir.

B.8.5.6. Kentsel Spor Alanları

Çalışma alanında Bahçelievler, Cevizpınar ve Kale mahallelerinde olmak üzere toplam 2,03 ha. spor alanı yer almakta olup, toplam alanın %0.13'ünü oluşturmaktadır. Yerleşmede kişi başına 0,96 m² spor alanı düşmektedir.

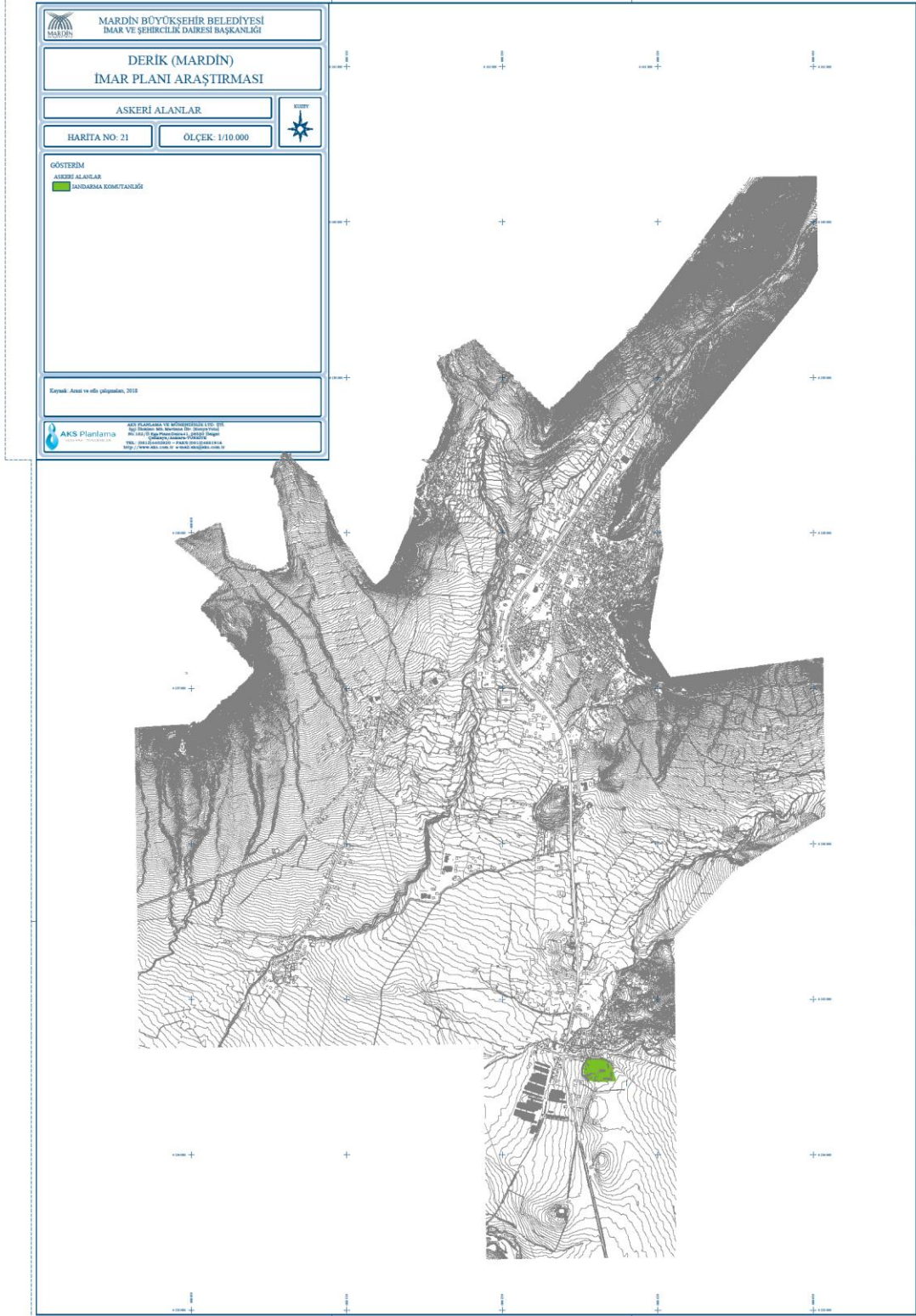
B.8.6. TEKNİK ALTYAPI

Çalışma alanında Cevizpınar, Kale ile Küçükpınar mahallelerinde 2'şer adet ve Zeytinpınar mahallesinde 1 adet olmak üzere toplam 7 adet su deposu bulunmaktadır. Çalışma alanında teknik altyapı kapsamında yer alan su depoları ve trafolar toplam 0,18 ha. alan kaplamakta olup, kişi başına 0,09 m² teknik altyapı alanı düşmektedir.

B.8.7. ASKERİ ALANLAR

Milli Savunma Bakanlığı, İnşaat Emlak Bölge Başkanlığı'nın 10.10.2017 tarih ve 201734883 sayılı yazısında; plan çalışmasına konu alanda NATO Akaryakıt Boru Hattının bulunmadığı bildirilmiş, 7'nci Kolordu Komutanlığı, Muharip Hava Kuvveti Komutanlığı ve MSB Diyarbakır Asker alma Bölge Başkanlığı sorumluluğundaki askeri alan, askeri yasak ve güvenlik bölgelerine ilişkin kroki gönderilmiştir.

Çalışma alanı sınırları dahilinde Tepebağ mahallesinde İlçe Jandarma Komutanlığı yer almaktadır. Askeri alanlar 2,54 ha. alan kaplamakta olup, toplam alanın %0.16'sını oluşturmaktadır. (Bkz: Harita No: 21, Askeri Alanlar)

B.8.8. TARIM VE ZEYTİNLİK ALANLARI

Çalışma alanında tarla alanları genel olarak Bahçelievler mahallesinin etrafında Zeytinpınar mahallesinin güneydoğusunda, Söğütözü ve Tepebağ mahallerinde, bağ-

bahçe alanları is çalışma alanının kuzeydoğusunda Kale ve Dağ mahallerinde ve Cevizpınar mahallesinin doğusunda yer almaktadır.

Çalışma alanında 13,12 ha. bağ-bahçe ve 708.82 ha. tarla alanı olmak üzere toplam 721,94 ha. tarım alanı yer almakta olup, toplam alanın %45.46'sını oluşturmaktadır.

Çalışma alanında zeytinlik alanlar da büyük yer kaplamaktadır. Zeytinlik alanlar Bahçelievler mahallesinin büyük kısmında, Zeytinpınar mahallesinin güneydoğusunda, Tepebağ mahallesinin kuzeyinde ve Küçükpınar ile Cevizpınar mahallelerinde olmak üzere toplam 292,95 ha. alan kaplamakta olup, toplam alanın %18.45'ini oluşturmaktadır.

B.8.9. MEZARLIKLAR

Çalışma alanında Cevizpınar, Bahçelievler, Kale, Dağ ve Tepebağ mahallelerinde olmak üzere toplam 5 adet mezarlık alanı yer almaktadır. Mezarlıklar 5,48 ha. alan kaplamakta olup, toplam alanın %0.35'ini oluşturmaktadır.

B.9. KENTSEL ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI

B.9.1. ULAŞIM – HABERLEŞME

B.9.1.1. Karayolu Ulaşımı

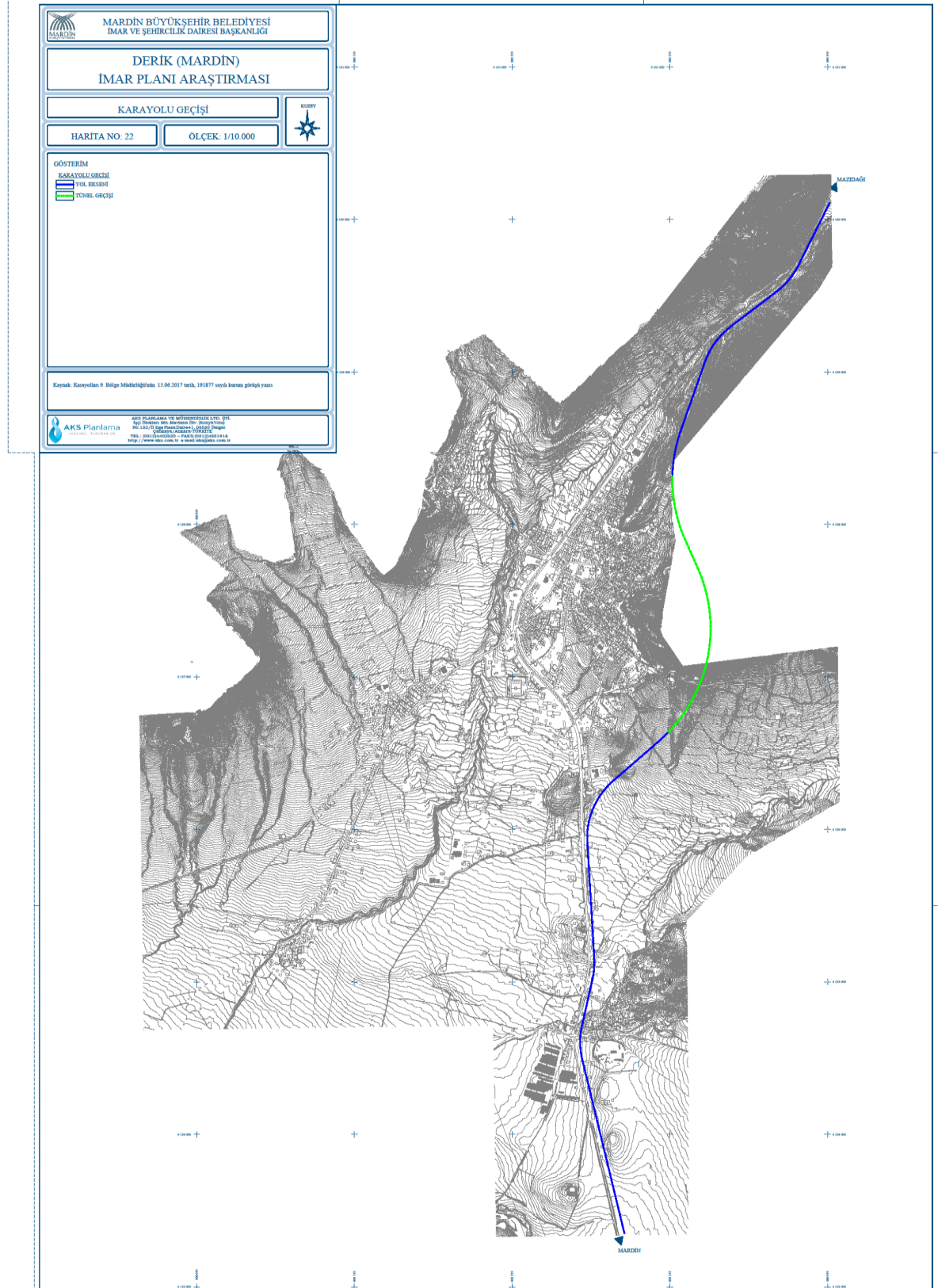
Karayolları Genel Müdürlüğü, 9. Bölge Müdürlüğü'nün 15.06.2017 tarih ve E.191877 sayılı yazısı ile Mardin İli sınırları içerisinde geçen şehir geçişleri, çevre yolu ve ilçelerdeki karayollarına ilişkin bilgiler gönderilmiştir.

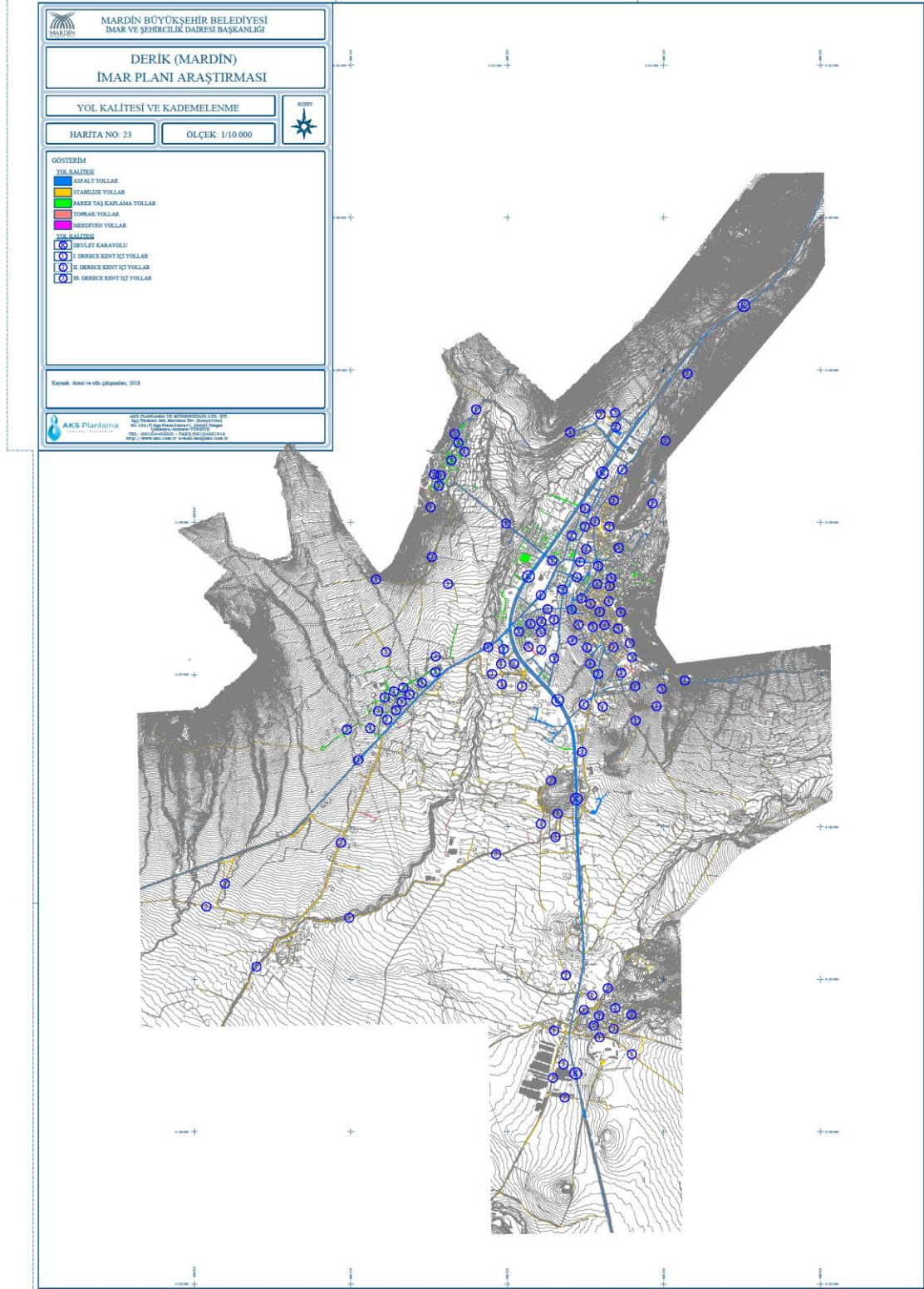
Derik yerleşimindeki yol kademelenmesine bakıldığında; yerleşmeyi kuzey ve güney yönünde bölen Mazıdağı yolu en önemli ulaşım aksını oluşturmaktadır. Söz konusu yol hem ilçenin kuzeyinde Diyarbakır-Mardin yoluna bağlanarak Mardin İl merkezi ile ulaşımını sağlamakta, hem de güneyde D-400 Karayoluna bağlanarak Şanlıurfa İl merkezi ve Kızıltepe İlçesi ile çevre yerleşimlere ulaşımı sağlamaktadır.

Derik yerleşmesinden Mardin il merkezine ulaşımı sağlayan minibüs ve otobüs seferleri de yapılmaktadır.

Planlama alanında bulunan yolların % 44,94'ünü asfalt yollar, % 11,99'unu parke taş kaplama yollar, % 40,24'ünü stabilize yollar, % 2,53'ünü toprak yollar ve % 0,30'unu merdivenler oluşturmaktadır. (Bkz: Harita No:22, Karayolu Geçişi, Harita No:23, Yol Kalitesi ve Kademelenme)

DERİK BELEDİYE BAŞKANLIĞI

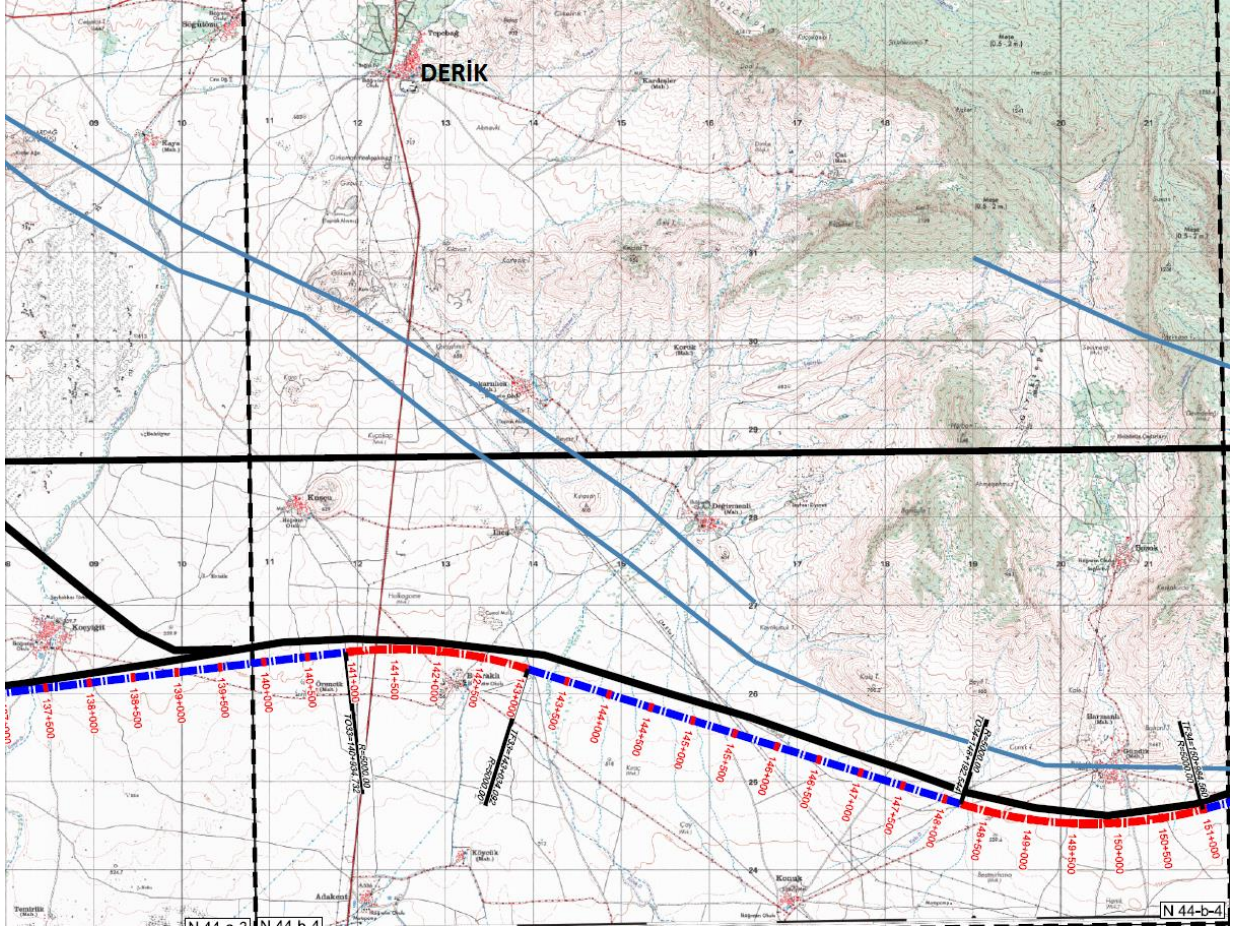

Ayrıca, “Şanlıurfa-Habur Otoyolu” projesi, Derik ilçe idari sınırları içerisinde geçmektedir. (Bkz: Şanlıurfa-Habur Otoyolu Projesi)

B.9.1.2. Demiryolu Ulaşımı

Derik ilçemiz idari sınırları dahilinde Şanlıurfa-Mardin demiryolu projesi kapsamında demiryolu geçmesi planlanmaktadır. (Bkz: Şanlıurfa-Mardin Otoyolu Projesi)

B.9.1.3. Haberleşme

Yerleşmede haberleşme hizmetleri PTT, Türk Telekom ve GSM şirketleri aracılığıyla sürdürülmektedir. Derik ilçesinde haberleşme ile ilgili herhangi bir sıkıntı bulunmamaktadır. Yerleşmedeki PTT, Türk Telekom ve GSM şirketlerine kayıtlı abone sayısı bilgilerine ulaşılamamıştır.

B.9.2. ENERJİ

Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Genel Müdürlüğü, Çevre, Kamulaştırma ve İnşaat Dairesi Başkanlığı, Coğrafi Bilgi Sistemleri Müdürlüğü'nün 09.06.2017 tarih ve E.224135 sayılı yazısında;

“Teşekkülümüzce yapılan incelemeler neticesinde; söz konusu imar planı çalışması alanına isabet eden mevcut ve etüt proje çalışmaları tamamlanan tesislerimize

ilişkin sayısal bilgiler ile Teşekkülümüz yatırım programında yer almakla birlikte henüz yer/güzergâh seçimleri yapılmamış tesislerimize ilişkin sözel bilgiler yazı ekindeki CD içeriğinde gönderilmektedir.

Teşekkülümüz haklarının gözetilmesi bakımından Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliğinde (EKAT) belirtilen yatay, düşey yaklaşım mesafelerine dikkat edilmesi ve imar plan notlarına “EKAT Yönetmeliğinde belirtilen mesafelere göre uygulama yapılmasını teminen enerji iletim hattının geçtiği alandaki irtifak koridoru boyunca TEİAŞ görüşü alınmadan uygulama yapılmayacaktır” ifadesinin eklenmesi hususunda...” denilmektedir.

B.9.3. İÇME SUYU

Derik ilçesinde içme ve kullanma suyu şebekesi bulunmakla birlikte yetersizdir.

B.9.4. KANALİZASYON

Derik ilçesinde kanalizasyon şebekesi bulunmasına karşın yetersizdir. İlçede atık su artıma tesisi bulunmamaktadır.

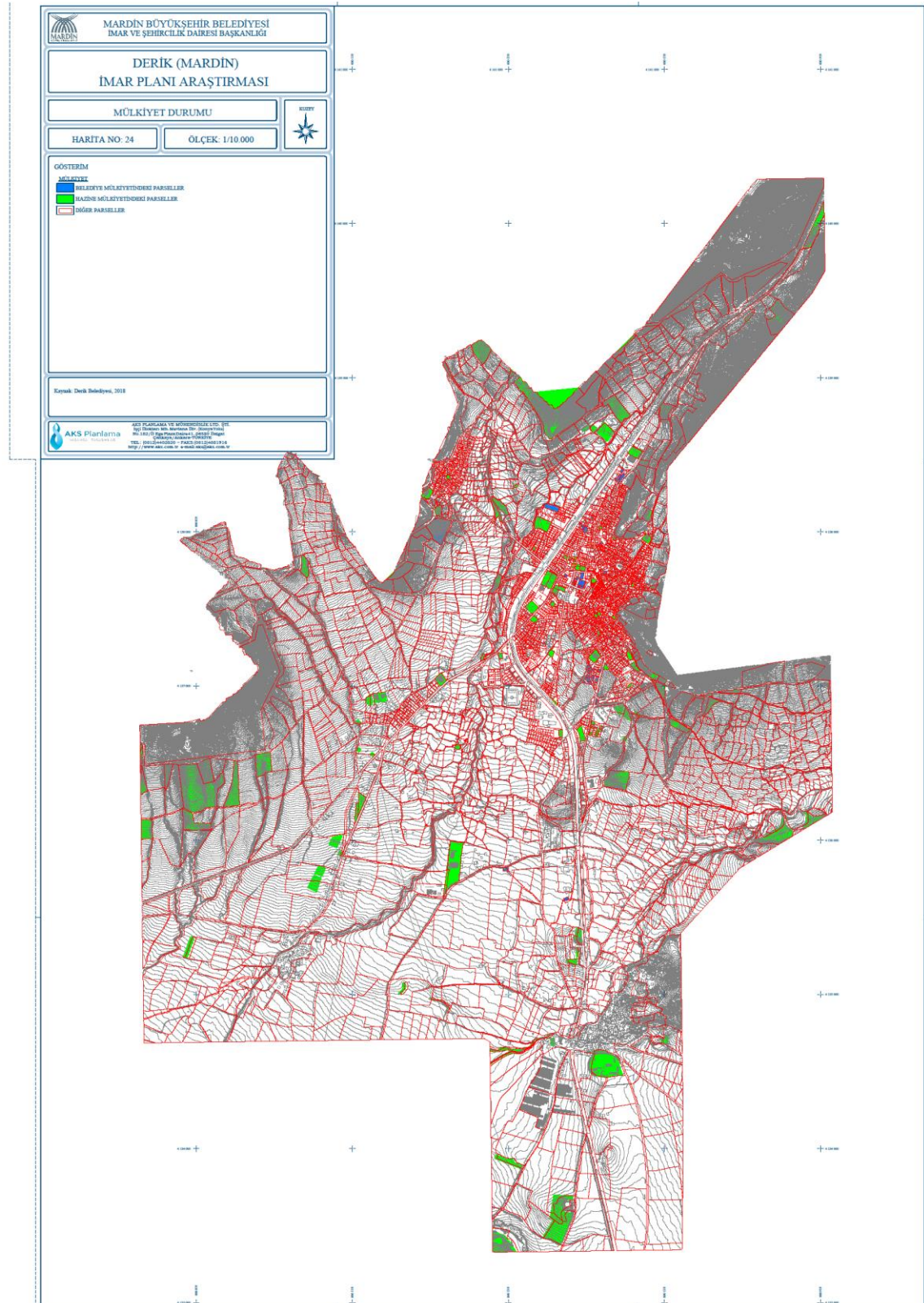
B.9.5. KATI ATIK

Derik ilçesinde Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılmış bulunan katı atık bertaraf tesisi bulunmakta olup, henüz faaliyete girmediğinden çöpler vahşi olarak depolanmaktadır. İlçede çöpler Derik Belediyesi tarafından düzenli olarak toplanmaktadır.

B.10. MÜLKİYET DURUMU - KENTSEL ARAZİ DEĞERLERİ

B.10.1. ARAZİ MÜLKİYETİ

Planlama alanında Hazine mülkiyetinde 120 adet, Derik Belediyesi mülkiyetinde ise 60 adet parsel bulunmaktadır. (Bkz: Harita No:24, Mülkiyet Durumu)

Tablo 36: Mülkiyet Durumu

Mülkiyet	Parsel Sayısı	Alan (Ha)
Maliye Hazinesi	120	60,82
Derik Belediyesi	60	3,38
Toplam	180	64,20

Kaynak : Yozgat Valiliği Defterdarlık Milli Emlak Müdürlüğü ve Derik Belediyesi, 2018

Çalışma alanı sınırları içerisinde 16 adet 18. Madde uygulama sahası bulunmakta olup, bu sahalardan 11 adedinin uygulaması onaylanmıştır. (Bkz: Harita No:24, Mülkiyet Durumu)

B.11. ÖNCEKİ PLAN KARARLARI - UYGULAMASI - ETKİNLİĞİ

B.11.1. ESKİ İMAR PLANLARI

Derik İlçesine ilişkin ilk imar planı Celal Ulusan tarafından hazırlanmış olup, 13.03.1959 tarihinde onaylanmıştır. İmar planı 1 adet 1/2000 ölçekli, 7 adet 1/1000 ölçekli paftadan oluşmaktadır. İlçeye ilişkin ikinci imar planı da Bülent Coşkun tarafından hazırlanmış olup, 0.01.1985 tarihinde onaylanmış olup, söz konusu imar planı 2 adet 1/5000 ölçekli, 7 adet 1/1000 ölçekli paftadan oluşmaktadır. Yerleşmeye ilişkin üçüncü imar planı ise İller Bankası tarafından hazırlanmış olup, 15.02.1990 tarihinde onaylanmıştır ve 1 adet 1/1000 ölçekli paftadan oluşmaktadır. Derik İlçesine ilişkin dördüncü imar planı ise Necati Uyar tarafından hazırlanmış olup, 08.08.1995 tarihinde onaylanmıştır. İmar planı 2 adet 1/5000 ölçekli, 10 adet 1/1000 ölçekli paftadan oluşmaktadır. Sonraki dönemde 300 ha.'lık bir alanı kapsayan "Derik İlave 1/5000 Ölçekli Nazım ve 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı" 08.04.2011 tarih ve 2011/36 sayılı Derik Belediyesi Meclis Kararı ile onaylanmıştır.

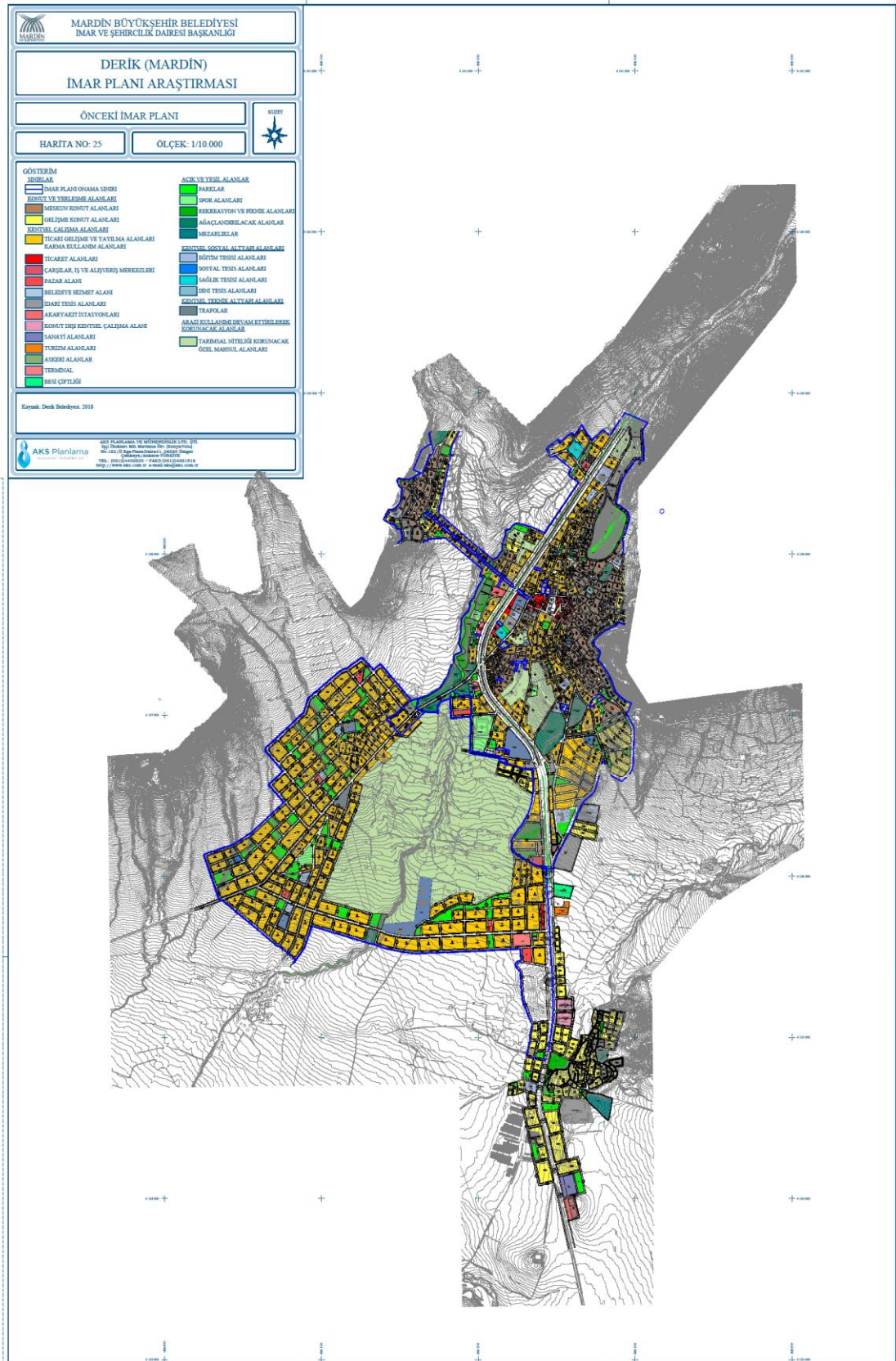
Derik İlçesine ilişkin beşinci ve yürürlükte olan "Derik 1/5000 Ölçekli Revizyon Nazım İmar Planı ve 1/1000 Ölçekli Revizyon Uygulama İmar Planı" ise 04.12.2018 tarih ve 2018/611 sayılı Mardin Büyükşehir Belediyesi Meclis Kararı ile onaylanmıştır.

Yürürlükteki imar planında kentin idari ve ticari merkezi kent merkezinde mevcut durumda olduğu gibi planlanmıştır. Konut alanları merkez etrafında, Diyarbakır Bulvarına cepheli bölgelerde ve Zeytinpınar ile Tepebağ mahallelerinde planlanmıştır. Aynı zamanda planda özellikle kent merkezi çevresinde, planda ana ulaşım aksı olan Diyarbakır Bulvarına cepheli bölgelerde çevresinde ve Zeytinpınar ile Bahçelievler mahallelerinde Ticari Gelişme ve Yayılma Alanları-Karma Kullanım Alanları düzenlenmiştir.

Karma kullanım alanlarının yapılaşma koşulları; Diyarbakır Bulvarı'na cepheli bölgelerin genelinde ve Bahçelievler mahallesinde E:2.0, max TAKS: 0.40 ve h:15.50 m., Zeytinpınar mahallesinin güney kısmında yer alan bölgelerde ise E:0.80, max TAKS: 0.40 ve h:6.50 m. Olarak belirlenmiştir. Merkez etrafında yer alan bölgelerde ise genellikle Serbest ve Ayırık Nizam 2-3 katlı karma kullanım alanları yer almaktadır.

Diyarbakır Bulvarı'nın doğusunda yer alan ve Kale Mahallesi ile Zeytinpınar mahallesi sınırları dahilinde kalan ticari merkezde Serbest Nizam 2-3 katlı ticaret alanları yer almaktadır.

Diyarbakır Bulvarı'nın batısında Zeytinpınar mahallesinin kuzeyinde yer alan bölgeler ile Dağ ve Küçükpınar mahallerinde Ayırık Nizam 2 katlı gelişme konut alanları yer almaktadır. Tepebağ mahallesinde ise düşük yoğunlukta Serbest Nizam iki katlı ve yüksek yoğunlukta E:0.70, max TAKS: 0.35 ve h:6.50 m. yapılaşma koşuluna sahip gelişme konut alanları yer almaktadır. (Bkz: Harita No:25, Önceki İmar Planı, Harita No: 26, Önceki İmar Planı Etkinliği)

Yürürlükteki imar planı 535,53ha alanı kapsamakta olup, imar planının alan dağılımı **Tablo 49'**da sunulmaktadır.

Tablo 37: Yürürlükteki İmar Planı Alan Dağılımı

Kullanım Adı	Alan (Ha)	Oran (%)	(M ² /Kişi)*
Meskun Konut Alanları	25,17	4,70	11,95
Gelişme Konut Alanları	37,27	6,96	17,69
Ticari Gelişme ve Yayılma Alanları Karma Kullanım Alanları	133,72	24,97	63,47
Ticaret Alanları	2,99	0,56	1,42
Çarşılar, İş ve Alışveriş Merkezleri	0,42	0,08	0,20
Akaryakıt İstasyonları	1,76	0,33	0,84
Konut Dışı Kentsel Çalışma Alanları	1,61	0,30	0,77
Pazar Alanları	2,06	0,39	0,98
Turizm Alanları	0,61	0,11	0,29
Sanayi Alanları	1,21	0,23	0,58
Askeri Alanlar	0,22	0,04	0,10
İdari Tesis Alanları	8,18	1,53	3,88
Belediye Hizmet Alanları	3,35	0,63	1,59
Terminal	0,98	0,18	0,47
Besi Çiftliği	1,02	0,19	0,49
Eğitim Tesis Alanları	14,45	2,70	6,86
Sağlık Tesisi Alanları	1,26	0,23	0,60
Sosyal Tesis Alanları	0,82	0,15	0,39
Dini Tesis Alanları	0,98	0,18	0,46
Parklar	30,68	5,73	14,56
Spor Alanları	4,08	0,76	1,94
Rekreasyon ve Piknik Alanları	5,66	1,06	2,68
Ağaçlandırılacak Alanlar	11,70	2,19	5,55
Mezarlıklar	1,62	0,30	0,77
Tarımsal Niteliği Korunacak Özel Mahsul Alanları	121,69	22,72	57,76
Trafolar	0,77	0,14	0,36
Yollar	121,27	22,64	57,56
Toplam	535,53	100,00	254,18

Kaynak: Derik Belediyesi, 2018.

B.11.2. HALİHAZIR HARİTA DURUMU

Derik ilçesinin halihazır haritaları ITRF 96 koordinat sisteminde 2005.0 epoğunda hazırlanmış olup, 06.04.2018 tarihinde Derik Belediyesi tarafından onaylanmıştır. Yerleşmenin hâlihazır haritaları 15 adet 1/5000 ölçekli, 128 adet 1/1000 ölçekli paftadan oluşmaktadır.

B.12. GELİŞME EĞİLİMLERİ - FİNANSMAN ANALİZİ

(ÜST PLAN KARARLARI VE YASAL ÇERÇEVE)

B.12.1. GELİŞME EĞİLİMLERİ

Derik ilçesi, tarım ve hayvancılık sektörünün temel ekonomik faaliyet kollarını oluşturduğu ve genellikle çekirdek aile yapısının hâkim olduğu bir yerleşmedir. Derik İlçe Merkezi, 2000 yılından sonra özellikle ilçeden kuzey güney doğrultusunda geçen Mazıdağı yolu boyunca bu yola cepheli olan alanlarda gelişme göstermiştir. Son dönemler de ise ilçe güney yönünde bir gelişim göstermeye başlamıştır.

B.12.2. ÜST ÖLÇEKLİ PLAN KARARLARI

Derik ilçesinin dahil olduğu Mardin-Siirt-Batman-Şırnak-Hakkâri Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından ilk olarak 07.09.2012 tarihinde onaylanmıştır. Söz konusu çevre düzeni planına askı sürecinde gelen itirazlar sonrasında 21.02.2013 tarihinde yeniden onaylanmıştır.

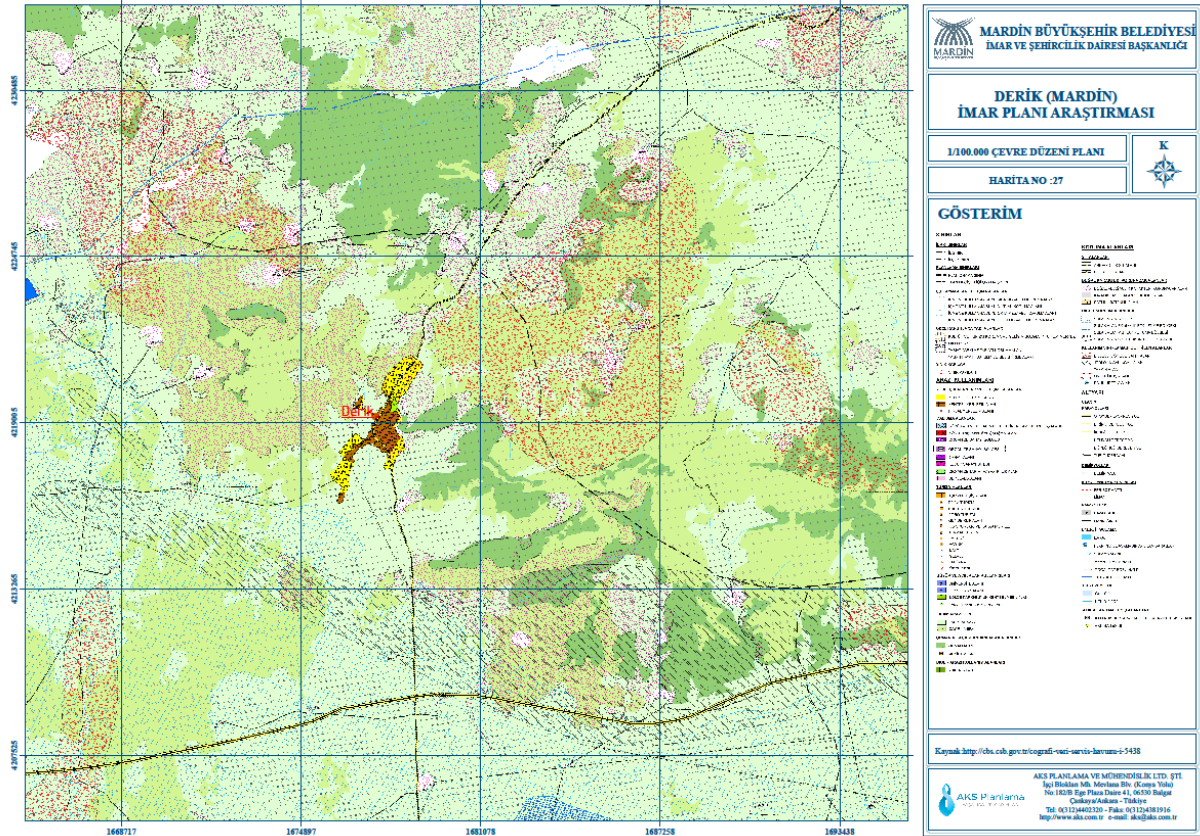
21.02.2013 tarihinde onaylanan Mardin-Batman-Siirt-Şırnak-Hakkâri Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği'ne askı sürecinde gelen itirazlar sonrasında Mardin-Batman-Siirt-Şırnak-Hakkâri Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği, Plan Hükümleri Değişikliği ve Plan Açıklama Raporu Değişikliği Bakanlık Makamı'nın 02.08.2013 tarihli ve 12130 sayılı Olur'u ile 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 7. maddesi uyarınca onaylanmıştır. Sonraki dönemde askı sürecinde gelen itirazlar sonrasında Mardin-Batman-Siirt-Şırnak-Hakkâri Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği 24.04.2014 tarihinde tekrar onaylanmıştır.

Sonraki dönemde birçok kez plan değişikliği yapılmış, Derik yerleşimi ise sadece 28.02.2018 tarihinde onaylanan Mardin-Batman-Siirt-Şırnak-Hakkâri Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği sınırları dahilinde kalmaktadır.

Söz konusu çevre düzeni planında Derik ilçesinde mevcut imar planları da dikkate alınarak kentsel gelişme ve yerleşik alan düzenlemeleri yapılmıştır. Gelişme alanları ilçenin güneyinde ve kuzeyinde önerilmiştir. Tepebağ yerleşimi ise kırsal yerleşim alanı olarak gösterilmiştir.

Plana göre Derik ilçesi için tarım ve hayvancılık ağırlıklı bir gelişme öngörülmüştür. 2040 yılı için çevre düzeni planında öngörülen merkez nüfus 32.947

kişidir. Öneri yoğunluk ise yaklaşık 90 kişi/ha olarak belirlenmiştir. (Bkz: Harita No: 27, Çevre Düzeni Planı)

Tablo 38: Mardin-Siirt-Batman-Şırnak-Hakkâri Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı 2040 Yılı Kabulleri

	2009			2040			
Derik	Nüfus (Kişi)	Alan (ha)	Yoğunluk (Kişi/Ha)	Nüfus (Kişi)	Alan (ha)	Yoğunluk (Kişi/Ha)	Gelişme Alan (Ha)
	19.564	152	128	32.947	368	90	216

Kaynak: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü, 2018.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü'nün
16.06.2017 tarih ve E.10336 sayılı yazısında;

“
... ”

Yapılan incelemeler neticesinde 1/5000 ölçekli İlave ve Revizyon İmar Planı çalışmalarının yapılacağı bölgenin 1/100.000 ölçekli ÇDP’de hakim fonksiyon olarak “Kentsel Yerleşik Alan”, “Kentsel Gelişme Alanı” ve “Tarım Arazisi”nde kaldığı anlaşılmıştır.

*Mardin-Batman-Siirt-Şırnak-Hakkâri Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli ÇDP-Plan
Hükümlerinin "7. Genel Hükümler" başlığı altında;*

- “7.6 Bu plandan ölçü alınarak uygulama yapılamaz. Bu plan ile belirlenen kentsel/kırsal kullanım alanları, bu alanların tamamının yapılaşmaya açılacağını göstermez. Bu sınırlar ölçeğin gerektirdiği üzere; makroformu/gelişme yönünü gösterecek şekilde-şematik olup, alt ölçekli planlama çalışmalarında ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri doğrultusunda, doğal, yapay ve yasal eşikler çerçevesinde, bu planın nüfus kabullerine göre belirlenen alansal büyüklüğü aşmayacak şekilde kesinleşir.” hükmü ile,

- “7.7 Belediye ve mücavir alan sınırları içinde yer alan ve bu planla belirlenen kentsel gelişme alanlarının nazım imar planları, bu planın ilkeleri ve nüfus kabullerine göre, bütüncül olarak yapılacak olup uygulama imar planları etaplar halinde yapılabilir. Plan döneminde yapılacak her türde alt ölçekli plan, bu planın hedeflerine, ilkelerine, stratejilerine, nüfus kabullerine ve kararlarına uygun olarak hazırlanır.” hükmü yer almaktadır.

Bu kapsamda bahse konu İlave Revizyon İmar Planları çalışmalarına ilişkin iş ve işlemlerin, 1/100. 000 Ölçekli ÇDP’de Mardin İli, Kızıltepe-Artuklu-Nusaybin-Midyat-Derik-Mazıdağı-Dargeçit-Savur-eşilli-Ömerli ilçeleri için belirlenen planın hedef yılı olan 2040 yılı nüfus kabullerini aşmayacak şekilde, 1/100.000 ölçekli ÇDP ile belirlenen arazi kullanım kararları, (1/100.000 ölçekli ÇDP’de “Tarım Arazisi”nde kalan yerlerin “Kentsel Gelişme Alanı” ve “Sanayi Alanı” amaçlı olarak imar planlarına konu edilmemesi), 1/100.000 ölçekli ÇDP’de yer aldığı ilgili plan hükümleri (8.1 Kentsel Yerleşme Alanları, 8.3.8 Tarım Arazileri vb.), ilgili kurum ve kuruluş görüşleri, 1/100.000 ölçekli ÇDP 7.6. ve 7.7. nolu Plan Hükümleri, 3194 sayılı İmar Kanunu ve meri mevzuat hükümleri doğrultusunda ilgili idaresince yürütülmesi gerektiği değerlendirilmektedir.” denilmektedir.

Mardin Valiliği, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü’nün 23.05.2017 tarih ve E.1997 sayılı yazısında;

“...yapılmak istenen 1/5000 ölçekli İlave ve Revizyon İmar planlarının CD ortamında tanımlanmış olan alanlarının, UTM 6 projeksiyonunda ve ED50 datumundaki koordinatları 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı rasterlarına işlendiğinde planlama alanı sınırlarının, 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planında tanımlanmış Korunması gerekli alanları (tarım arazileri, sulama bölgeleri doğal ve ağaçlık karakteri korunacak alan vs.) da içerisine aldığı ve korunması gerekli bu alanların genel itibari ile Konut Alanı olarak planlandığı görülmektedir.

1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın güncel sayısal verileri ile birlikte planın veri tabanına işlenen bilgilerin Müdürlüğümüz kayıtlarında bulunmaması ve söz konusu talebin Mardin İli sınırları içerisindeki bütün ilçeleri kapsamaması sebebiyle konunun Genel Müdürlüğümüz tarafından değerlendirilerek Mardin Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılacak olan 1/5000 ölçekli İlave ve Revizyon İmar Planı çalışmaları ile ilgili nihai görüşün Mardin Büyükşehir Belediyesi'ne gönderilmesi hususunda..." denilmektedir.

B.13. GZFT (GÜÇLÜ-ZAYIF-FIRSAT-TEHDİT) ANALİZİ

GÜÇLÜ YANLAR

- ✓ Genç Nüfus oranının yüksek olması
- ✓ Tarihi geçmişi dolayısıyla Kültür ve Turizm değerleri açısından zengin bir kent olması.
- ✓ Kentle özdeşleşen “Derik Zeytini” ne sahip olunması
- ✓ Tarımsal alanlarının geniş yer kaplaması ve 31 Mart 2018 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan Bakanlar Kurulu kararıyla, Derik Ovasının “Büyük Ova” kapsamına alınmış olması
- ✓ Bölgede tarım ve hayvancılık potansiyelinin yüksek olması ile beraber ilgili sektörleri canlandırmaya yönelik kent merkezinde Hayvan Pazarı ve Hububat Pazarı’nın bitme aşamasında olması
- ✓ 2018-2019 yılları arasında Derik Revizyon Planı’na altlık teşkil eden Halihazır Harita yapımının ardından Revizyon İmar Planı’na Esas Jeolojik-Jeoteknik Etüd Çalışması ve Derik Revizyon İmar Planı çalışmasının tamamlanmış olması
- ✓ Belediyenin özerk bütçeye sahip olması
- ✓ Halka hizmetin tek merkezden sunulabileceği yeni Belediye Hizmet Binasının tamamlanmış olması,
(Belediyeye ait yer altı otoparkı, meydan, toplantı salonu ve meclis salonunun bulunması)
- ✓ İçme suyu arıtma tesisinin olması
- ✓ Kamu hizmetlerinin bir arada yürütüldüğü yeni Hükümet Konağı’nın uzun yıllar kent ihtiyacını karşılayacak kapasitede olması

ZAYIF YANLAR

- ✓ İlçe merkezinin üç tarafının dağlarla çevrili olması ve İlçenin güney ve güneydoğusunun ovalık olup, yapılaşmaya elverişli olmaması
- ✓ Kente nefes aldıracak meydan, kamusal yeşil alan ve sosyal yaşam alanlarının eksikliği
- ✓ Kent nüfusunun dışarıya verdiği göç
- ✓ Ticaret ve sanayinin gelişmemiş olması
- ✓ Şehir kimliği ve estetiğinin zayıflığı
- ✓ Hayvan rehabilitasyon merkezinin şehir merkezinde bulunmaması ve ilçedeki köpek sayısının fazla olması
- ✓ Küçük sanayi sitesinin bulunmaması
- ✓ Pazar alanlarının olmaması
- ✓ Kaçak yapıların fazla olması
- ✓ Halkın çöp konusunda bilinçsiz olması
- ✓ Şehirle ilgili yeterli peyzaj çalışması olmaması
- ✓ Ağaçlandırmanın yetersiz olması
- ✓ Özel araç sahipliğinin fazla olmasına rağmen bölgesel ya da yol üstü otopark alanlarının azlığı
- ✓ İlçe terminalinin olmaması
- ✓ Kurumsal yapının yeterince güçlendirilememesi
- ✓ Bilgi işlem altyapısının oluşturulmamış olması.
- ✓ Teknolojiyi kullanabilen personel sayısı yetersizliği
- ✓ Coğrafi ve kent bilgi sisteminin olmayışı
- ✓ Müdürlüklerdeki görevlerin vekâleten yürütülmesi
- ✓ Personel koordinasyonu ve kurum içi iletişim

zayıflığı

- ✓ Kurumsal süreçler ve birbirinden ayrı olması gereken birimlerin yetki, sorumluluk tanımlarının yeterli düzeyde tanımlanmamış olması

(İnsan Kaynakları Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü gibi)

- ✓ Belediyenin gelir getirici fon çeşitliliğinin düşüklüğü
- ✓ Nitelikli eleman eksikliği
- ✓ Uygulanamamış 18. madde uygulama sahalarının olması
- ✓ Arsa değerlerinin yüksekliği nedeniyle kamulaştırma maliyetlerinin yüksek olması.
- ✓ Kültür ve sanat organizasyonlarının azlığı
- ✓ Doğal afetlere müdahalede bilgi, planlama ve ekipman eksikliği
- ✓ Personelin İhtiyaç Duyduğu Hizmet İçerikli Eğitimleri Alamaması
- ✓ Mahalleye dönüşen köylerden dolayı sorumluluk alanının artmış olması
- ✓ İnsan Kaynakları politikasının olmaması
- ✓ Belediyeye ait kent merkezinde gayrimenkul sayısının azlığı ve mevcutların da yapılaşmaya cevaz vermemesi
- ✓ Ortak yaşam alanlarında sokak hayvanlarının beslenme, sulanma noktalarının bulunmaması
- ✓ Şehir içi duraklarının olmaması
- ✓ Numarataj levhalama çalışmalarının yetersiz olması
- ✓ Etkin bir doküman ve arşiv sisteminin olmaması
- ✓ Alt yapının üst yapı yerleşimlerinden sonra yapılması.
- ✓ Gece nüfusunun güvenlik sorunu nedeniyle az olması

FIRSATLAR

- ✓ Belediyenin kullanmadığı çok çeşitli, yurtiçi ve yurtdışı fonların var olması
- ✓ Bölgesel iş adamlarının yatırım potansiyeli
- ✓ GAP projesi kapsamında yapımı devam eden Derik Üçyol Sulama Deposu'nun yaratacağı istihdam
- ✓ Şanlıurfa-Mardin Demiryolu projesinin Derik İlçe sınırları içerisinde geçiyor olması
- ✓ Şanlıurfa-Habur Otoyolu projesinin Derik İlçe sınırları içerisinde geçiyor olması
- ✓ Güzergahı kent çeperinden geçirilmek üzere, Karayolları tarafından yapılacak yeni bir çevre yolu projesinin gündemde olması
- ✓ Güneş verimliliği yüksek bir bölgede bulunulması
- ✓ Verimli tarım arazilerinin sulanabilmesi için İlçede Barajların olması ve yeni Su Depolama Göletinin yapılıyor olması
- ✓ Kentin tarihi ve doğal yapısının zengin oluşu
- ✓ Belediye hizmet birimlerinin bir arada ve ayrı ayrı olacağı yeni Belediye Hizmet Binasının yapılmış olması
- ✓ Doğa turizmine yönelik topoğrafik yapı ve klima özellikleri barındırması
- ✓ İlçede katma değer yaratması açısından yeni hastane vb yatırımların yapılacak olması
- ✓ Derik'in din turizmi, sivil mimari örnekleri, sit alanları açısından önemli tarihi değerlere sahip olması
- ✓ Dış paydaşlarımızdan olan Mardin Müzesi ile arkeolojik kazılarda ve tescilli yapıların onarımında, restorasyonlarında beraber hareket edilebilmesi
- ✓ Dicle Kalkınma Ajansı (DİKA) ve AB fonlarından yararlanma imkanı
- ✓ Personele yönelik eğitimlerin Mardin

TEHDİTLER

- ✓ Çarpık ve dağınık yerleşme
- ✓ Kentsel ve kırsal yerleşme dokusunun iç içe olması
- ✓ Kent merkezinde çöküntü alanlarının olması ve yıkılma riski olan eski bina sayısının fazla olması
- ✓ Şehre göç eden nüfusun şehir kültürüne adapte olma güçlüğü yaşaması
- ✓ Köylerin mahalle olması sebebiyle uzak mahallelere ulaşma güçlüğü
- ✓ Kış şartlarında yağış oranının artması nedeniyle kent merkezi ve kırsal mahallelerde meydana gelebilecek sel baskınları
- ✓ İşsizliğin artması ve Belediyelerin, işsizlik sorununu çözümüyle gereken kurum olarak görülmesi
- ✓ Artan trafik yoğunluğu beraberinde Otopark sorununun artması.
- ✓ Kaldırım İşgalleri ile yaya kullanımının kısıtlanması
- ✓ Mezbahanenin kent merkezinde olması
- ✓ Sit alanlarının korunmasına yönelik gerekli tedbirlerin alınmaması

Büyükşehir Belediyesi'nden ve dışarıdan alınabilmesi

- ✓ Peyzaj çalışmalarında kullanılmak üzere süs bitkileri ve mevsimlik çiçek üretimi yapan fidanlığın getireceği imkânlar
- ✓ Coğrafi ve Kent Bilgi Sistemini Kurma Görevinin yerine getirilmesinde Mardin Büyükşehir Belediyesi ile beraber hareket edilebilmesi
- ✓ Tarihi geçmişinden dolayı yeni sit alanlarının ortaya çıkma olasılığı

C. KURUMSAL YAPI

BELEDİYE MECLİSİ: 3
BELEDİYE BAŞKANI: 1
BELEDİYE ENCÜMENİ: 3
BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCISI: 1
MÜDÜRLÜKLER: 7
MEMURLUKLAR: 10
SÖZLEŞMELİ PERSONELLER: 11

C.1. GÖREVLERİ

BELEDİYENİN GÖREV VE SORUMLULUKLARI

Belediyenin görev ve sorumlulukları Madde 14- Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla; a) İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yükseköğrenim öğrenci yurtları (Bu Kanunun 75 inci maddesinin son fıkrası, belediyeler, il özel idareleri, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler tarafından, orta ve yükseköğrenim öğrenci yurtları ile Devlete ait her derecedeki okul binalarının yapım, bakım ve onarımı ile tefrişinde uygulanmaz.); sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. (Mülga son cümle: 12/11/2012-6360/17 md.) (...) (Ek cümleler: 12/11/2012-6360/17 md.) Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler.(1)(4) b) (...) (2) Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir; sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir; mabetlerin yapımı, bakımı, onarımını yapabilir; kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir; bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir. (Değişik ikinci cümle: 12/11/2012-6360/17 md.) Gerekteğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine ayni ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir. Gıda bankacılığı yapabilir. (3) ----- (1) 10/9/2014

tarıhli ve 6552 sayılı Kanunun 120 nci maddesiyle, bu bentte yer alan , “gençlik ve spor” ibaresinden sonra gelmek üzere, “orta ve yükseköğrenim öğrenci yurtları (Bu Kanunun 75 inci maddesinin son fıkrası, belediyeler, il özel idareleri, bağılı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler tarafından, orta ve yükseköğrenim öğrenci yurtları ile Devlete ait her derecedeki okul binalarının yapım, bakım ve onarımı ile tefrişinde uygulanmaz.)” ibaresi eklenmiştir. (2) Bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan "Okul öncesi eğitim kurumları açabilir;..." ifadesi Anayasa Mahkemesi'nin 24/1/2007 tarihli ve E. 2005/95, K. 2007/5 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir. (3) 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle bu bendin birinci cümlesinde yer alan “sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir;” ibaresinden sonra gelmek üzere “mabetlerin yapımı, bakımı, onarımını yapabilir;” ibaresi eklenmiştir. (4) Anayasa Mahkemesinin 26/6/2019 tarihli ve E.:2019/27; K.:2019/56 sayılı Kararı ile bu fıkra da yer alan “...yaptırır” ibaresinin “itfaiye hizmeti” yönünden iptaline karar verilmiştir. 9473 (Ek fıkra: 12/11/2012-6360/17 md.; Değişik: 12/7/2013-6495/100 md.) Belediyelerin birinci fıkranın (b) bendi uyarınca, sporu teşvik etmek amacıyla yapacakları nakdi yardım, bir önceki yıl genel bütçe vergi gelirlerinden belediyeleri için tahakkuk eden miktarın; büyükşehir belediyeleri için binde yedisini, diğer belediyeler için binde on ikisini geçemez. (İptal fıkra: Anayasa Mahkemesinin 24/1/2007 tarihli ve E. 2005/95, K. 2007/5 sayılı Kararı ile.) Hizmetlerin yerine getirilmesinde öncelik sırası, belediyenin malî durumu ve hizmetin ivediliği dikkate alınarak belirlenir. Belediye hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur. Hizmet sunumunda engelli, yaşlı, düşkün ve dar gelirli lerin durumuna uygun yöntemler uygulanır.(1) Belediyenin görev, sorumluluk ve yetki alanı belediye sınırlarını kapsar. Belediye meclisinin kararı ile mücavir alanlara da belediye hizmetleri götürülebilir. 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu hükümleri saklıdır. (Ek fıkra: 1/7/2006-5538/29 Md.) Sivil hava ulaşımına açık havaalanları ile bu havaalanları bünyesinde yer alan tüm tesisler bu Kanunun kapsamı dışındadır. Belediyenin yetkileri ve imtiyazları Madde 15- Belediyenin yetkileri ve imtiyazları şunlardır: a) Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak. b) Kanunların belediyeye verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak, belediye yasakları koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek. c) Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek. d) Özel kanunları gereğince belediyeye ait vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak; vergi, resim ve harç dışındaki özel hukuk hükümlerine göre tahsili gereken doğal gaz, su, atık su ve hizmet karşılığı alacakların tahsilini yapmak veya yaptırmak. e) Müktesep haklar saklı kalmak üzere; içme, kullanma ve endüstri suyu sağlamak; atık su ve yağmur suyunun uzaklaştırılmasını sağlamak; bunlar için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettmek; kaynak

sularını işletmek veya işlettmek. f) Toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettmek. g) Katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak. -----

– (1) 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu fıkra da yer alan “özürlü” ibaresi “engelli” şeklinde değiştirilmiştir. 9474 h) Mahallî müşterek nitelikteki hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde taşınmaz almak, kamulaştırmak, satmak, kiralamak veya kiraya vermek, trampa etmek, tahsis etmek, bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesis etmek. i) Borç almak, bağış kabul etmek. j) Toptancı ve perakendeci hâlleri, otobüs terminali, fuar alanı, mezbaha, ilgili mevzuata göre yat limanı ve iskele kurmak, kurdurmak, işletmek, işlettmek veya bu yerlerin gerçek ve tüzel kişilerce açılmasına izin vermek. k) Vergi, resim ve harçlar dışında kalan dava konusu uyuşmazlıkların anlaşmayla tasfiyesine karar vermek. l) Gayrisihhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek. m) Beldede ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi ve kayıt altına alınması amacıyla izinsiz satış yapan seyyar satıcıları faaliyetten men etmek, izinsiz satış yapan seyyar satıcıların faaliyetten men edilmesi sonucu, cezası ödenmeyerek iki gün içinde geri alınmayan gıda maddelerini gıda bankalarına, cezası ödenmeyerek otuz gün içinde geri alınmayan gıda dışı malları yoksullara vermek. n) Reklam panoları ve tanıtıcı tabelalar konusunda standartlar getirmek. o) Gayrisihhî işyerlerini, eğlence yerlerini, halk sağlığına ve çevreye etkisi olan diğer işyerlerini kentin belirli yerlerinde toplamak; hafriyat toprağı ve moloz döküm alanlarını; sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) depolama sahalarını; inşaat malzemeleri, odun, kömür ve hurda depolama alanları ve satış yerlerini belirlemek; bu alan ve yerler ile taşımalarda çevre kirliliğı oluşmaması için gereken tedbirleri almak. p) Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiğı bütün işleri yürütmek. r) (Ek: 12/11/2012-6360/18 md.) Belediye mücavir alan sınırları içerisinde 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu, 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve ilgili diğer mevzuata göre kuruluş izni verilen alanda tesis edilecek elektronik haberleşme istasyonlarına kent ve yapı estetiğı ile elektronik haberleşme hizmetinin gerekleri dikkate alınarak ücret karşılığında yer seçim belgesi vermek, s) (Ek: 4/4/2015-6645/84 Md.) Belediye sınırları içerisinde, yapı ruhsatı veya yapı kullanma izni hangi idare tarafından verilmiş olursa olsun, hizmete sunulacak olan asansörlerin tescilini yapmak, ilgili teknik mevzuat çerçevesinde

yıllık periyodik kontrollerini yapmak ya da yetkilendirilmiş muayene kuruluşları aracılığıyla yaptırmak, gerekli hâllerde asansörleri hizmet dışı bırakmak.

BELEDİYENİN YETKİ VE İMTİAZLARI

- Mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak.
- Yönetmelik çıkarmak (Örn. Tarifeler Yönetmeliği), Belediye yasakları koymak ve uygulamak, (Emir ve Yasaklar Yönetmeliği)
- Kanunlarda belirtilen cezaları vermek. (Örn. 3194 sayılı Kanunun 42. Md., Kabahatler Kanunu vs.)
- Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsat vermek. (Yapı, Yapı Kullanma, İşyeri Açma ve Çalıştırma ..)
- Belediye, hizmetleriyle ilgili kamuoyu yoklaması ve araştırması yapabilir.
- Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.
- Belediyenin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettiği gelirleri, şartlı bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları ile belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirleri haczedilemez.

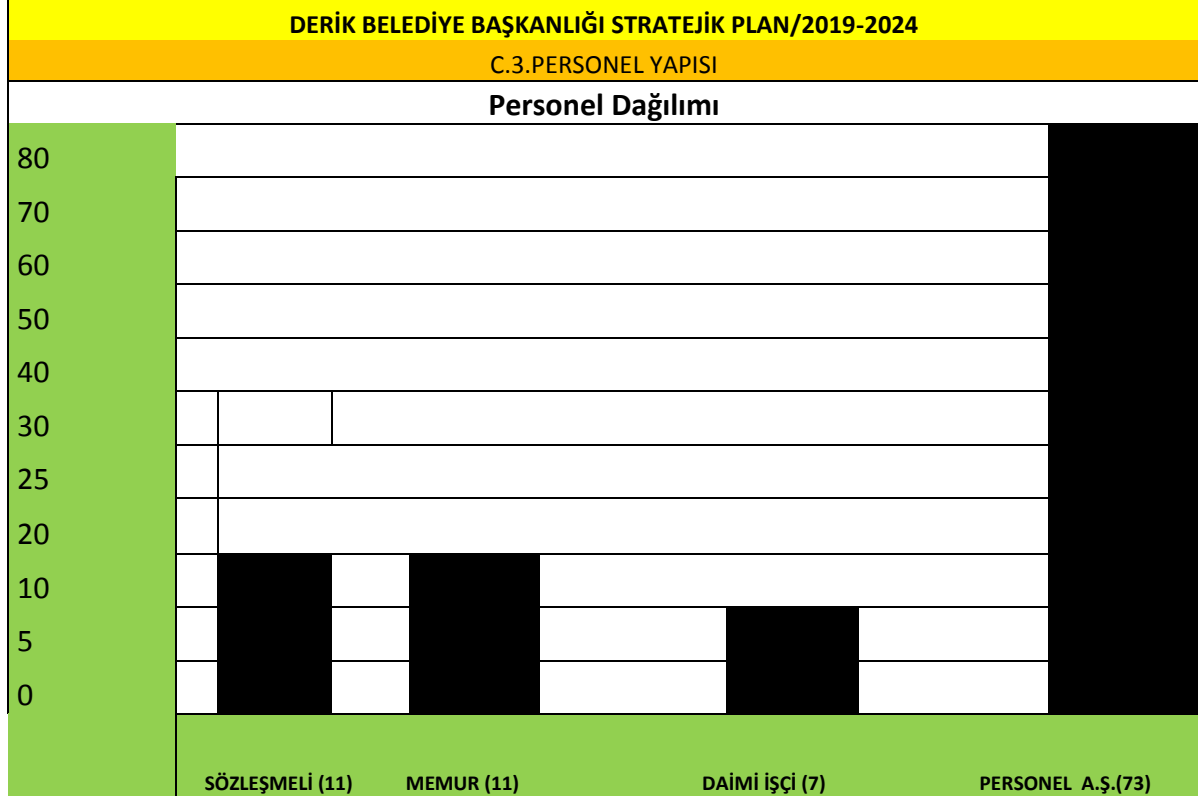
C.2. MALİ YAPI				
2019 YILI GELİR GİDER YAPISI				
	GELİR AÇIKLAMASI	TAHAKKUK	NET TAHSİLAT	TAHSİLAT ORANI %
2	Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	544.095,37	158.537,82	29%
	Harçlar	76.961,38	76.961,38	100,00%
	Kira Geliri	16.166,66	16.166,66	100,00%
5	Diğer Gelirler	456.853,07	390.180,55	85,41%
	Para Cezaları	469,5	469,5	100,00%
TOPLAM:		1.094.545,98	642.315,91	

2019 YILI GİDER TABLOSU			
	GİDER AÇIKLAMASI	TUTAR	GİDERİN İÇİNDEKİ PAYI%
	PERSONEL GİDERLERİ	3.956.263,14	13,67%
	SOSYAL GÜVENLİK KURUMU	405.306,46	1,40%
	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	20.177.968,50	69,71%
	FAİZ GİDERLERİ	453.024,05	1,57%
	CARİ TRANSFERLER	880.640,94	3,05%
	SERMAYE GİDERLERİ	3.075.458,34	10,60%
	SERMAYE TRANSFERLERİ	0	
	GENEL TOPLAM:	28.948.661,43	100,00%

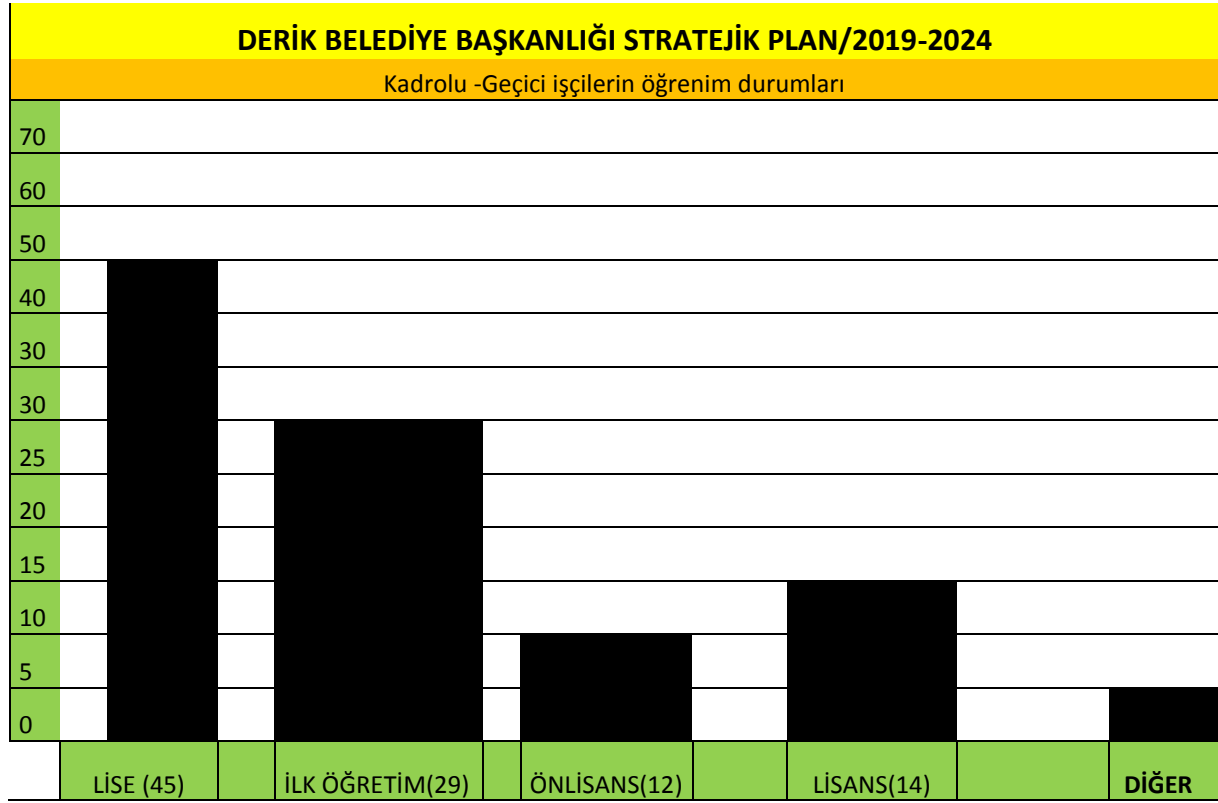
2015-2016-2017-2018-2019 YILI GELİR GİDER ARASINDAKİ FARK			
YIL	TOPLAM GELİR	TOPLAM GİDER	GELİR-GİDER ARASINDAKİ FARK
2015	13.013.566,14	14.969.092,88	-1.955.526,74
2016	16.738.693,73	11.714.754,20	5.023.939,53
2017	17.024.414,58	25.185.758,14	-8.161.343,56
2018	27.017.890,19	23.005.242,05	4.012.648,14
2019	23.726.819,08	28.948.661,43	-5.221.842,35

C.3. BORÇ YAPISI

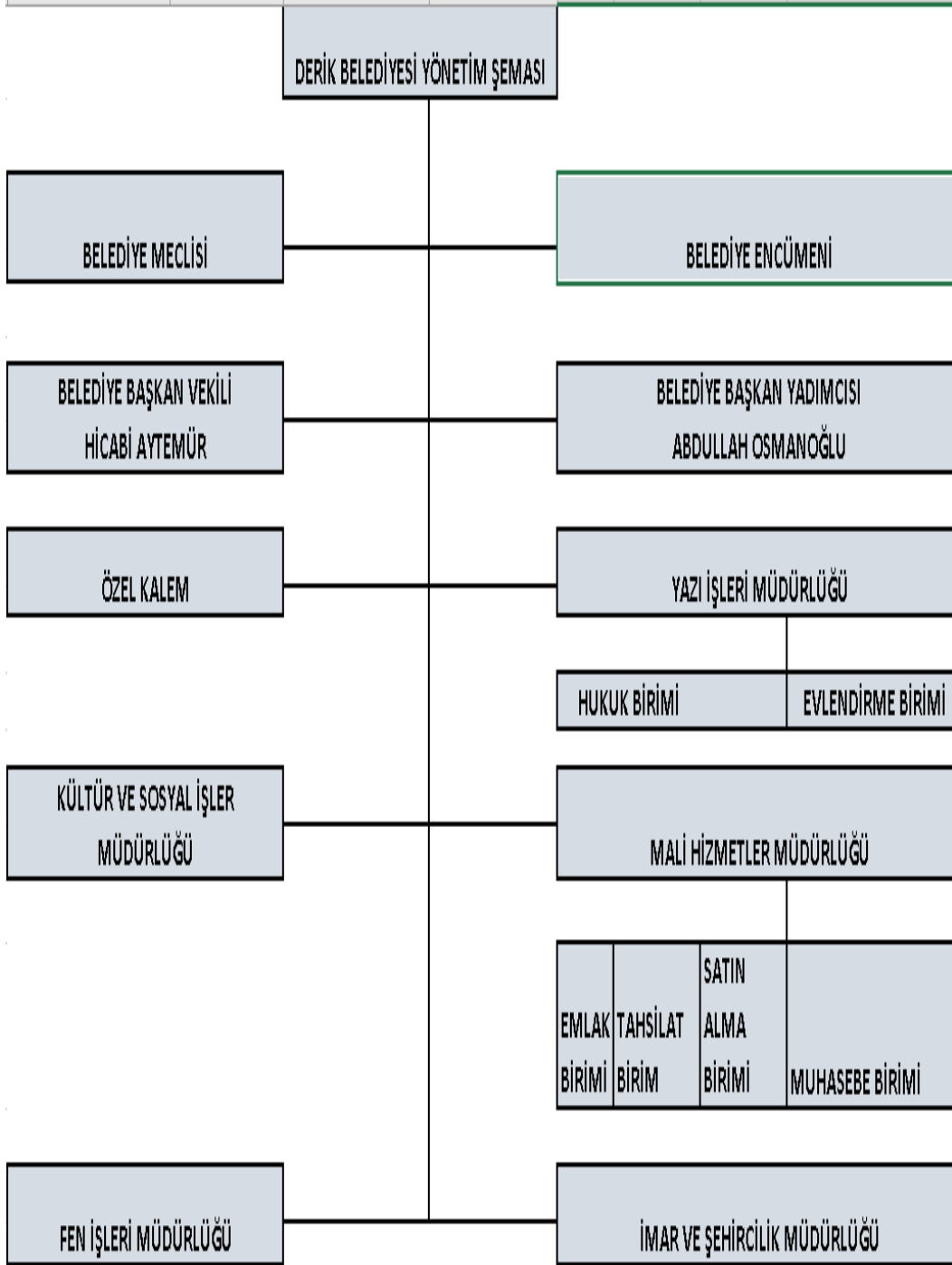
C.3. BORÇ YAPISI	
BORCUN ÇEŞİDİ	TUTAR
SSK PRİM BORCU	5.152.793,20
EMEKLİ SANDIĞI	2.468.847,30
VERGİ BORCU	2.468.847,30
PİYASA BORCU	1.286.169,12
Diğer altyapı-teminatlı ikraz kredileri (İller Bankası) Toplam Kredi Borcu Anapara+faiz:	3.268.829,10
GENEL TOPLAM	14.645.486,02

Eğitim Durumu:					
Belediyemiz personelinin eğitim durumu şöyledir;					
İLKÖĞRETİM	LİSE	ÖNLİSANS	LİSANS	DİĞER	TOPLAM
29	45	12	14	2	102

DERİK BELEDİYE BAŞKANLIĞI

D.1.

DERİK BELEDİYESİNİN İÇ PAYDAŞLARI		
NO	PAYDAŞIN ADI	KURUMUMUZUN PAYDAŞLA ETKİLEŞİM KONUSU/ALANI
1	Mali Hizmetler Müdürlüğü	Belediye Gelir Ve Giderleri Konusundaki Performansı
2	Fen İşleri Müdürlüğü	Yatırımla İlgili Etkisi
3	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü	Kentin Planlanması İle İlgili Sorumluluğu
4	Yazı İşleri Müdürlüğü	Kurum İçi ve Dışı Yazışmalarla İlgili Faaliyetler
5	Zabıta Müdürlüğü	Belde Halkının Sağlık ve Huzurunu Sağlamaya Yönelik Faaliyetler
6	Temizlik İşleri Müdürlüğü	Kentsel ve Evsel Atıkların Toplanması ve Geri Dönüşü
7	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Kültürel Sanatsal faaliyetler, basın, iletişim, kadına yönelik faaliyetler

DERİK BELEDİYESİNİN DIŞ PAYDAŞLARI

NO	PAYDAŞIN ADI	KURUMUMUZUN PAYDAŞLA ETKİLEŞİM KONUSU/ALANI
1	İlçe Milli Eğitim	Kentin Eğitim Sorunları. Belediyenin okullara götürdüğü hizmetler
2	Kaymakamlık	Yerel Mülki Amir
3	Nüfus Müdürlüğü	Evlenme kayıtları ile iletişim var ancak geliştirilmeli
4	Ziraat Odası	Zirai alanların imara açılması
5	İlçe Tarım Müdürlüğü	Yeni imar alanlarının açılması ve gayri sıhhi müesseseler konusunda ortak çalışma
6	Tapu Sicil	Müşterek tapular, hazine arazisine yapılan binaların ruhsatlandırılması sırasında sıkıntı yaşanıyor. Zilliyet nedeniyle vatandaşa ruhsatlandırma yapılamıyor.
7	Esnaf ve Sanatkarlar Odası	Meslek Örgütü
8	Mardin Barosu	Hukuki alanda destek sunmak
9	İl Çevre Müdürlüğü	Çevre sorunları. Altyapı tesisleri
10	Mal Müdürlüğü	Rayiç bedeller. Hazine arazileri. Kamulaştırma
11	Vergi Dairesi	Belediyenin vergi borçları. su tüketim alacakları var
12	İlçe Müftülüğü	Belediye camilerin yapımında destek veriyor. Şehrin temizliği konusunda cemaate ulaşmak için işbirliği yapılabilir.
13	PTT	Yazışmalar. Posta. Gelir geliyor, gelirinden pay alınıyor
14	Telekom	Altyapı çalışmalarında koordineli çalışmalar yürütür.
15	DEDAŞ	Yeni yapılan binaların belediyeden ruhsat alıp almadığı, direklerin imarda yeri olup olmadığı konusunda iletişim var. Belediyenin Dedaş borcu var, elektrik tahsilatından katkı payı alacağı var. Toplamda DEDAŞ alacaklı
16	Barış Anneleri Derneği	Sosyal Çatışma ortamının yarattığı sorunlar ve çözümleri
17	Derik Engelliler Derneği	Engellilere yönelik politika, faaliyetler, işbirliği ve koordinasyon
18	İlçe Jandarma	Belediye hizmetlerinden yararlanıyorlar. Su hatları askeri alanı geçerek geliyor. Kurumlar arası ilişki güçlendirilmeli.
19	Şoförler Odası	Şehir içindeki şoförlerin meslek örgütü. İlişki güçlendirilmeli
20	Emniyet Müdürlüğü	Trafik ve asayiş iletişimi, işyeri açma ruhsat alımı
21	Valilik	En üst mülki amir
22	Sanayi ve Ticaret Odası	Kentteki ticari faaliyetler, yatırım politikaları ve hizmet maliyetleri
23	KURDİ-DER	Çok dilli belediyecilik anlayışıyla koordineli çalışma yürütür.
24	Mahalle Muhtarları	Hizmet katılım ve temsil ilişkileri
25	Eğitim Sen	Eğitim destek faaliyetleri
26	SES	Sağlık hizmetleri konusunda faaliyet yürütmek

E. GELECEĞE BAKIŞ

E.1. MİSYON

Demokratik, katılımcı, şeffaf hizmet yaklaşımıyla tüm yurttaş ve paydaşlarına nitelikli ve sürdürülebilir politika ve programlar geliştirerek, gelişimde ve değişimde öncü rol oynayarak Derik İlçesi'nin bölgesel düzeyde örnek bir ilçe olmasını sağlamaktır.

E.2. VİZYON

Derik halkının yaşam seviyesini yükseltmek, hizmetlerin üretim ve sunumunda verimli, yenilikçi, katılımcı olma, yerel ve ulusal düzeyde demokrasinin gelişmesinde ve ekolojik bir yaşamın oluşmasında öncü ve örnek olmaktır.

E.3. İLKELERİMİZ

1. Karar alma, uygulama ve eylemlerde Şeffaflık

Belediye, temelde vatandaşın müşterek ihtiyaçlarını karşılama konusunda hizmet üretmek amacıyla kurulmuş bir kurumdur. Faaliyetlerinde sadece kamu yararını gözetmesi esastır. Hizmet üretirken kullandığı kaynak ise yine vatandaşın vergileri ile oluşturulmuştur. Dolayısıyla kendilerinin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kurulmuş ve kendi vergilerinin kaynak olarak kullanılmasıyla hizmet üreten bir kurumun faaliyetlerini izlemek vatandaşın en doğal hakkıdır. Son dönemde yürürlüğe giren bilgi edinme yasası da bu durumu desteklemektedir. Dolayısıyla belediye içerisindeki tüm karar mekanizmalarının işleyişinde, kaynakların tüketilmesinde ve tüm uygulamalarda şeffaflık ve açıklık esas olmalıdır.

2. Hesap verebilirlik

Belediye hizmetlerinde kullanılan kaynak vatandaşın ödediği vergilerle oluşmaktadır. Dolayısıyla ihtiyaca uygun olarak kullanılmalıdır. Belediyenin görev ve yetkileri kanunlarla belirlenmiştir ve denetime tâbidir. Yapılan tüm uygulamaların kanunlar çerçevesinde ve hesabı hem vatandaşa, hem devlete rahatlıkla -Hizmetlerin temin ve sunumunda yerindelik ve ihtiyaca uygunluk prensibinden hareketle- verilebilir nitelikte olmalıdır.

3. Kurum içi yönetimde ve ilçeyi ilgilendiren kararlarda katılımcılık

Belediye, vatandaşa ve ilçeye hizmet etmek amacıyla kurulmuş bir kurumdur. Demokrasi ile yönetilen ülkemizde vatandaşın sadece sandıkta değil, seçim haricinde de kararlara katılımı sağlanmalıdır. Belediye bu konuda, toplumu temsil eden kuruluş liderleriyle, ilişki içerisinde bulunulan kamu kurum liderleriyle, ilçedeki diğer seçilmişlerle, parti liderleri ve mahalle temsilcileri gibi toplumun ihtiyaçlarını takip eden ve nabzını tutan özel ve tüzel kişilerle işbirliği içerisinde olmalı ve belediye çalışanlarının kararlara katılımını da sağlamalıdır.

Bunların yanında, belirli dönemlerde vatandaşın beklentilerinin ölçülmesi ve şikâyetlerinin dinlenmesi üzerine çalışmalar yapılarak vatandaşın da kararlara katılımı sağlanmalıdır. Bunun sonucunda yapılacak olan hizmetler sahiplenilmiş olacak ve daha verimli hâle gelecektir. Yeni belediye kanununda da kent konseyinin kurulması kanunlaştırılmış ve bu duruma zemin hazırlanmıştır.

4. Uygulamalarda adalet ve hizmette eşitlik

Belediyelerin kaynakları sınırlıdır ve sınırlı kaynaklar ile hizmet üretilmek durumundadır. Gerekli hizmetlerin üretilebilmesi için belediyenin kaynakları, etkin ve siyasi baskılardan arınmış bir şekilde kullanılmalıdır. Belediye, vergi ve diğer gelirlerin toplanmasında adaletli davranmalıdır. Gelirleri toplarken adaletli davranan belediye, topladığı kaynakları kullanarak hizmet üretirken de bütün vatandaşlara eşit mesafede bulunmalı ve belde içerisinde her noktaya ihtiyacı oranında ve kaynakları ölçüsünde hizmet ulaştırmalıdır. Bölge, mahalle, sokak, kişi, vergi ödeyen veya ödemeyen gibi ayrımlarda bulunmamalıdır.

5. Belediye kaynaklarının kullanımında etkinlik ve verimlilik

Yukarıda da bahsedildiği gibi belediyenin kaynakları sınırlıdır ve bu kaynaklar ile hizmeti en iyi şekilde üretmek durumundadır. Dolayısıyla kaynaklar kullanılırken ilçe içerisinde yaşayan vatandaşların ve ilçenin ihtiyaçları dikkate alınarak, doğru alanlar ve konularda yatırım ve harcamalar yapılmalıdır. Belediye çalışanları unutmamalıdır ki kullandıkları kaynak kamunun ortak kaynağıdır. Dolayısıyla uygulamalarda verimlilik esas alınmalı ve israftan kaçınılmalıdır.

6. Hizmetlerde geçici çözümler ve anlık kararlar yerine “Sürdürülebilirlik” esası ile hareket

Vatandaşın mahalli ve müşterek ihtiyaçları karşılanırken anlık kararlar ile geçici çözümler üretmek yerine; planlı, kalıcı, gelenekselleşmiş ve yönetim değiştiğinde de sürdürülebilir hizmetler üretilmelidir.

E.4. AMAÇ VE HEDEFLERİMİZ

Belediyemiz Stratejik Planlama kapsamında, 2020–2024 yılları arasındaki stratejik amaç ve hedeflerini belirlerlerken; misyon ve vizyonunu temel referans alarak taahhüt ettiği ilkeler doğrultusunda; Mevcut Durum Analizleri, Anket çalışmaları, Paydaş Analizleri ve GZFT Matrisi (Analizi) doğrultusunda stratejik çalışma alanlarını şöyle belirlemiştir:

1-) Kentsel hizmetler (Sürdürülebilir nitelikli kentsel yaşam koşullarının ve düzeyinin geliştirilmesi)

2-) Toplumsal Hizmetler

3-) Kurumsal hizmetler (Kurumsal kapasite gelişimi)

E.5. KENTSEL HİZMETLERE YÖNELİK STRATEJİK FAALİYETLER

Stratejik Amaç 1: Sağlıklı Bir Kent İçin Çevre Bilincinin Geliştirilmesi

Hedef 1: Halkımızın çevre bilincini geliştirici eğitim çalışmaları yapılacaktır.

	FAALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	Atık azaltmayı teşvik edici proje yarışmaları düzenlemek	2020-2022	Proje Raporları ve sonuçları	Fen İşleri Müd. (Destek Hizmetleri Birimi)
2	Katı atıkların kaynakta ayrıştırılmasına yönelik eğitim seminerleri düzenlemek	2020-2022	Seminer raporları	Fen İşleri Müd. (Destek Hizmetleri Birimi)
3	Kent halkının çevre konusunda ihtiyaç ve eğilimlerin belirlenmesi	2020-2022	Anket çalışması yapılması	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
4	Halkın bilinçlendirilmesi için broşürlerin hazırlanması ve dağıtılması	2022-2024	Belediye çalışmaları	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü

Hedef-2: Park ve bahçe sayısı arttırılacaktır.

	FAALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	İmar uygulaması yapılmış alanlarda bulunan parkların yapılması	2020-2024	Artan kişi başı yeşil alan miktarı	Fen İşleri Müdürlüğü (Park ve Bahçeler Birimi)
2	Yılın belirli haftalarında fidan dikimi kampanyaları düzenlemek	2020-2024	Kampanya çıktıları	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
3	Peyzaj çalışmalarında kullanılmak üzere süs bitkileri ve mevsimlik çiçek üretimi yapan fidanlık yeri temini ve kurulması	2020-2024	Kampanya çıktıları	Fen İşleri Müdürlüğü (Park ve Bahçeler Birimi)
4	60 metrelik karayolunda (Amed Caddesi) refüjlerde yeşillendirme ve fidan dikimi	2020-2022	Artan yeşil alan miktarı	Fen İşleri Müdürlüğü (Park ve Bahçeler Birimi)

KENTSEL HİZMETLERE YÖNELİK STRATEJİK FAALİYETLER

Stratejik Amaç 2: Çevrenin ve Ekolojik Dengenin Korunması

Hedef 1: Kentin doğal ve yapay bileşenlerine yönelik sağlıklaştırma çalışması yapılacaktır.

	FAALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	İlçenin en önemli geçim kaynağı olan Zeytinciliğin korunması ve geliştirilmesi için halkın bilinçlendirilmesi	2020-2024	Konferans, çalıştay, seminer gibi akademik organizasyonların sayısı	Fen İşleri Müdürlüğü ve Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
2	Hayvan gübrelerinin rastgele çevreye bırakılmaması konusunda halkın bilinçlendirilmesi	2020-2024	Broşür ve bildiri dağıtılması	Zabıta Müdürlüğü
3	Moloz yığınları ve inşaat artıkları ve hafriyatlarının belirli bir alanda depolanması	2020-2024	Çalışma raporları ve çıktıları	Fen İşleri Müd. (Destek Hizmetleri Birimi)
4	Motorlu taşıtlardan çıkan egzoz gazlarının emilimi için yol orta refüjlerinde ve kaldırımlarda uygun türde ağaçlandırma yapılması	2020-2024	Çalışma raporları ve çıktıları	Fen İşleri Müdürlüğü (Park ve Bahçeler Birimi)
5	Görüntü kirliliği oluşturan ve ilan reklam yönetmeliğine uymayan tabelaların tespiti ve kaldırılması	2020-2024	Çalışma raporları ve çıktıları	Zabıta Müdürlüğü

KENTSEL HİZMETLERE YÖNELİK STRATEJİK FAALİYETLER

Stratejik Amaç 3: ilçede yapılmayan cadde ve sokakların beton, asfalt veya parke yapılması

Hedef: Kentin görünüm ve hizmetlerinin hızlı ve etkin bir şekilde yapılması

	FAALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	İçme suyu ve Kanalizasyon şebekesi tamamlanan cadde ve sokakların beton, asfalt veya parke yapılması	2020-2024	Ulaşım ve Şehir estetiği	Fen İşleri Müdürlüğü
2	Yenilenme ihtiyacı duyulan cadde ve sokakların beton, asfalt veya parke yapılması	2020-2024	Ulaşım ve Şehir estetiği	Fen İşleri Müdürlüğü

Stratejik Amaç 4: 18.Madde uygulaması yapılan alanlarda terki yapılan İmar yollarının açılması

Hedef: Gelişme alanlarının düzenli olması

	FAALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	Mevcut İmar planlarımızda uygulaması yapılan sahaların imar yollarının açılması	2020-2024	Ulaşım ve Şehir estetiği	Fen İşleri Müdürlüğü

KENTSEL HİZMETLERE YÖNELİK STRATEJİK FAALİYETLER

Stratejik Amaç 5: Kent Temizliği ve Aktif Yeşil Alanların Standartlarını Yükseltmek

Hedef: Genel temizlik hizmetlerinin hızlı ve etkin bir şekilde yapılması

	FAALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	Katı atık depolama sahasının rehabilitasyonunun yapılması	2020-2024	Çalışma raporları ve çıktıları	Fen İşleri Müdürlüğü (Destek Hizmetleri Birimi)
2	İmar uygulaması bitmiş alanların Park projeleri ve uygulamalarının yapılması	2020-2024	Takım Projeler(Mimari, Statik, Makine ve Elektrik) ve Uygulama Raporu ve sonuçları	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü

KENTSEL HİZMETLERE YÖNELİK STRATEJİK FAALİYETLER

Stratejik Amaç 7: Sosyal belediyecilik anlayışından hareketle hemşerilerimizin sosyal, kültürel ve sportif etkinliklere katılımını sağlamak

Hedef: Spor, Kültürel ve sanatsal faaliyetlerin yapılacağı alanlar oluşturulacaktır.

	FAALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	Spor Alanları	2020-2024	Takım Projeler(Mimari, Statik, Makine ve Elektrik) ve Uygulama Raporu ve sonuçları	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü
2	Gençlik ve Kültür Merkezi yapılması, tamamlanması	2020-2024	Takım Projeler(Mimari, Statik, Makine ve Elektrik) ve Uygulama Raporu ve sonuçları	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü
3	Şehir Merkezindeki her mahalleye Pazar alanı	2020-2024	Takım Projeler(Mimari, Statik, Makine ve Elektrik) ve Uygulama Raporu ve sonuçları	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü
4	Kadınlara, Engellilere, Çocuklara ve Yaşlılara yönelik yaşam alanları, konuk evleri, hizmet binaları ve toplanma mekânları	2020-2024	Takım Projeler(Mimari, Statik, Makine ve Elektrik) ve Uygulama Raporu ve sonuçları	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü
5	Sahipsiz ve bakıma muhtaç sokak hayvanları için toplama ve rehabilitasyon merkezleri	2020-2024	Takım Projeler(Mimari, Statik, Makine ve Elektrik) ve Uygulama Raporu ve sonuçları	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü
6	Her mahalleye Sosyal Yaşam Alanı (Taziye evi- Halkevi)	2020-2024	Takım Projeler(Mimari, Statik, Makine ve Elektrik) ve Uygulama Raporu ve sonuçları	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü
7	Kültürel ve sanatsal Faaliyetlerin yapılabileceği anfi sahneler, meydanlar ve festival alanları	2020-2024	Takı Takım Projeler(Mimari, Statik, Makine ve Elektrik) ve Uygulama Raporu ve sonuçları	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü

İmar ve Şehircilik Müdürlüğü / Stratejik Amaç ve Hedefler

Stratejik Amaç 1: Güncel Revizyon İmar Planına uygun 18. Madde uygulaması yapmak

Hedef: İmar Planına uygun parselasyon düzenlemesi sonucunda yeni yapılaşmanın düzen içinde sürdürülmesi sağlanacaktır.

	FAALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	18. Madde uygulama (İmar Uygulaması) sınırları planlarının yapılması	2020-2022	Proje Hazırlık Raporu	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü
2	Planların ihaleye sunulması	2020-2022	İhale Hazırlık Raporu	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü
3	İhalenin Sonuçlandırılması	2020-2022	İhale Sonucunun ilan edilmesi	Mali Hizmetler Müdürlüğü
4	Uygulamaya başlanıp bitirilmesi	2020-2024	Yapımına başlanan alan (Ha)	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü

İmar ve Şehircilik Müdürlüğü / Stratejik Amaç ve Hedefler

Stratejik Amaç 2: Coğrafi Bilgi Sistemin Kurulması

Hedef: İmar hizmetleri ve diğer kurum içi hizmet birimlerinin etkinliğini arttırmak

	FALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	Kent Bilgi Sisteminin kurulması	2022-2024	Proje Hazırlık Raporu	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü
2	Projenin ihaleye sunulması	2022-2024	İhale Hazırlık Raporu	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü
3	Proje ihalesinin sonuçlandırılması	2022-2024	İhale Sonucunun İlan edilmesi	Mali Hizmetler Müdürlüğü
4	Uygulamaya başlanıp bitirilmesi (Numarataj, Harita işleri vb.)	2022-2024	Uygulamaya geçilmesi	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü

İmar ve Şehircilik Müdürlüğü / Stratejik Amaç ve Hedefler

Stratejik Amaç 3: İlçenin mevcut trafik yükünü azaltmak ve alternatif Terminal Alanı, Otopark Alanları ve Şehir içi Duraklar yapmak

Hedef: Şehir içi ve Şehirlerarası yolcu sirkülasyonunu düzenli hale getirmek için "İlçe Terminali" yapmak

	FALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	İmar planında terminal alanı olarak belirlenen alanın Belediye adına geçmesi için gerekli Kamulaştırma işlemlerini başlatmak	2020-2022	Kamulaştırma Planı hazırlık raporu	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü
2	Kamulaştırma işlemlerinin başlatılması	2020-2022	Kamulaştırma planı ve dosyasının hazırlanması	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü
3	İlçe Terminali yapımı	2022-2024	Takım Projeler (Mimari, Statik, Makine ve Elektrik) ve raporlar	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü

İmar ve Şehircilik Müdürlüğü / Stratejik Amaç ve Hedefler

Stratejik Amaç 4: İlçenin mevcut trafik yükünü azaltmak ve alternatif Terminal Alanı, Otopark Alanları ve Şehir içi Duraklar yapmak

Hedef: Şehir içi trafik yoğunluğunu azaltmak için yol üstü ve bölgesel Otopark alanları düzenlemek ve yapmak

	FALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	Araç trafik hacminin en yoğun olduğu aksları tespit etmek	2020-2022	Şehir içi trafik yoğunluk tabloları	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü
2	Yoğun kullanılan taşıt yollarında, gerekli işaretlemeler yapmak sureti ile araç park alanlarını maksimize etmek	2020-2022	Ulaşım ve Şehir estetiği	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü
3	Belediye mülkiyetinde veya kurum alanlarına yakın bölgesel otopark olabilecek alanlar tespit etmek	2022-2024	Arazi çalışmaları, harita ve raporlar	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü

İmar ve Şehircilik Müdürlüğü / Stratejik Amaç ve Hedefler

Stratejik Amaç 5: İlçenin mevcut trafik yükünü azaltmak ve alternatif Terminal Alanı, Otopark Alanları ve Şehir içi Duraklar yapmak

Hedef: Şehir içi ulaşımında toplu taşımayı tercih eden hemşerilerimiz için şehir içi duraklar yapmak

	FALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	Yapılmış bulunan ve proje aşamasında olan kurum alanlarının güzergâhlarını tespit etmek	2020-2022	Arazi çalışması, harita ve raporlar	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü
2	Belirlenen güzergâhlarda toplu taşıma kullanacaklar için optimum noktalarda şehir içi durağı yapılması	2020-2024	Ulaşım ve Şehir estetiği	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü; Fen İşleri Müdürlüğü

İmar ve Şehircilik Müdürlüğü / Stratejik Amaç ve Hedefler

Stratejik Amaç 6: İlçenin mevcut trafik yükünü azaltmak ve alternatif Terminal Alanı , Otopark Alanları ve Şehir içi Duraklar yapmak

Hedef: Şehir içi ulaşımında aktif kullanılan cadde ve sokakların adres bulmada yönlendirici olabilmesi için gerekli numarataj ve levha çalışmasının yapılması

	FALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü bünyesinde kurulacak olan Coğrafi Bilgi Sistemleri Biriminden temin edilecek olan Numarataj verileri	2022-2024	Tablolar, haritalar, cadde ve sokak isimleri	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü
2	Numarataj verileri doğrultusunda hazırlanacak olan tabelaların, yaya ulaşımına engel teşkil etmeyecek noktalara yerleştirilmesi	2022-2024	Ulaşım ve Şehir estetiği	Fen İşleri Müdürlüğü

TOPLUMSAL HİZMETLERE YÖNELİK STRATEJİK FAALİYETLER

Stratejik Amaç 3: Çocukların hayata karşı güçlendirilmesi, eğitim desteği verilmesi, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarının karşılanması

Hedef 1: Çocukların sosyal, kültürel ve sanatsal ihtiyaçları karşılanacak, sosyal kapasiteleri geliştirilecek ve etkin katılımları sağlanacaktır.

	FAALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	Çocukları tiyatro, sinema ve konser vb. sanatsal etkinliklere katılımının sağlanması.	2020-2024	Her yıl en az 2 tiyatro, 2 sinema, 1 konser etkinliğine çocukların katılımının sağlanması.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
2	Çocuklara panel, söyleşi, konferans, sergi vb. etkinliklere katılabilmesi için destek sunulması	2020-2024	Her yıl 1000 çocuğun etkinliklere katılmasını sağlamak	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
3	Çocuklar için şölen, piknik, gezi vb. düzenlenmek.	2020-2024	Her yıl 400 çocuğun katılımını sağlamak	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü

Hedef 2: Risk altındaki çocukların toplumsal yaşamdan kopmaları engellenecek ve ilgili bileşenlerden bilinçlendirme, duyarlılık ve sorumluluk geliştirmeye yönelik çalışma yapılacaktır.

	FAALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	Madde bağımlılığını önlemeye yönelik kampanya düzenlenmesi	2020-2024	Tüm kampanya faaliyetleri	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
2	Risk altındaki çocuklara doğrudan eğitim desteği sağlanması.	2020-2024	Her yıl en az 100 çocuğa doğrudan eğitim desteği sağlanması	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
3	Öğrencilerle/Öğretmenler görüşlerin yapılması, sorunların ve çözüm önerilerin tespit edilmesi	2020-2024	Tüm okullarda bu faaliyetleri düzenlemek	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
4	Öğretmenlere yönelik risk altındaki çocuklara yaklaşımla ilgili eğitimlerin verilmesi	2020-2024	Her yıl en az 25 öğretmene yönelik eğitim vermek	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
5	Risk altındaki çocuklara ve ailelerine yönelik danışmanlık hizmetlerinin verilmesi	2020-2024	Her yıl 50 öğrenci ve ailesine danışmanlık desteğinin verilmesi	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
7	Sorunlar ve çözüm önerilerin yer aldığı yıllık rapor hazırlamak	2020-2024	Her yıl en az bir faaliyet (lobi, broşür vb.) yürütmek	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü

TOPLUMSAL HİZMETLERE YÖNELİK STRATEJİK FAALİYETLER

Stratejik Amaç 4: Gençlerin geleceğe hazırlanması, meslek edinmelerine yönelik eğitimlerle desteklemek, sosyal kültürel ihtiyaçlarını karşılamak

Hedef 1: Gençlerin mesleki becerisi kazanması, istihdam edilebilirlik kapasitelerinin artırılması ve iş hayatına hazırlanmasını sağlamaya yönelik eğitimler, danışmanlık hizmetleri ve faaliyetler düzenlenecektir.

	FAALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	Üniversite Sınavına Hazırlanan öğrencilere yönelik üniversite ve meslek tanıtım faaliyetleri	2020-2024	Her yıl en az 2 üniversite tanıtım semineri/gezisinin yapılması	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
2	Gençlere yönelik meslek tanıtım faaliyetleri	2020-2024	Her yıl en az 2 üniversite tanıtım semineri/gezisinin yapılması	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
3	Üniversite Sınavına Hazırlanan öğrencilere yönelik Tercih Danışmanlık ve Rehberlik Masası kurmak	2020-2024	Her yıl üniversite tercih süresince en az 100 öğrenciye tercih Danışmanlığı ve Rehberliği hizmeti vermek	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
4	Üniversite Resim Bölümü Hazırlık Kursu düzenlenmesi	2020-2024	Her yıl en az 25 gence yönelik hazırlık kursu verilmesi	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
5	Gen girişimciler deneyim paylaşımı söyleşileri düzenlenmesi	2020-2024	Dört ayda bir söyleşi düzenlenmesi.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
6	Bilgisayar Eğitimleri düzenlemek	2020-2024	Her yıl 20 gence bilgisayar eğitimi verilmesi	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
7	Üniversite Sınavına Hazırlanan öğrencilere yönelik üniversite ve meslek tanıtım faaliyetleri	2020-2024	Her yıl en az 100 öğrenciye meslek tanıtımı Danışmanlığı ve Rehberliği hizmeti vermek	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü

Hedef 2: Spor özendirilecek ve gençlerin spor yapabilecekleri mekânlar oluşturulacaktır.

	FAALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	Semt spor sahalarının yapılması	2020-2024	6 tane saha (basketbol, voleybol) yapılması	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
2	Spor yaşam alanlarının oluşturulması	2020-2024	Spor kompleksinin yapılması	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
3	Yaz spor okulu	2020-2024	Her yıl en az 2 spor dalında 100 kişilik yaz spor okulu açmak	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
4	Spor turnuvaları	2020-2024	Her yıl en az 1 spor dalında (voleybol, futbol vb.) turnuva düzenlemek	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü

Hedef 3: Gençliğin toplumsal, kentsel,kültürel ve sosyal hizmetlere erişimi kolaylaştırılacak; ilgili ihtiyaç ve taleplerine yanıt verilecektir.

	FAALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	Kentli Hakları Eğitimi	2020-2024	Yılda en az 35 gence eğitim vermek	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
2	Evrensel ve Demokratik Değerler Eğitimi	2020-2024	Yılda en az 35 gence eğitim vermek	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
3	Haklar, Demokrasi ve Gençlik kampanyası	2020-2024	Yılda en az 35 gence eğitim vermek	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
4	Aktif Kentli Gençlik Kampanyası	2020-2024	Kampanya ile ilgili tüm faaliyetler	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
5	Madde Bağımlılığını Önleme Kampanyası	2020-2024	Kampanya ile ilgili tüm faaliyetler	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
6	Toplumsal Cinsiyet Eşitliği için Hep Beraber Kampanya düzenlemek	2020-2024	Kampanya ile ilgili tüm faaliyetler	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
7	Yeşil ve Temiz bir Derik ve Gençlik kampanyası düzenlemek	2020-2024	Kampanya ile ilgili tüm faaliyetler	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü

TOPLUMSAL HİZMETLERE YÖNELİK STRATEJİK FAALİYETLER

Stratejik Amaç 5: Engelli yurttaşların yaşam standartlarını yükseltmek, yaşama etkin katılımlarının koşullarını oluşturmak

Hedef 1: Engellilerin sosyal hayata katılmalarına imkân tanıtacak, rehberlik ve danışmanlık ihtiyaçları karşılanacak, eğitim desteği verilecektir.

	FAALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	Engellilere ilişkin verilere ulaşabilmek için bir saha çalışması yapılması.	2020-2024	2020 yılının ilk yarısında tamamlamak	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
2	Engellilere ve ailelerine yönelik rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmesi	2020-2024	Engelliler masasına başvuranlara ve ailelerine yönelik rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmesi. Her ay 10 aile veya engelli.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
3	Engellilere yönelik sosyal faaliyetlerin düzenlenmesi	2020-2024	Her yıl engellilere yönelik iki adet kültürel-sosyal etkinlik (piknik, şölen, dinleti) düzenlenmesi	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
4	Kentte yeni yapılacak binalarda engelli rampası uygulamasının zorunlu hale getirilmesi	2020-2024	Her ay en az bir ilgili faaliyet yürütmek ve konu ile ilgili engelli platformunu bilgilendirmek	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
5	Kentteki ana caddelerdeki kaldırımların engellilerin hareket olanaklarının kısıtlamayacak şekilde düzenlenmesi.	2020-2024	Yeni yapılacak binalara Engelli Rampası yapılmasını zorunlu kılan meclis kararı alınması.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü

TOPLUMSAL HİZMETLERE YÖNELİK STRATEJİK FAALİYETLER

Stratejik Amaç 6: Yurttaşların yaşam standardını yükseltmek, sosyal yardımlaşma ve dayanışma duygusunu güçlendirmek

Hedef 1: Kentteki ekonomik hayat canlandırılacaktır.

	FAALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	Yatırımların yönlendirilmesi ve yeni iş alanları açılmasının teşvik edilmesi	2020-2024	Mesleki eğitimlerin verilmesi	Mali Hizmetler Müdürlüğü
2	Ticari hayatın geliştirilmesi ve niteliğinin yükseltilme	2020-2024	Esnaflara Mesleki eğitimlerin verilmesi	Mali Hizmetler Müdürlüğü
3	Yerel aktörlerin kapasitesinin geliştirilmesi	2020-2024	Yerel aktörlerin istemleri doğrultusunda yürütülecek deneyim paylaşımı, eğitim vs. etkinlikler	Mali Hizmetler Müdürlüğü
4	İstihdam alanında diğer kurumlarla entegrasyon sağlanması.	2020-2024	İş protokollerinin imzalanması	Mali Hizmetler Müdürlüğü

Hedef 2: Yoksulluğun yarattığı sorunlar azaltılacaktır.

	FAALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	Yatırımların yönlendirilmesi ve yeni iş alanları açılmasının teşvik edilmesi	2020-2024	Yılda en az bir ilgili faaliyet (Lobi, rapor hazırlama, toplantı, konferans, yayın) vb. yürütmek	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
2	Yardımlaşma ve dayanışma kampanyaları düzenlemek	2020-2024	Kampanya sayısı	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
3	Yoksulluk haritasının çıkarılması ve ilçedeki yoksulluk verilerinin elde edilmesi için geniş kapsamlı bir saha araştırması yapmak	2020-2024	İlçedeki yoksulluk verilerinin elde edilmesi için geniş kapsamlı bir saha araştırması yapmak	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü

TOPLUMSAL HİZMETLERE YÖNELİK STRATEJİK FAALİYETLER

Stratejik Amaç 7: Kent kültürünün, çok dilli etkinlik bilinci oluşturmaya katkı sunmak ve halkın kültür sanat etkinlikleri ile buluşmasını sağlamak.

Hedef 1: Kültürel faaliyetlerin geliştirilmesine katkıda bulunacak, halkın ulusal ve uluslararası kültürel sanatsal üretimlerle buluşmasına destek olunacaktır.

	FAALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	Sinema gösterimleri yapılması	2020-2024	Her yıl yaz aylarında toplam 10 sinema filmi gösterimi yapılması.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
2	Çok kültürlülük ve çok dillilik ile çeşitli etkinlikler (şenlik, dil eğitimi, panel, eser hazırlama ve yayınlama) vb. düzenlemesi	2020-2024	Her yıl en az ilgili 2 etkinlik düzenlemek	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
3	Tarihi şahsiyet, mekân veya konu ile ilgili etkinlik düzenlemek	2020-2024	1 sempozyum, panel seminer vb. düzenlenmesi ve sunulan tebliğlerin kitaplaştırılması.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
4	Yerel kültür (hikâyeler, masallar, oyunlar, folklorik ritimler vb.) ilgili gerekli çalışmaların yapılıp arşivlenmesi	2020-2024	Çalışma raporları ve çıktıları	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
5	Boşaltılan köylerden seçilen bir köy "Kültür Köyü" ne dönüştürerek yerelin kültürünü canlandırmak.	2020-2024	Projeyle ilgili tüm faaliyetler.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü

TOPLUMSAL HİZMETLERE YÖNELİK STRATEJİK FAALİYETLER

Stratejik Amaç 8: Yurttaşların sağlıklı ve güvenli bir kentte yaşamalarının koşullarının oluşturulması

Hedef 1: Sürekli eğitim ve denetimlerle gıda güvenliği sağlanacaktır.

	FALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	Konuyla ilgili broşür hazırlanıp dağıtılması	2020-2024	Her Yıl 1000 adet Broşür dağıtmak	Mali Hizmetler Müdürlüğü-Zabıta Müdürlüğü
2	Üreticilere ve Esnafa yönelik gıda hijyeni konulu eğitim seminerleri düzenlenmesi	2020-2024	Her yıl 2 seminer verilerek 60 esnaf ve üreticiye sertifika verilmesi	Mali Hizmetler Müdürlüğü-Zabıta Müdürlüğü
3	Denetim faaliyetlerinin yapılması	2020-2024	Her ay 20 işyerinin denetlenmesi	Mali Hizmetler Müdürlüğü-Zabıta Müdürlüğü
4	Beyaz bayrak yönetmeliğinin hazırlanması ve Belediye Meclisinde karar altına alınması	2020-2024	Yönetmeliğin 2020 yılında hazırlanmak, Belediye Meclisinde karar altına almak	Mali Hizmetler Müdürlüğü-Zabıta Müdürlüğü
5	Beyaz bayrak uygulamasının tanıtım çalışmasının yapılması ve ilgililere duyurulması	2020-2024	Tanıtım faaliyetlerine 2020 yılı içerisinde başlanmış olması	Mali Hizmetler Müdürlüğü-Zabıta Müdürlüğü
6	Gıda güvenliği ile ilgili gerekli şartları yerine getiren işletmelere beyaz bayrak verilmesi	2020-2024	Gerekli şartları yerine getiren işletmelere verilen beyaz bayrak sayısı	Mali Hizmetler Müdürlüğü-Zabıta Müdürlüğü

TOPLUMSAL HİZMETLERE YÖNELİK STRATEJİK FAALİYETLER

Stratejik Amaç 8: Yurttaşların sağlıklı ve güvenli bir kentte yaşamalarının koşullarının oluşturulması

Hedef 2: Sürekli eğitim ve denetimlerle, kentsel yaşam kolaylaştırılacak, güvenliği sağlanacaktır.

	FALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	Kaldırım işgallerinin önlenmesi konusunda eğitici ve uyarıcı broşürler hazırlayıp dağıtmak	2020-2024	2020 yılı içinde broşür dağıtımına başlanması	Zabıta Müdürlüğü
2	Kaldırım işgallerini önlemeye yönelik denetimlerin yapılması	2020-2024	Sürekli rutin faaliyetler(Denetimi tamamlanan cadde sayısı vb.)	Zabıta Müdürlüğü
3	Uyarıları dikkate almayanlara cezai uygulama başlatılması	2020-2024	Ceza verilen kişi sayısı	Zabıta Müdürlüğü
4	Kentsel hizmetlere göç edenlere öncelik verilmesi, pozitif ayrımcılık yapılması	2020-2024	Belediyenin hizmet götürdüğü göç yerleşim birimleri	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü

E.6. KURUMSAL HİZMETLERE YÖNELİK STRATEJİK FAALİYETLERİMİZ

Kurumsal Hizmetlere Yönelik Stratejik Faaliyetler				
Stratejik Amaç 1: Etkin, kaliteli ve sonuç alıcı hizmet üretimi için yurttaşlarla; toplumsal kesimlerle; ilgili tüm kentsel paydaşlarla ve STK'larla diyalog, dayanışma, ortaklık, işbirliği ve koordinasyonun geliştirilmesi				
Hedef 3: Sivil toplum örgütleri, Kamu/özel sektör kurumları ve ilgili tüm kentsel paydaşlarla ortak çalışmalar yürütülecektir.				
	FAALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	STK'lar ile yılda 1 toplantı yapılarak belediyenin 1 yıllık faaliyetlerinin değerlendirilmesi ve bir sonraki yılın faaliyet planı hakkında görüş ve önerilerinin alınması	2020-2022	Yapılan toplantı sayısı, toplantı raporları ve sonuçları	Özel Kalem
2	Kentsel paydaşlarla sürekli iletişim halinde olunarak, işbirliği kültürünün geliştirilmesi, faaliyetlerde ilgili STK'ların görüş ve önerilerinin alınması	2020-2022	Görüşme raporları, sonuçları ve yürütülen ortak faaliyetler	İlgili Birimler
3	Hizmet alanımız içerisindeki mahallelerde bulaşıcı hastalıklarla mücadele kapsamında seminerler düzenlenmesi	2020-2022	Düzenlenen seminer ve katılımcı sayısı	Sağlık birimi ve Zabıta Birimi

Kurumsal Hizmetlere Yönelik Stratejik Faaliyetler

Stratejik Amaç 2: Belediyeyi, amaç ve hedeflerine taşıyabilecek donanıma sahip personel yapısının oluşturulması, personel sayısını arttırmadan hizmet üretim kapasitesinin ve hizmet kalitesinin yükseltilmesi

Hedef 1: Belediyede, birim içi ve birimler arası güçlü koordinasyon sağlanacaktır.

	FALİYETLER	DÖNEM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	UYGULAMA BİRİMİ
1	Başkan Toplantı ve toplantı sayısının belirtilmesi	2020-2024	Yapılan toplantı sayısı	Özel Kalem
2	Başkan Yardımcıları- Birim Sorumluları Toplantısı ve toplantı sayısı	2020-2024	Yapılan toplantı sayısı	Başkan Yardımcıları
3	Birim Sorumlusu- Personel Toplantısı, toplantı sayısı ve raporları	2020-2024	Yapılan toplantı sayısı ve raporları	Birim Sorumluları
4	Başkan -Müdürler Toplantısı ve yapılan toplantı sayısı	2020-2024	Yapılan toplantı sayısı ve raporları	Başkanlık Makamı
5	Genel Yönetim Toplantısı ve toplantı sayısı	2020-2024	Yapılan toplantı sayısı ve raporları	Özel Kalem